

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

SÉANCE PLÉNIÈRE

PLENUMVERGADERING

mercredi
17-12-2003
Soir

woensdag
17-12-2003
Avond

cdH	centre démocrate Humaniste
CD&V	Christen-Democratisch en Vlaams
ECOLO	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
FN	Front National
MR	Mouvement réformateur
N-VA	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	Parti socialiste
sp.a-spirit	Socialistische Partij Anders en Spirit
VLAAMS BLOK	Vlaams Blok
VLD	Vlaamse Liberalen en Democraten

Abréviations dans la numérotation des publications :		Afkortingen bij de nummering van de publicaties :	
DOC 51 0000/000	Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 51 0000/000	Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)
CRABV	Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)	CRABV	Beknopt Verslag (op blauw papier)
PLEN	Séance plénière (couverture blanche)	PLEN	Plenum (witte kaft)
COM	Réunion de commission (couverture beige)	COM	Commissievergadering (beige kaft)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants	Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers
Commandes :	Bestellingen :
Place de la Nation 2	Natieplein 2
1008 Bruxelles	1008 Brussel
Tél. : 02/ 549 81 60	Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.leChambre.be	www.deKamer.be
e-mail : publications@leChambre.be	e-mail : publicaties@deKamer.be

SOMMAIRE

BUDGETS	1
Budget des voies et moyens pour l'année budgétaire 2004 (324/1-6) et (323/1)	1
- Projet de budget général des dépenses pour l'année budgétaire 2004 (325/1-37)	1
- Projet de loi ajustant le budget des Voies et Moyens de l'année budgétaire 2003 (382/1-3)	1
- Projet de loi contenant le troisième ajustement du Budget général des dépenses de l'année budgétaire 2003 (381/1-3)	1
- Interpellation jointe de M. Bert Schoofs à la ministre de l'Environnement, de la Protection de la consommation et du Développement durable sur "l'extension de la loi relative à l'assurance obligatoire contre les catastrophes naturelles" (n° 138)	1
- Interpellation jointe de Mme Simonne Creyf à la ministre de l'Economie, de l'Energie, du Commerce extérieur et de la Politique scientifique et à la ministre de l'Environnement, de la Protection de la consommation et du Développement durable sur "l'assurance contre les catastrophes naturelles" (n° 142)	1
<i>Reprise de la discussion générale</i>	2
<i>Orateurs: Greta D'hondt, Jean-Marc Delizée, Zoé Genot, Frank Vandenbroucke, ministre de l'Emploi et des Pensions, Nahima Lanjri, Marie Arena, ministre de la Fonction publique, de l'Intégration sociale, de la Politique des grandes villes et l'Egalité des chances, Paul Tant, Yvan Mayeur, Luc Goutry, Maya Detiège, Hilde Dierickx, Colette Burgeon, Koen Bultinck, Marie-Claire Lambert, Marc Verhaegen, Danielle Van Lombeek-Jacobs, Isabelle Simonis, Rudy Demotte, ministre des Affaires sociales et de la Santé publique</i>	

Discussion des articles

74

INHOUD

BEGROTINGEN	1
Rijksmiddelenbegroting voor het begrotingsjaar 2004 (324/1-6) en (323/1)	1
- Ontwerp van algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2004 (325/1-37)	1
- Wetsontwerp houdende aanpassing van de Rijksmiddelenbegroting van het begrotingsjaar 2003 (382/1-3)	1
- Wetsontwerp houdende derde aanpassing van de Algemene Uitgavenbegroting van het begrotingsjaar 2003 (381/1-3)	1
- Toegevoegde interpellatie van de heer Bert Schoofs tot de minister van Leefmilieu, Consumentenzaken en Duurzame Ontwikkeling over "de uitbreiding van de wet op de verplichte verzekering voor natuurrampen" (nr. 138)	1
- Toegevoegde interpellatie van mevrouw Simonne Creyf tot de minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid en tot de minister van Leefmilieu, Consumentenzaken en Duurzame Ontwikkeling over "de natuurrampenverzekering" (nr. 142)	1
<i>Hervatting van de algemene bespreking</i>	2
<i>Sprekers: Greta D'hondt, Jean-Marc Delizée, Zoé Genot, Frank Vandenbroucke, minister van Werk en Pensioenen, Nahima Lanjri, Marie Arena, minister van Ambtenarenzaken, Maatschappelijke Integratie, Grootstedenbeleid en Gelijke Kansen, Paul Tant, Yvan Mayeur, Luc Goutry, Maya Detiège, Hilde Dierickx, Colette Burgeon, Koen Bultinck, Marie-Claire Lambert, Marc Verhaegen, Danielle Van Lombeek-Jacobs, Isabelle Simonis, Rudy Demotte, minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid</i>	

Bespreking van de artikelen

74

SEANCE PLENIERE

du

MERCREDI 17 DECEMBRE 2003

Soir

PLENUMVERGADERING

van

WOENSDAG 17 DECEMBER 2003

Avond

La séance est ouverte à 18.48 heures par M. Herman De Croo, président.
De vergadering wordt geopend om 18.48 uur door de heer Herman De Croo, voorzitter.

Ministres du gouvernement fédéral présents lors de l'ouverture de la séance:
Tegenwoordig bij de opening van de vergadering zijn de ministers van de federale regering:
Frank Vandenbroucke, Rudy Demotte, Isabelle Simonis.

Le **président**:
La séance est ouverte.
De vergadering is geopend.

Budgets**Begrotingen**

- 01** Budget des voies et moyens pour l'année budgétaire 2004 (324/1-6) et (323/1)
- **Projet de budget général des dépenses pour l'année budgétaire 2004 (325/1-37)**
 - **Projet de loi ajustant le budget des Voies et Moyens de l'année budgétaire 2003 (382/1-3)**
 - **Projet de loi contenant le troisième ajustement du Budget général des dépenses de l'année budgétaire 2003 (381/1-3)**
 - **Interpellation jointe de M. Bert Schoofs à la ministre de l'Environnement, de la Protection de la consommation et du Développement durable sur "l'extension de la loi relative à l'assurance obligatoire contre les catastrophes naturelles" (n° 138)**
 - **Interpellation jointe de Mme Simonne Creyf à la ministre de l'Economie, de l'Energie, du Commerce extérieur et de la Politique scientifique et à la ministre de l'Environnement, de la Protection de la consommation et du Développement durable sur "l'assurance contre les catastrophes naturelles" (n° 142)**
- 01** Rijksmiddelenbegroting voor het begrotingsjaar 2004 (324/1-6) en (323/1)
- **Ontwerp van algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2004 (325/1-37)**
 - **Wetsontwerp houdende aanpassing van de Rijksmiddelenbegroting van het begrotingsjaar 2003 (382/1-3)**
 - **Wetsontwerp houdende derde aanpassing van de Algemene Uitgavenbegroting van het begrotingsjaar 2003 (381/1-3)**
 - **Toegevoegde interpellatie van de heer Bert Schoofs tot de minister van Leefmilieu, Consumentenzaken en Duurzame Ontwikkeling over "de uitbreiding van de wet op de verplichte verzekering voor natuurrampen" (nr. 138)**
 - **Toegevoegde interpellatie van mevrouw Simonne Creyf tot de minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid en tot de minister van Leefmilieu, Consumentenzaken en Duurzame Ontwikkeling over "de natuurrampenverzekering" (nr. 142)**

Reprise de la discussion générale
Hervatting van de algemene bespreking

La discussion générale est reprise.
De algemene bespreking wordt hervat.

Le **président**: Chers collègues, nous entamons notre séance du soir qui, si tout se déroule bien, ne sera pas trop longue.

We vatten nu de bespreking aan van het luik 'Sociale Zaken'. Mevrouw D'hondt, u hebt het woord.

01.01 Greta D'hondt (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, mocht de premier hier geweest zijn en dit interessant gevonden hebben dan zou het nu "prime tijd" zijn voor de tv maar dit is het natuurlijk niet.

De **voorzitter**: U bedoelt prime time?

01.02 Greta D'hondt (CD&V): Inderdaad.

Ik mis de minister van Sociale Economie want daarover gaat een belangrijk stuk van mijn betoog. Ik kan mij indenken dat u dit niet weet want ik vergeet het ook soms met al die ministers en staatssecretarissen maar ik heb het over de heer Anciaux.

De **voorzitter**: En dan?

(...) (...)

01.03 Greta D'hondt (CD&V): Mijnheer de minister, ik dacht dat u dit zou antwoorden. Mijnheer de voorzitter, ik zou u willen voorstellen dat u, minister Vandenbroucke en ik nog blijven.

De **voorzitter**: Dan zijn we goed bezig.

01.04 Greta D'hondt (CD&V): De regering is een en ondeelbaar en de Kamer is ook een en ondeelbaar.

Ik weet niet goed wat ik met mijn stuk over de sociale economie moet aanvangen want dat was het belangrijkste stuk van mijn speech.

(...) (...)

01.05 Greta D'hondt (CD&V): Nee? Ik weet dat wij hier eigenlijk voor het verslag spreken en niet voor het volk dat in deze zaal aanwezig is. Ik heb het altijd moeilijk...

De **voorzitter**: Mevrouw D'hondt, wij zitten op internet. De wereld kan u bekijken van de Cap Kamchatka tot in het noorden van het eskimogebed. Iedereen kan naar u luisteren.

Le **président**: Par le biais de l'internet, le monde entier peut vous regarder, Mme D'hondt.

01.06 Greta D'hondt (CD&V): Mijnheer de voorzitter, gelooft u nog in Sinterklaas?

De **voorzitter**: De laatste jaren steeds meer.

01.07 Greta D'hondt (CD&V): Dat is de leeftijd.

Ik zal toch een paar zinnen zeggen over sociale economie, omdat wij dit als fractie toch wel enorm belangrijk vinden. Ik wil hier herhalen wat ik daaromtrent ook in de commissie heb gezegd. Ik heb dat in een paar zinnen samengevat. Het zou zo moeten zijn, meer dan uit de beleidsbrief van de minister en het bedrag dat daarvoor is uitgetrokken in de begroting mag blijken, dat sociale economie een volwaardige tak van onze economie is en niet een tweederangseconomie of een tak van de economie voor wie in de grote economie niet mee zouden kunnen. Wij pleiten er enorm voor dat men niet alleen financieel – uiteraard ook

01.07 Greta D'hondt (CD&V): Dans la mesure où le ministre compétent est apparemment absent, je ne me consacrerai qu'à quelques points concernant l'économie sociale.

L'économie sociale devrait être une branche à part entière de notre économie qui mérite d'être encouragée, valorisée, faire l'objet

financieel – maar ook inzake waardering, inzake aandacht, inzake begeleiding de sociale economie geeft waar die tak recht op heeft.

In de beleidsnota worden ons 12.000 nieuwe extra jobs in de sociale economie beloofd. Ik hoop hartsgrondig dat die er zullen kunnen komen, want wij zullen ze inderdaad nodig hebben. Wij zullen ze nodig hebben voor die mensen voor wie de andere takken van de economie geen werk hebben, omdat in die andere takken van de economie de regels gelden die eigen zijn aan een economie die in een concurrentieel milieu moet opereren. Voor een deel van onze bevolking, de werkzoekenden, gaat dat te snel, zijn de eisen die door de andere takken van de economie gesteld worden, te hoog gegrepen wegens hun fysische kwaliteiten, wegens hun intellectuele kwaliteiten, om sociale motieven en achtergronden of dikwijls, spijtig genoeg, wegens een combinatie van al die handicaps.

Vandaar dat wij echt voor hen hopen dat die 12.000 extra jobs er zullen komen.

Ik wil hier ook ons pleidooi herhalen ten overstaan van de afwezige minister om de oude schoenen niet weg te smijten voordat men een paar nieuwe heeft kunnen kopen en dat men dus echt heel veel aandacht zou besteden aan lokale initiatieven voor sociale economie en aan buurt- en nabijheidsdiensten die echt ondersteuning nodig hebben. Ik herhaal hier in aanwezigheid van de minister van Werk dat in het kader van de sociale economie we die buurt- en nabijheidsdiensten – ook voor de dienstencheques en dergelijke – kansen moeten geven om te kunnen waarmaken.

Ik wil hier nog eens de aandacht vestigen op het feit dat de OCMW's een heel belangrijke rol moeten spelen in het tewerkstellen van mensen die tot de risicogroepen behoren en, wat het OCMW betreft, niet het minst van leefloners. Er worden 2.000 jobs vooropgesteld in de tewerkstelling door de OCMW's van leefloners. Nu worden er daarvan ongeveer 1.400 ingevuld, dus zullen er toch nog wel wat zeilen moeten worden bijgezet voordat die 2.000 jobs kunnen worden gerealiseerd. Ik wil van dit spreekgestoelte ook gebruikmaken om nog eens mijn pleidooi, dat ik jaren geleden al heb gehouden, te herhalen. De tewerkstelling door de OCMW's van leefloners mag niet alleen een tewerkstelling zijn zolang of zo kort als absoluut nodig is om hen in orde te brengen met de werkloosheidswetgeving of de sociale zekerheid. Dit kan natuurlijk niet alleen de bedoeling zijn. Het is een belangrijke doelstelling dat mensen opnieuw rechten verwerven in de sociale zekerheid, maar die tewerkstelling moet duurzamer zijn dan de poging om voor de leefloner via tewerkstellingsartikel 60 opnieuw het statuut van een werkzoekende te krijgen, al is dit financieel beter.

Ik wil het daarbij houden wat de sociale economie betreft, aangezien ik hier toch geen klankbord heb van de minister. Ik wil echter nog eens herhalen dat wat bij de vorming van de regering beslist werd in het kader van de taakverdeling niet van die aard is om een coherent beleid inzake sociale economie te kunnen voeren. Dat geldt ook voor het beleid inzake de tewerkstelling van risicogroepen, vermits die bevoegdheden erg verdeeld zijn. Er is een lappendeken van gemaakt en dat is ook het onderwerp van het grootste deel van mijn uiteenzetting, tot vreugde van iedereen die hier op dit uur nog aanwezig is.

Wat werk betreft, mijnheer de minister, heeft u in uw beleidsnota de moed en eerlijkheid gehad – en dat wil ik zeggen en onderlijnen – om, in het kader van de werkgelegenheidsgraad, letterlijk neer te schrijven dat de achterstand van België ten overstaan van de Europese partners zorawekkend is en structureel niet verbeterd. Ik deel uw analyse dat de

d'un accompagnement adéquat et soutenue financièrement. Dans sa note de politique générale, le ministre s'engage à créer 12.000 emplois dans ce secteur. Ces emplois seront nécessaires : ils offrent des perspectives à ceux qui ne trouvent pas de travail dans l'économie concurrentielle où tout va souvent trop vite pour des personnes souffrant d'un handicap physique ou psychique ou d'une combinaison des deux. Nous devons impérativement focaliser notre attention sur les initiatives locales dans le secteur de l'économie sociale et sur les services de proximité et d'accompagnement.

Les CPAS peuvent jouer un rôle important en ce qui concerne l'emploi pour une grande partie des groupes à risques en général et des bénéficiaires d'un revenu d'intégration en particulier. Le ministre a prévu 2.000 emplois. Or, seuls 1.400 emplois ont effectivement été créés. L'emploi au sein des CPAS doit être davantage qu'un instrument permettant de se mettre en règle avec la sécurité sociale.

Enfin, je soulignerai que la mosaïque de compétences en matière d'emploi ne renforce guère le développement de l'économie sociale.

Le ministre de l'Emploi s'est montré courageux et honnête. Il a qualifié de préoccupant le fait que le retard pris par la Belgique vis-à-vis du reste de l'Europe ne s'est pas résorbé de manière structurelle. Voilà qui tranche - dans le bon sens - avec l'attitude traditionnellement adoptée par le premier ministre, qui n'annonce que des bonnes nouvelles.

Les pertes d'emplois ont été très nombreuses au cours des dernières années. Il ressort des chiffres d'Eurostat concernant le taux de chômage harmonisé que notre pays se situe en dessous de la moyenne de l'Union européenne. Cette tendance a de quoi inquiéter. Selon les prévisions, le taux de chômage devrait encore augmenter

situatie inderdaad zorgwekkend is en dank u voor uw eerlijkheid die verschilt van die van premier Verhofstadt. Zodra het onderwerp wordt aangesneden steekt hij een hele tirade af over hoe goed we het wel niet doen. Ik – en u nog veel minder, denk ik – verheug mij niet over wat hier neergeschreven staat, maar de realiteit is soms de beste uitdaging om beter te doen. Je moet dus alles niet ontkennen, de feiten zijn er en u hebt ze – het is spijtig dat u het moest doen – ook in uw beleidsbrief correct verwoord.

De uitdaging is dus groot omdat wij de jongste jaren nog een aanzienlijk aantal arbeidsplaatsen verloren hebben. Uiteraard hebben niet enkel wij arbeidsplaatsen verloren, maar de laatste cijfers van Eurostat inzake de geharmoniseerde werkloosheidsgraad tonen aan dat, waar we tot enkele jaren geleden iets beter deden dan het Europese gemiddelde, we het nu iets minder goed doen.

Dat gaat niet over hele grote verschillen, maar de tendens is er, en die moet ons verontrusten. Wij zijn er natuurlijk nog niet doorheen. De voorspellingen, gebaseerd op heel wat onderzoek, wijzen erop dat wij 2003 zullen afsluiten met een vrij aanzienlijk verlies in arbeidsplaatsen en dat dit zich bovendien zal doorzetten in 2004. Wij zullen dus minstens tot en met 2004 geconfronteerd worden met een stijging van de werkloosheid.

Dit brengt mij tot een uiterst belangrijke aangelegenheid die, ingevolge de indeling van personen in diverse subcategorieën, soms niet helemaal duidelijk meer is, namelijk de activering van oudere werknemers. Ik reken daarbij de categorie van de 50- tot 65-jarigen, dus degenen die klassiek tot die categorieën gerekend worden. De vraag is of zij inderdaad ouderen zijn, maar die appreciatie hangt veelal af van de leeftijd waarnaar men zelf toeschuift of waarop men zelf beland is.

Ik hoor de eerste minister nog altijd euforisch zeggen dat zij tenminste de moed hadden om die oudere werklozen als werkzoekenden te beschouwen. We zouden eens wat zien! En inderdaad, zij werden in de statistieken verplaatst naar een andere kolom. Op zich vind ik dat niet slecht. Het is beter dat wij weten waarover wij praten. Dit veranderde evenwel niets. Ik ben de jaarverslagen van de RVA nog eens gaan navlooiën, de cijfers doorgenomen en alle kolommen samengeteld. Het gaat dus om de categorieën personen die in 1998-1999 werkloos waren, maar niet werkzoekend en die nu wellicht nog steeds werkloos zijn, maar werk zoeken en de bruggepensioneerden en anderen. Ik ben dus de evolutie nagegaan van de situatie van 50-plussers die niet meer actief zijn.

Dan komen we tot de spijtige vaststelling dat er in 2003 op dit ogenblik ongeveer 310.000 niet-actieve +50-jarigen zijn, in welke kolom ze ook staan – bruggepensioneerde, niet-werkzoekende oudere werkloze in het oude stelsel, wel werkzoekende oudere werkloze. 310.000, dat zijn er 14.000 meer ten opzichte van 2002. Ten opzichte van 2001 zijn dat er 25.000 meer en het zijn er 27.000 meer ten opzichte van 2000.

Wat betreft het activeren van oudere werklozen, hebben we tot nu toe dus geen resultaten kunnen boeken. Wij hebben merkkelijk meer oudere werklozen dan voorheen. Mij interesseert niet in welke categorie ze staan. Mij interesseert wél dat het activeringsbeleid en de actieve welvaartsstaat aan deze categorie voorbij zijn gegaan.

Mijnheer de minister, dat is wat ik betreur. Mijn vaststelling kan niet anders zijn dan de uwe en die van de regering. Het zijn immers de officiële cijfers, waarvan u gewoon een aantal cijfers moet samentellen. Men kan dan ook geen andere resultaten kriiden. of men nu tot de

cette année et l'année prochaine.

J'en arrive ensuite à un élément qui est très important mais qui est quelque peu camouflé par la répartition en catégories des personnes concernées. Je veux parler du taux d'activité des 50-65 ans. J'ai additionné les chiffres pour 2003 des différentes catégories (prépensionnés, chômeurs âgés et chômeurs âgés qui ne sont plus demandeurs d'emploi) et j'en arrive à un total de 310.000 inactifs chez les plus de 50 ans. Il s'agit d'une augmentation importante par rapport aux années précédentes. L'Etat social actif ne s'applique manifestement pas à ces personnes. Plus inquiétant encore est le fait que la proportion de prépensionnés diminue alors que le nombre de chômeurs âgés augmente. Dans cette catégorie d'âge, le nombre de personnes actives diminue donc et le statut est en outre moins intéressant. Je n'ai toujours pas digéré le fait que les nouveaux prépensionnés ne peuvent bénéficier de l'avantage fiscal accordé aux autres. Pour obtenir un budget en équilibre, c'est à nouveau cette catégorie qui est mise à contribution.

Dans la note de politique générale, nous aurions aimé trouver des mesures plus concrètes en faveur des pensions de survie, avec une traduction budgétaire. Il est inadmissible de traiter comme on le fait maintenant des personnes à qui l'on a donné la possibilité d'opter pour une pension de ce type. Je veux parler entre autres de la possibilité de cumuler une pension de survie et un revenu issu du travail, et du fait que l'on tarde à trouver une solution qui permette à ces personnes de jouir du droit au chômage temporaire, à l'interruption de carrière et à des indemnités de maladie pour les heures de travail qu'elles accomplissent normalement.

Je me réjouis que le président de la commission ait promis ce matin qu'après le Nouvel An, on prévoira la possibilité pour les agents contractuels du secteur public de percevoir une pension

regering, de meerderheid of de oppositie behoort. Dit is de brutale realiteit. We slagen er niet in de oudere werklozen actief te maken.

Binnen dat zorgwekkende fenomeen daalt het aantal bruggepensioneerden wél. Het aantal oudere werklozen stijgt echter. Het activeringsbeleid en de actieve welvaartsstaat hebben dus tot resultaat dat er meer mensen zijn die niet actief zijn, met een slechter sociaal statuut dan bruggepensioneerden en een lager inkomen.

Dat is een zaak die mij zwaar op de lever ligt. Door hun te vragen ook een inspanning te leveren, wordt ook die categorie aangesproken om de begroting van 2004 mee te helpen rechtekken. De nieuwe bruggepensioneerden krijgen niet het fiscale voordeel dat de anderen wel krijgen door de fiscale hervorming. Dit is een zaak die ons zorgen baart: het activeringsbeleid klikt nog niet. Bovendien klopt men opnieuw bij die categorie aan om de begroting in evenwicht te brengen.

Mijnheer de minister, er is nog een punt dat wij graag concreter in uw beleidsnota hadden gezien en vertaald in een bedrag op de begroting. Het gaat om de overlevingspensioenen. Wij zullen ervoor blijven opkomen dat wie de kans gekregen heeft te kiezen voor een overlevingspensioen, achteraf niet wordt behandeld zoals dat nu gebeurt. Hij of zij mag het overlevingspensioen niet cumuleren met een inkomen uit arbeid, tenzij het beperkt is. Nog schrijnender is het dat wij tot nu toe geen oplossing hebben om hun ook het recht op een tijdelijke werkloosheidsuitkering, een loopbaanonderbrekingsvergoeding of een vergoeding in geval van ziekte te laten genieten. Het regeerakkoord had dat nochtans wel bepaald.

Ik ben blij dat vanmorgen de voorzitter van de commissie voor de Sociale Zaken, de heer Bonte, heeft gezegd dat de commissie na nieuwjaar werk zal maken van wat ook in het regeerakkoord staat ingeschreven, met name de mogelijkheid om een aanvullend pensioen te bieden aan de contractuele ambtenaren van de openbare sector. Dat was mijn voorstel, maar het was ook de bekommernis van meerdere leden.

Het is natuurlijk vreemd, mijnheer de minister, dat wij in de voorbije weken een wetsontwerp hebben gekregen voor een aanvullend pensioen voor de mandaatdragers, maar dat wij voor de contractuelen, die niet kunnen genieten van het ambtenarenpensioen, maar waarvan sommigen reeds de helft of drie vierde van hun normale loopbaan contractueel zijn, niets hebben. De gemeenten, de ministeries, en dergelijke bouwen daarvoor geen aanvullend pensioen, geen tweede pijler op. Dit worden eigenlijk de miseriekinderen van de pensioenen. Ik denk dat wij daar dringend werk van moeten maken. Het regeerakkoord spreekt over de beleidsnota en wij zullen daarover in de commissie voor de Sociale Zaken het nodige denkwerk en voorstellenwerk doen.

Mijnheer de minister, over de controle en de werkbereidheid van werkzoekenden hebben we het vorige week gehad. Ik hoop echt dat u zeer vlug met voorstellen zal komen, omdat dit zo'n delicate materie is dat dit de tijd moet hebben om besproken te kunnen worden, ook in dit Parlement. Iedere maand dat een voorstel uitblijft, is een maand vertraging in die nochtans noodzakelijk correcte aanpak.

Ik heb het vorige week gezegd, maar ik moet het hier herhalen om te proberen om de regering te overtuigen. Wat u doet voor de loopbaanonderbreking en het doorschuiven van de rekening naar de lagere besturen, is echt contractbreuk. Ik heb in de commissie voorstellen gedaan om tenminste die besturen die loopbaanonderbrekers vervangen, niet te laten betalen. Maar ook bij de

complémentaire.

J'espère que le ministre nous soumettra sans délai des propositions concernant le contrôle de la volonté des demandeurs d'emploi de travailler. De fait, il nous faudra encore un certain temps pour examiner ce dossier en détail.

A nos yeux, il est inacceptable que la facture de l'interruption de carrière soit reportée sur les pouvoirs subordonnés. En commission, j'ai proposé de dispenser les communes qui remplacent les travailleurs en interruption d'assumer les coûts y afférents. 60 millions d'euros sont demandés aux administrations subordonnées. Ce n'est pas juste. Nous espérons que le gouvernement fera encore marche arrière.

Aucune proposition concrète n'a été formulée pour lutter contre le phénomène des faux indépendants. Nous trouvons encore plus regrettable que ce budget ne prévoit pas de moyens pour l'adaptation des allocations sociales au bien-être. Toutefois, pour de nombreux citoyens, l'allocation ou la pension constitue le revenu principal. Dans le même temps, rien n'est fait pour freiner la hausse des prix pratiqués par les maisons de retraite. Si les pensions du premier pilier ne sont pas adaptées, elles vont progressivement devenir des pensions minimales.

Je tiens cependant à apporter une note positive à mon exposé. En 2004, plusieurs jours fériés tombent pendant le week-end et il s'agit par ailleurs d'une année bissextile, seules raisons qui me portent à croire que le taux d'activité va augmenter l'an prochain.

programmawet van vorige week werd dit amendement door de meerderheid weggestemd. Dat is heel erg spijtig. U maakt uw begroting rond met 60 miljoen euro die u vraagt van de lagere besturen. Ik vind dit werkelijk incorrect, omdat de redenering ~~de~~ erachter schuilgaat niet correct is, namelijk men vervangt niet meer, dus men profiteert eigenlijk van de sociale zekerheid van de werknemers.

Mijnheer de minister, ik hoop uit de grond van mijn hart dat u ons vandaag of zo snel mogelijk het verlossende woord zult geven dat de regering op deze maatregel geheel of gedeeltelijk terugkomt.

Wat ik graag had gelezen, waar veel over wordt uitgepakt, maar waar ik nog geen concrete maatregel voor gezien heb is de aanpak van de schijnzelfstandigen.

Tot slot, zoals ik in de commissie al gezegd heb en zal blijven herhalen, is ook in deze begroting geen geld uitgetrokken om de welvaartsaanpassing te doen van de sociale uitkeringen. Ik heb het over diegenen die van een sociale uitkering moeten leven. Er zijn er in dit land, of men nu met de trein of met de fiets in alle dorpsstraten gaat, zeer veel mensen wiens enige inkomen een sociale uitkering is, wiens enige inkomen een pensioen is waarmee zij alsmaar langer moeten leven en waaraan hun kinderen alsmaar langer moeten bijdragen. Wat wij niet beletten, mijnheer de minister, is dat de prijzen van de rusthuizen ieder jaar stijgen. Men kan het nu al niet meer betalen. Als wij onze pensioenen, de eerste pijler, niet aanpassen worden het eigenlijk minimumpensioenen. Daar hebben uw en mijn partij eigenlijk nooit voor gepleit.

Het is echter bijna kerstdag en ik zal dus positief eindigen met een aantal zaken waar we misschien nog niet aan gedacht hadden om de activiteitsgraad te verhogen. Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik zou willen vragen of wij ons allemaal samen al gerealiseerd hebben dat in het komende jaar 1 mei op een zaterdag valt, dat 15 augustus een zondag is, dat 25 en 26 december een zaterdag en een zondag zijn en dat 2004 een schrikkeljaar is. Er zal dus een dag meer gewerkt worden. Ook 1 en 2 januari 2005 vallen in het weekend. Ik denk dat dit het enige middel zal zijn dat de activiteitsgraad zal verhogen.

01.08 Jean-Marc Delizée (PS): Monsieur le président, messieurs les ministres, madame la secrétaire d'Etat, chers collègues, contrairement à certains pays voisins, l'intervention de l'Etat dans le domaine de l'emploi est limitée par une forte tradition de concertation sociale. Elle est liée à notre histoire, à la manière dont notre système de sécurité sociale s'est construit dès la fin de la deuxième guerre mondiale. Et je me dis que cela doit être une situation un peu frustrante pour le ministre de l'Emploi.

Mais voilà, notre système de concertation sociale a fait ses preuves et offre pas mal d'avantages. Il est parfois considéré à l'extérieur comme un modèle en Europe.

Dans ce cadre, vous avez organisé une Conférence pour l'emploi avec les partenaires sociaux. Nous savons que ce ne fut pas facile et que les résultats peuvent être qualifiés de mitigés. Toujours est-il que le budget 2004 de l'Etat est la transcription des conclusions de cette conférence.

Un point important qui y a été débattu, et qui fait partie du budget qui nous est soumis, est la question de la réduction des cotisations

01.08 Jean-Marc Delizée (PS): In tegenstelling tot onze buurlanden hebben wij in België een sterke traditie van sociaal overleg. Die situatie mag dan frustrerend zijn voor de minister van Werk, het model heeft zijn deugdelijkheid bewezen, en wordt intussen als een navolgenswaardig voorbeeld beschouwd.

De Werkgelegenheidsconferentie kaderde in die zienswijze. De resultaten van die conferentie werden maar met moeite bereikt, en waren niet onverdeeld positief, maar ze werden al vertaald in de begroting 2004.

Er werd 400 euro miljoen uitgetrokken voor de vermindering

sociales, des charges pesant sur le travail - sujet qui fait l'objet de nombreux commentaires. 400 millions d'euros supplémentaires sont prévus à cet égard.

Je voudrais vous dire que nous souscrivons globalement au principe de ces réductions. Peut-être, en particulier pour les emplois faiblement qualifiés et le secteur non-marchand. Mais je souhaiterais tout de même exprimer des réserves - je l'ai déjà fait en commission - envers la réduction supplémentaire qui sera accordée pour les salaires élevés.

Pour nous, il n'existe aucune différence significative entre notre pays et les pays voisins, en ce qui concerne les taux d'emploi de ceux qui ont un niveau d'études élevé. En revanche, les différences apparaissent si l'on compare les diplômes du secondaire inférieur. Nous sommes à un taux de 48% en Belgique pour 55% en moyenne chez nos voisins.

Est-ce que la réduction des cotisations sociales est une recette miracle? Nous ne le croyons pas mais nous pensons en tout cas que les marges dégagées par ces réductions servent en partie à augmenter les salaires réels et nous pensons que la tendance est sans doute plus forte dans le segment des hauts salaires. Nous ne souhaitons pas qu'une symétrie soit réalisée entre des réductions accordées aux bas salaires par rapport aux salaires élevés. Nous pensons que ce n'est pas justifiable d'un point de vue éthique.

Par contre, on se dit qu'il aurait peut-être été plus pertinent d'examiner dans quelle mesure des réductions complémentaires peuvent être ciblées sur l'une ou l'autre profession de haute qualification. Nous craignons aussi que cette mesure n'ouvre la porte au replafonnement des rémunérations pour le calcul des cotisations sociales. Une telle option est inacceptable pour les socialistes francophones car elle constituerait une atteinte grave au principe de solidarité entre les revenus du travail.

Un autre thème important de la conférence pour l'emploi est la question du Maribel social. Ici, les moyens sont d'abord augmentés à concurrence de 75 millions d'euros et, dans un deuxième temps, de 115 millions qui doivent permettre la création de 5.000 emplois dans le secteur non marchand. Nous soutiendrons toujours ce type de mesure qui s'applique à un secteur à haut coefficient de main d'œuvre, et qui correspond aussi à la satisfaction de besoins de plus en plus importants dans notre société.

On se réjouit aussi d'apprendre qu'un accord a été conclu avec le secteur du travail adapté. Plusieurs interventions ont porté en commission sur les ateliers protégés ou "protégeants" selon la terminologie que l'on veut utiliser. Cet accord permet d'instaurer un régime propre de réduction des charges, éliminant ainsi les effets pervers du mode de calcul des réductions de cotisations sociales. Ce secteur va donc être renforcé grâce à cet accord.

En ce qui concerne le plan Rosetta, deux adaptations: la première est l'abrogation du système de cascade; cela doit permettre de mieux rencontrer les spécificités et les besoins en main d'œuvre des différentes régions; la deuxième adaptation est la suppression de la référence à la durée des conventions de premier emploi, c'est a priori une mesure positive, notamment pour la notion d'emploi durable pour les jeunes.

Par contre, il y a une autre mesure, la dégressivité de la réduction des charges jusqu'à l'âge de 26 ans maximum. Nous pensons que cette mesure risque d'entraîner un effet inverse. c'est-à-dire un système qui

van de sociale bijdragen op arbeid. Wij steunen die maatregel, vooral voor de non-profitsector en de lage lonen. We staan daarentegen wat terughoudender tegenover de verminderingen voor de hogere lonen. De werkgelegenheidsgraad van hooggeschoolden in België is vergelijkbaar met die in de buurlanden, maar bij de lager geschoolden ligt de werkgelegenheidsgraad een stuk lager.

Is de verlaging van de sociale bijdragen een wondermiddel? Toch niet, maar dankzij de marges die vrijkomen zullen de reële lonen stijgen, al zal dit voornamelijk voor de hoge lonen voelbaar zijn.

Deze maatregel zet de deur open voor de invoering van een nieuwe bovengrens voor de bezoldigingen, wat voor ons onaanvaardbaar is omdat dit een zware inbreuk vormt op het solidariteitsbeginsel.

Een ander belangrijk thema is dat van de sociale Maribel. Door de middelen te verhogen kunnen nieuwe banen in de non-profitsector worden gecreëerd. Wij steunen die maatregel die aan een maatschappelijke behoefte beantwoordt.

We zijn ook tevreden over het akkoord in de sector van het aangepast werk (beschutte werkplaatsen) dat een eigen stelsel van lastenverlagingen invoert.

Inzake het Rosetaplan noteren we twee aanpassingen: de afschaffing van het cascadesysteem waardoor er beter tegemoet kan gekomen worden aan de noden van de Gewesten, en de afschaffing van de looptijd voor de startbaanovereenkomsten, wat eveneens een positieve maatregel is om jongeren blijvend aan het werk te houden.

Daartegenover staat dat de degressie van de lastenverlaging voor jongeren tot de leeftijd van 26 jaar wel eens een averechts effect zou kunnen hebben: de oudste onder hen worden misschien uitgesloten ten voordele van de

évincerait les plus âgés des jeunes au bénéfice des plus jeunes. Il faut donc être attentif à éviter un effet de carrousel.

Un autre volet non négligeable dans les conclusions de la conférence pour l'emploi et dans le projet de budget, c'est la politique d'activation de l'entreprise en cours de restructuration, axée sur les cellules d'emploi.

Nous avons également dit en commission que cette décision était positive mais les conditions d'octroi des incitants financiers devront s'entourer des précautions nécessaires pour éviter des abus. Il nous paraît clair aussi que la définition de la cellule de mise à l'emploi est une compétence dévolue aux Régions. Il serait anormal que les conditions imposées par le pouvoir fédéral contraignent les entités fédérées à revoir leur propre réglementation en la matière mais ce n'est sans doute pas le but poursuivi ici.

Nous attirons l'attention de l'assemblée sur le fait que, en Région wallonne, on mène des expériences de cellules de reconversion depuis plusieurs années. Celles-ci fonctionnent bien et accompagnent efficacement les travailleurs licenciés. On me dit que le taux de reclassement serait de 60 à 78% pour l'année 2002. Ces cellules de reconversion sont gérées par les organisations syndicales et par le FOREM, c'est-à-dire sans que l'on doive verser un euro à l'employeur ni compter sur son bon vouloir.

Un autre sujet abordé plus brièvement est celui de la réduction des cotisations personnelles de sécurité sociale pour le travailleur remplacé. Vous nous avez expliqué que cette mesure se justifie par le fait que, bien souvent, celui-ci ne retrouve pas les mêmes avantages salariaux qu'il avait dans son emploi précédent. Vous aviez pris l'exemple, sans doute à juste titre, des travailleurs de Ford Genk. Il n'empêche que la technique utilisée est contestable parce qu'elle porte atteinte au principe de solidarité. On se demandait pourquoi ne pas avoir prévu tout simplement une prime octroyée par l'ONEM?

Un autre débat que nous avons eu et qui est important dans les conclusions de la Conférence pour l'emploi concerne la question des travailleurs âgés et plus spécifiquement le taux d'activité de ceux-ci. Dans notre pays, la situation n'est pas très bonne en la matière. Pour la tranche d'âge des 50-65 ans, notre taux ne s'élevait pas à 27% en 2000. Si nous voulons allonger la durée moyenne des carrières – c'est un impératif pour la viabilité de notre sécurité sociale –, il faut non seulement agir sur l'emploi des jeunes mais aussi, pour les plus âgés, maintenir ou créer des avantages en cas de reprise du travail, promouvoir la qualité des emplois, améliorer les procédures d'outplacement et permettre des aménagements spécifiques de fin de carrière. Vous nous avez annoncé, monsieur le ministre, un grand débat sur ce sujet à la mi-2004. Nous sommes donc partie prenante pour ce débat. On espère que tous les partenaires sociaux prendront leurs responsabilités en la matière.

En matière de formation, ce chapitre est positif. Indépendamment du maintien de l'emploi et des possibilités de mobilité que la formation professionnelle génère, nous voulons insister sur le fait que la formation doit être mise en synergie avec d'autres facteurs, comme par exemple une politique active de recherche et d'investissements créant des emplois supplémentaires.

En ce qui concerne l'article 80 de la législation sur le chômage, la semaine dernière, lors du débat sur les titres-services, nous avons dénoncé le caractère antinomique de ce dispositif – ie ne suis pas le

jongste.

Een andere maatregel betreft het activeringsbeleid van de ondernemingen, via de tewerkstellingscellen. Dat is een goede beslissing, maar we moeten misbruiken uitsluiten. Het gaat zoals gezegd om een gewestbevoegdheid. In het Waals Gewest bestaan sinds jaren reconversiecellen, die de ontslagen werknemers begeleiden.

Ook komt er een vermindering van de sociale zekerheidsbijdragen voor de werknemer die opnieuw aan de slag kan. Met die maatregel zijn we echter niet onverdeeld gelukkig, omdat hij afbreuk doet aan de solidariteit.

Ook de activiteitsgraad van de oudere werknemers, die in België aan de lage kant is (minder dan 27% in 2000), kwam aan bod. Indien we kiezen voor langere loopbanen, mogen we ons niet beperken tot werkgelegenheidsmaatregelen die op de jongeren gericht zijn, maar moeten we ook aandacht schenken aan de oudere werknemers. U kondigde daarover in 2004 een ruim debat aan; we hopen dat alle sociale partners hun verantwoordelijkheid op zich zullen nemen.

We staan achter de maatregelen rond de opleiding, maar er zou aansluiting moeten worden gezocht met het onderzoeks- en het investeringsbeleid.

We legden de vinger op artikel 80 van de werkloosheidsreglementering, dat indruist tegen de beginselen van de sociale zekerheid. Dat artikel, dat gezinnen met twee inkomens benadeelt, is discriminerend.

Volgens de PS mogen werklozen uiteraard niet weigeren een passende betrekking te aanvaarden. Maar de werklozen hangen ook af van een aantal elementen die ze niet in de hand hebben, zoals de leeftijd, de opleiding, het jobaanbod in een bepaalde regio. enz. Als de

seul à l'avoir dit à cette tribune – avec les fondements de notre sécurité sociale. Cet article 80 est une source de discriminations car il pénalise le double revenu dans les ménages et donc, l'activité professionnelle des femmes.

Il établit en outre un curieux contraste entre la situation des cohabitants, dont on attend des efforts exceptionnels et continus de reclassement, et celle des autres chômeurs qui ne doivent pas justifier de tels efforts quant à leur réinsertion professionnelle.

Dans l'optique d'une alternative plus équilibrée, à l'article 80, nous avons dit aussi que le PS ne cautionne pas le comportement du chômeur qui refuse un emploi convenable proposé par l'organisme de placement. Nous estimons aussi qu'un critère de type "fréquence des sollicitations" est tout à fait inacceptable pour appréhender de manière correcte le comportement d'un chômeur sur le marché de l'emploi. Et ce, d'autant plus que le chômeur est confronté à une série d'éléments qu'il ne contrôle pas: la bonne formation, le manque d'emplois dans une région ou une sous-région, la question de l'âge, l'expérience exigée, les nombreuses sollicitations restées sans réponse et qui découragent souvent nombre de demandeurs d'emploi.

Dès l'instant où chaque chômeur, après un certain nombre de mois d'indemnisations, pourra bénéficier d'un accompagnement individualisé, il deviendra alors plus légitime de juger réellement de sa disponibilité sur le marché du travail. Nous pensons que la responsabilité de la réinsertion sur ce marché du travail doit être partagée entre toutes les parties, notamment entre le demandeur d'emploi et l'organisme de placement.

Nos débats ont porté longuement aussi sur la problématique de l'interruption de carrière du personnel statutaire des services publics vers les entités fédérées et les pouvoirs locaux. Nous ne voulons pas préjuger à ce stade de l'issue des négociations qui seront menées avec les Communautés et les Régions notamment.

Il est bien évident que la croissance exponentielle des interruptions de carrière est la conséquence directe de la suppression de l'obligation de remplacement, voulue notamment par le patronat. C'est une décision prise par le gouvernement précédent, qui a aussi axé sa politique de l'emploi, entre autres, sur une meilleure conciliation entre la vie professionnelle et la vie familiale.

On s'est donc posé la question, monsieur le ministre, de savoir s'il n'était pas opportun de réfléchir au rétablissement de cette obligation de remplacement à l'avenir. Peut-être cela pourrait-il vous aider à atteindre vos objectifs en termes de création d'emplois.

Dernier élément de mon intervention: la question des rentes de réparation des accidents du travail. Dans la continuité d'un processus amorcé en 1994 et poursuivi en 1996, les rentes ne seront plus indexées lorsque l'incapacité est comprise entre 16 et 20%.

Ce raisonnement suit une certaine logique. En effet, sous les 20%, il s'agit du remboursement d'un dommage et non plus d'un revenu de remplacement. Notre groupe espère, en fonction de la situation budgétaire, que vous pourrez revenir dès que possible sur cette mesure.

Par ailleurs, un autre élément est à verser dans le débat: le fait que le gouvernement précédent a également défiscalisé les rentes accordées à des pensionnés. On ne les considère donc plus comme des revenus

werkloze persoonlijk begeleid wordt zal men een beter beeld hebben van zijn beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt. De reïntegratie van de werklozen in de arbeidsmarkt hangt niet alleen van henzelf af, maar ook van hun uitbetalingsinstelling.

We hebben eveneens het thema van de uitbreiding van de loopbaanonderbreking van het statutair personeel van de overheidsdiensten naar de deelgebieden en de plaatselijke besturen behandeld. De exponentiële toename van de loopbaanonderbrekingen is een gevolg van de afschaffing van de verplichting om het personeelslid te vervangen. Misschien zou de herinvoering van die verplichting een goede zaak zijn.

Tot slot is er nog de kwestie van de rentes voor de vergoeding van arbeidsongevallen die niet langer worden geïndexeerd als de arbeidsongeschiktheid lager is dan 20 percent. Dat is logisch aangezien het niet om een vervangingsinkomen gaat, maar om de vergoeding van geleden schade. We hopen dat u op deze maatregel kan terugkomen.

De vorige regering maakte de pensioenrenten belastingvrij: ze worden niet langer als een vervangingsinkomen beschouwd. Op het vlak van de sociale zekerheid zouden we dezelfde logica moeten aanhouden, en we zouden de cumulatie van de renten met de rust- en overlevingspensioenen opnieuw moeten invoeren.

Tot besluit wil ik eraan herinneren dat tijdens de top van Lissabon in 2000 werd beslist de werkgelegenheidsgraad in de Europese landen tegen 2010 op 70% te brengen. In ons land zouden er in dat geval 600.000 jobs moeten bijkomen! Men ging uit van een economische groei van 3%, die echter uitbleef.

Er kwam kritiek op de regeringsdoelstellingen inzake werkaeleanheid: ik waardeer het

de remplacement.

Nous pensons que la même logique devrait être suivie en matière de sécurité sociale. En d'autres termes, ce ne serait que justice de réinstaurer le cumul intégral desdites rentes avec une pension de retraite ou une pension de survie.

Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, j'en viens à ma conclusion. Je voudrais rappeler les résultats obtenus au sommet de Lisbonne en 2000, visant à porter le taux d'emploi des pays de l'Union européenne à 70% d'ici 2010. Pour appliquer strictement ces objectifs, notre pays devrait créer plusieurs centaines de milliers d'emplois entre 2002 et 2010, environ 600.000, semble-t-il.

Certes, à l'époque, on tablait sur un taux de croissance de 3% et, dans les attendus du sommet de Lisbonne, il était aussi question de cet objectif de croissance de 3%. On sait ce qu'il en est advenu dans les années suivantes. Pas mal de critiques ont été émises par l'opposition quant à l'ambition du gouvernement en matière d'emploi. Je ne veux pas polémiquer sur ce sujet. Nous voulons souligner l'existence, dans le chef du gouvernement, d'un volontarisme en termes de création d'emplois et nous nous en réjouissons. Nous pensons qu'il faut s'inscrire dans la volonté de Lisbonne de tendre à atteindre le plein emploi et aussi à créer des emplois de qualité. Sans doute pouvons-nous dire que cette conférence de l'emploi, peut-être décriée sur certains aspects, a eu le grand mérite d'identifier toutes les responsabilités en matière de création d'emplois.

Monsieur le ministre, le groupe socialiste soutient pleinement le volontarisme du gouvernement dans ce domaine ainsi que les efforts auxquels vous vous engagez pour atteindre les objectifs qui ont été fixés.

01.09 Zoé Genot (ECOLO): Monsieur le président, monsieur le ministre, nous abordons maintenant le volet "Emploi et Affaires sociales". Très souvent, dans ce type de débat, on parle de charge du travail, de coûts trop élevés, de flexibilité à obtenir et, parfois, de chômeurs fraudeurs ou profiteurs.

Selon moi, il est intéressant de cadrer quelque peu différemment le débat. C'est ainsi que nous pourrions, par exemple, plutôt parler des nouvelles souffrances au travail, des tensions liées à une flexibilité accrue, des éternels intérimaires et, osons-le dire, du mauvais emploi que l'on rencontre sur le terrain.

Personnellement, j'ai été fort secouée de voir les conditions inhumaines dans lesquelles travaillent les opératrices des call centers. Au niveau des renseignements, par exemple, les appels ne peuvent dépasser 30 secondes; si l'appel dure plus longtemps, l'opératrice est rappelée à l'ordre.

Dans la grande distribution également, et particulièrement dans les grands groupes, la situation des contrats de travail se dégrade. Les nouveaux engagés se voient proposer des contrats "Mac Do" qui prévoient la possibilité d'effectuer des pauses, non payées bien sûr; quand il n'y a pas suffisamment de travail, on leur suggère de faire une pause d'une heure pour revenir ensuite. Il y a quelques années, cette situation n'existait pas.

Et que dire des intérimaires employés dans des secteurs particulièrement dangereux? On sait que le travail dans des secteurs

volontarisme waarvan de regering blijk geeft. Tijdens de werkgelegenheidsconferentie werden de diverse actoren voor hun verantwoordelijkheid geplaatst.

Wij staan achter de inspanningen die deze regering levert om de vooropgestelde doelstellingen te halen.

01.09 Zoé Genot (ECOLO): Ik stel voor dat wij nu de thema's tewerkstelling en sociale zaken aanvatten. In dit debat komen vooral de lasten op arbeid, de te hoge kosten, de flexibiliteit en soms ook wel de fraudeerende of profiterende werklozen aan bod.

Het debat dient naar de essentie terug te keren. Wij zouden het kunnen hebben over de pijn op het werk, de toegenomen flexibiliteit, het tijdelijke personeel dat in gevaarlijke sectoren wordt tewerkgesteld. Er bestaat ook slecht werk, dat in onaanvaardbare omstandigheden dient te worden uitgevoerd (call centers, groothandel, zware industrie). De tewerkstellingsgraad is gestegen doordat er meer vrouwen aan de slag zijn, maar het gedeelte van het nationale inkomen dat voor de lonen is bestemd, daalt, terwijl het inkomen uit kapitaal toeneemt. Kortom, het Belgische sociale model verwatert beetje bij beetje en

industriels lourds doit être effectué par des travailleurs bien formés, qui ont une situation d'emploi suffisamment sûre pour leur permettre éventuellement de refuser de travailler quand les conditions de travail sont trop dangereuses et doivent être améliorées. Or, ce n'est pas le cas. C'est ainsi que l'on assiste à des accidents comme ceux qui se sont produits à Cockerill.

Cet hymne un peu incantatoire à l'accroissement du taux d'emploi doit être relativisé. En effet, le taux d'emploi actuel dans notre pays n'a jamais été aussi élevé. L'entrée des femmes sur le marché du travail a fait grimper ce taux d'emploi de manière très importante. Or, quand on analyse la part de la richesse dans le revenu national brut, la part de la richesse affectée aux salaires, on constate qu'elle diminue. Soyons clairs! De plus en plus de gens travaillent et, malgré cela, la part qui est réservée aux salaires diminue. Les gens sont donc de moins en moins bien payés.

Par contre, la part de la richesse affectée aux revenus du capital augmente. La question de l'emploi n'a donc un intérêt que si elle est liée à la question du revenu. Se battre pour de l'emploi de moins en moins bien payé et pour lequel on a une part de la richesse de plus en plus faible, cela me pose un problème!

C'est un des indicateurs qui montrent très clairement que le modèle social belge se dilue peu à peu. De diminutions de charges en dérégulations de contrats de travail, la situation empire. Au nom de cet emploi, on détricote notre modèle social belge. L'exemple des titres-services est assez parlant à cet égard. Un objectif de création d'emplois est certainement un enjeu majeur, un enjeu de citoyenneté mais pas à n'importe quel prix. Non aux "working poors", ces travailleurs pauvres qui gagnent juste assez pour survivre.

C'est pourquoi nous sommes particulièrement inquiets devant des solutions comme celles proposées pour les titres-services. Oui à une transformation des ALE en vrais emplois. Nous avons d'ailleurs déposé, sous la précédente législature, une proposition visant à créer des centres locaux de services, pour permettre une rencontre entre ces travailleurs prêts à effectuer des travaux ménagers - et qui le font massivement via le marché au noir - et les personnes, même à faibles revenus, qui ont besoin de services de proximité. Non à cette création de petits boulots que l'on propose à l'heure actuelle! Plus un emploi est mauvais, mal payé et avec du temps partiel, plus on le subventionne. Cela me met mal à l'aise; pour moi, c'est aller dans la mauvaise direction.

Il y a un autre volet inquiétant qui est lié au précédent. Les mesures concernant les chômeurs doivent être considérées à l'aune des deux autres mesures. Quand on sait que ces emplois de titres-services sont considérés comme des emplois convenables que le chômeur doit accepter, c'est assez inquiétant. Un autre chiffre qui laisse songeur: les 22 millions d'euros d'économie sur le chômage prévus grâce aux titres-services. Cela figure dans l'exposé des motifs du budget, page 208. Je pense que c'est légèrement surévalué mais peut-être cela at-il été réestimé depuis. Même remarque pour la diminution des dépenses de chômage de 46 millions d'euros qui devrait résulter de la lutte contre la fraude sociale. Qu'on ne me dise pas que je divague: cela se trouve encore dans l'exposé des motifs du budget, page 208, où il est précisé, je cite: "46 millions d'économies grâce à la lutte contre la fraude sociale". Je peux chercher l'extrait dans le texte.

op het vlak van de tewerkstelling wordt de toestand steeds erger.

In naam van de tewerkstelling wordt het Belgische sociale model uitgehold.

De tewerkstelling is een belangrijke uitdaging, maar deze doelstelling mag niet tot elke prijs worden nagestreefd!

In dit verband verwerpen wij de idee van de "working poors", de arme werknemers die amper in hun bestaan kunnen voorzien.

Wij zijn voorstander van een omzetting van de PWA's in echte banen maar wij maken ons zorgen over het voorstel inzake de dienstencheques.

Wij hadden een voorstel ingediend dat ertoe strekte plaatselijke dienstencentra op te richten die echte arbeidscontracten zouden kunnen sluiten. De dienstencheques daarentegen bieden slechts "klussen" aan.

Bovendien worden de dienstencheques, in een context van wantrouwen ten aanzien van de werklozen, beschouwd als passend werk dat een werkloze niet kan weigeren, zoniet wordt hij gestraft. Bovendien zouden de werklozen moeten worden "gestimuleerd" teneinde 22 miljoen euro op de begroting voor de werkloosheid te kunnen besparen! Ik meen dat u dit bedrag hebt overschat.

Andere cijfers stemmen eveneens tot nadenken...

Zo lees ik op bladzijde 208 van de memorie van toelichting dat dankzij de strijd tegen de sociale fraude een bedrag van 46 miljoen euro zou kunnen worden bespaard.

01.10 **Frank Vandenbroucke**, ministre: Vous pouvez chercher votre

01.10

Minister

Frank

texte mais il ne s'agit pas d'économies sur le chômage!

Vandenbroucke: Het gaat niet om besparingen op de werkloosheid.

Le **président:** Monsieur le ministre, si vous répondiez pendant ce temps-là?

01.11 Zoé Genot (ECOLO): Je vous lis le texte: "En outre, la lutte contre la fraude sociale devrait permettre de diminuer de 46.000 milliers d'euros les dépenses de chômage." Ce n'est pas moi qui l'ai écrit, cela se trouve page 208 de l'exposé des motifs. Je ne divague pas et je n'essaie pas d'alerter les gens pour rien, c'est ce qui est écrit dans le budget qui alerte les gens.

01.12 Frank Vandenbroucke, ministre: Il peut s'agir de fraude sociale en matière d'allocations de chômage mais on va s'attaquer à bien d'autres types de fraude, notamment la fraude dans la perception des cotisations, du travail au noir, du travail illégal, etc. Il s'agit de tout ce domaine-là.

01.13 Zoé Genot (ECOLO): Je suis enchantée d'entendre cela et j'espère que ces 46 millions d'euros dans les dépenses du chômage seront peut-être ventilés différemment et qu'on indiquera en grand dans le rapport des discussions d'aujourd'hui que ce qui est écrit dans le budget est incorrect.

Dans cette même page du budget, on retrouve 3,16 millions d'euros pudiquement intitulés "frais d'administration de l'ONEM", cela représente plus de 120 millions de francs belges quand même! S'agit-il de 125 inspecteurs ONEM uniquement ou s'agit-il d'autres inspecteurs supplémentaires? Il serait bon de clarifier. Quelles seront leurs missions? Quelles seront leurs priorités? Une réponse à ce sujet serait de nature à rassurer les gens.

Au niveau de cette lutte contre la fraude sociale, il semblerait qu'il y ait une certaine mise sous pression des acteurs de formation pour qu'ils communiquent les données relatives aux chômeurs qui seraient un peu trop souvent absents de ces formations. Certains acteurs refusent mais, en général, on est peu sympathique avec eux. Mme Arena a déjà été confrontée à cette situation, et je peux vous dire qu'il paraît que cela continue. Va-t-on bientôt devoir avoir peur d'envoyer des chômeurs en formation en se disant que, s'ils sont absents, ils pourraient être sanctionnés? Ce n'est pas l'effet souhaité et il serait intéressant de réorienter les pressions différemment.

Dans la note de politique générale, comme dans la déclaration de politique gouvernementale, il y avait deux bonnes nouvelles pour les chômeurs: la suspension de l'article 80 et la suppression du pointage. Ce sont deux bonnes nouvelles si on ne conclut pas, qu'après les avoir prises, il faut que les chômeurs prouvent de manière permanente qu'ils sont disponibles, y compris en cherchant comme des poules sans tête un emploi qui n'existe pas. Prouver la disponibilité, oui, mais demander aux gens de chercher pour chercher, c'est ridicule!

Quel est le timing prévu pour ces deux mesures? Quels sont les contacts que vous allez prendre pour décider de leur mise en œuvre? Quel sera le montant du budget nécessaire à cet effet, sachant que la suppression du pointage permettra, j'imagine, de faire une série d'économies?

On a déjà eu l'occasion d'en discuter, après la Conférence pour l'emploi. à l'occasion de la discussion sur la déclaration de politique

01.12 Minister Frank Vandenbroucke: Het kan gaan om sociale fraude inzake de werkloosheidsuitkeringen, maar even goed om fraude op het vlak van de inning van de bijdragen.

01.13 Zoé Genot (ECOLO): Ik ben blij dat te vernemen, en ik hoop dat dat geld anders verdeeld zal worden.

Er wordt 3,16 miljoen bestemd voor zogenaamde "administratie-kosten van de RVA". Zal die som dienen om extra inspecteurs te betalen? Welke opdrachten zullen zij uitvoeren, en wat zullen hun prioriteiten zijn? Men zou er goed aan doen om in verband daarmee de puntjes op de i te zetten.

Tot besluit van het hoofdstuk belastingfraudebestrijding nog dit: naar verluidt worden sommige opleiders onder druk gezet om gegevens over werklozen mee te delen. Ik weet dat mevrouw Arena al met zo'n situatie geconfronteerd werd.

De beleidsverklaring van de regering bracht op twee punten goed nieuws voor de werklozen : de opschorting van artikel 80 en de afschaffing van de stempelcontrole. Graag kreeg ik wat meer toelichting over het tijdspad voor en de tenuitvoerlegging van die maatregelen.

Naar aanleiding van de Werkgelegenheidsconferentie heb ik u al meegedeeld dat wij de werkgeversbijdrageverminderingen betreuren.

Ik zal niet terugkomen op de niet-indexering van de vergoedingen bij arbeidsongevallen: daarover hebben

mais je rappelle nos regrets relatifs aux réductions de cotisations patronales, qui se taillent comme d'habitude la part du lion et tout particulièrement celles affectées aux hauts salaires – surtout quand on connaît le peu d'effet retour.

Je ne reviendrai pas non plus sur la non-indexation des accidents de travail qui me paraît être une économie faite sur le dos de personnes ne le méritant pas ou sur le renvoi vers les entités fédérées et les communes, des interruptions de carrière. On a déjà eu l'occasion d'en parler au moment de la loi-programme.

Autre volet: la qualité du travail. J'en ai déjà parlé lorsque j'ai abordé les call centers, les intérim, la grande distribution, etc. C'est un enjeu essentiel et je soutiens le gouvernement quand il met l'accent sur cette problématique. Par contre, il faut quand même avouer que la note de politique générale de la secrétaire d'Etat au Bien-Etre au travail est relativement faible. Elle fait penser à un programme de recherches universitaires sauf que ceux-ci ont en général un budget nettement plus léger et des conditions de travail nettement moins confortables. J'espère que l'année prochaine, sur base des recherches menées cette année au sein de votre cabinet, on aura droit à un budget plus propositionnel.

Je souhaiterais par exemple que l'on réfléchisse tout particulièrement sur les conditions de travail des moins qualifiés. On pourrait éventuellement se diriger vers des solutions de réduction de temps de travail pour ces moins qualifiés. En effet, on sait que c'est là que se trouve la plus grande souffrance au travail, comme on le voit dans les statistiques sorties ces derniers temps donnant les chiffres des dépressions, etc. Mais c'est également chez les moins qualifiés que l'on trouve le plus grand nombre de chômeurs disponibles pour remplacer ces travailleurs. Pourquoi ne pas imaginer des mesures de réduction de temps de travail ciblées comme on a pu en prendre, par exemple, pour les infirmières?

Pour terminer sur une note plus positive, bravo pour les mesures visant le secteur non marchand! On sait que l'argent investi dans ce domaine se transforme en emplois et en réponses à des besoins de la population. Tout ce qui est dépensé en cette matière est bien utilisé.

Nous disons oui aussi à une accentuation des projets d'économie sociale, mais pas à un grand barnum pour mener la campagne de M. Anciaux. Etant donné les montants des budgets, cela serait du gaspillage.

Le budget destiné au département de M. Anciaux me semble un peu léger par rapport aux objectifs fixés dans le cadre de la Conférence pour l'emploi. Peut-être serait-il opportun de prévoir un budget plus important, l'année prochaine, si on veut atteindre les 12.000 emplois prévus dans l'économie sociale?

J'ai eu l'occasion, en commission, d'insister auprès de MM. Anciaux et Vandenbroucke sur l'opportunité qu'offraient les titres-services et la transformation des ALE. J'ai attiré l'attention sur le fait qu'il fallait tenter de les aider à créer des centres d'économie sociale locaux pour organiser ces titres-services plutôt que de laisser la part belle aux sociétés d'intérim, etc. J'ai également évoqué la nécessité d'un petit guide pour les aider à créer ces entreprises d'économie sociale. En effet, la création de telles entreprises est vraiment difficile pour les candidats entrepreneurs même sociaux. Ce sont là, monsieur le ministre, des mesures qui ne nécessitent pas de gros budgets, mais qui pourraient aider nos entrepreneurs locaux.

wij reeds gedebatteerd in het kader van de programmawet.

De kwaliteit van de arbeid moet centraal staan, en ik ben blij dat de regering daar werk van maakt.

In de beleidsnota wordt die kwestie echter niet echt aan de orde gesteld, en ik hoop dan ook dat men die problematiek in de volgende begroting op een creatievere manier zal aanpakken. We zouden meer aandacht kunnen hebben voor de arbeidsomstandigheden van de laagstgeschoolden en arbeidstijdverkortingen kunnen voorstellen, zoals men al gedaan heeft voor de verpleegkundigen.

Ik wil echter niet besluiten in mineur, en spreek derhalve mijn appreciatie uit ten aanzien van de maatregelen ten behoeve van de non-profitsector.

Wij staan achter de plannen met betrekking tot de sociale economie.

Wat de begroting voor het departement van de heer Anciaux betreft, lijken de bedragen gering in het licht van de doelstellingen die in het kader van de Werkgelegenheidsconferentie werden vastgesteld.

In de commissie heb ik de aandacht van de ministers Anciaux en Vandenbroucke gevestigd op de mogelijkheden die door de dienstencheques en de omvorming van de PWA's worden geboden. Men moet trachten ze te helpen plaatselijke centra voor sociale economie op te richten met het oog op de organisatie van het stelsel van de dienstencheques. De oprichting van dat soort ondernemingen blijft immers moeilijk liggen bij kandidaat-ondernemers. In dat verband blijkt de verdeling van een kleine gids noodzakelijk en dat zou geen grote investeringen vergen.

01.14 Nahima Lanjri (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wil mij in dit betoog toespitsen op een aantal essentiële punten en met name op twee zaken, de combinatie arbeid en gezin en de doelgroepen inzake werkgelegenheid waarvoor deze regering al dan niet maatregelen neemt.

Ik wil beginnen met een aantal kanttekeningen. De situatie waarin ons land zich op sociaal-economisch vlak vandaag bevindt, is niet goed. De verbetering die men ons nu al een tijdje aankondigt, is nog heel aarzelend. Op de arbeidsmarkt is zeker nog geen herstel merkbaar. CD&V vindt dat niet goed. Zij verheugt zich niet in die toestand, integendeel. Dagelijks spreek ik met mensen in mijn omgeving die hun job hebben verloren. Anderen moeten dan weer meer werken omdat er minder personeelsleden zijn. Hetzelfde werk moet met minder mensen worden gedaan. Anderen worden moedeloos omdat zij langdurig werkloos zijn. Ik spreek over meer dan een jaar en soms zelfs langer. Nog anderen krijgen geen of minder kansen op de arbeidsmarkt omdat ze te jong, te oud, te laaggeschoold of migrant zijn.

Geen kans krijgen om te werken is een onrecht en als CD&V zegt dat de regering te weinig doet om de economische groei – en dus ook de werkgelegenheid – te verhogen, is dat eigenlijk geen vorm van oppositie. Als wij zeggen dat er niet genoeg gebeurt, bestrijden we eigenlijk een onrecht. Met ons visieplan, dat wij in de commissie al verschillende keren hebben voorgesteld, hebben wij een heleboel initiatieven en ideeën aangebracht om de situatie te verbeteren. U merkt dat wij, zelfs vanuit de oppositie, er alles aan willen doen en voorstellen aanbrengen om mee te werken aan meer werkgelegenheid.

Uw analyses over de actieve welvaartsstaat, over de vergrijzing en over de eindeloopbaan zijn verdienstelijke pogingen om ons meer inzicht te geven in de uitdagingen van de welvaartsstaat, maar wij vinden daarvan weinig terug in de begroting. Dit en volgend jaar samen zullen er volgens uw beleidsnota slechts 11.000 jobs bijkomen, terwijl de regering er in haar regeerakkoord 200.000 heeft beloofd. Blijkbaar zal er in 2004 niet veel extra gebeuren om de werkgelegenheid te versterken. Zullen we misschien moeten wachten tot na de verkiezingen of misschien juist net voor de verkiezingen om van alles aan te kondigen?

Ik geef een voorbeeld. Er werd op de werkgelegenheidsconferentie afgesproken dat er eindelijk werk moet worden gemaakt van opleiding en vorming; 1,9% van de loonmassa moest aan opleiding en vorming worden besteed. De vraag is natuurlijk of de overheid deze doelstelling wel zelf haalt. De overheid heeft er namelijk ook belang bij om haar personeel te vormen en om te investeren in levenslang leren zodat de overheid ook zelf performanter wordt en de personeelsleden inzetbaar blijven, ook later, voor andere overheidsdiensten of in de privé-sector.

Het geld dat jaarlijks voor opleiding en vorming door de overheid wordt uitgetrokken, is bedroevend laag. Mevrouw Arena, het is uw bevoegdheid. Ik heb in de commissie al eens de vraag gesteld of wij in uw administratie – de administratie van de federale regering – die 1,9% van de loonmassa halen. Ik heb daarop nog geen antwoord gekregen, maar ik hoor van mensen die daar werken het cijfer van 500 frank of 12,5 euro per persoon per jaar vermelden. Ik denk echt niet dat wij op die manier aan die 1,9% komen. Ik vraag u dan ook, mevrouw de minister, wat u gaat ondernemen om ervoor te zorgen dat ook uw eigen ambtenaren vorming krijgen ten belopen van 1,9%. Als men iets oplegt aan bedrijven, moet men zelf als overheid het goede voorbeeld geven.

01.14 Nahima Lanjri (CD&V): Sur le plan socio-économique, la Belgique se porte mal. Aucune reprise ne semble s'amorcer sur le marché du travail. Le CD&V déplore cet état de fait. Tous les jours, je rencontre des gens qui ont perdu leur emploi, qui doivent travailler davantage, qui sont chômeurs de longue durée ou qui ne trouvent pas de travail parce qu'ils sont trop jeunes, trop vieux, trop peu qualifiés ou immigrés. Quelle que soit la raison, l'exclusion du monde du travail constitue une injustice. En affirmant que les choses ne bougent pas suffisamment pour certains groupes-cibles, nous dénonçons cette injustice. Dans notre propre plan, nous avons formulé toute une série de propositions concrètes en vue d'améliorer la situation.

Entre-temps, il apparaît clairement que le gouvernement ne pourra pas tenir sa promesse de créer 200.000 nouveaux emplois. En 2004, seulement 11.000 verront le jour avec certitude. Au cours de la Conférence sur l'emploi, les intervenants n'ont cessé de répéter que 1,9 pour cent de la masse salariale devait être consacré à la formation. Les pouvoirs publics, qui sont censés donner l'exemple, n'atteignent même pas ce seuil. Le budget que l'Etat réserve chaque année à la formation est lamentablement bas. Les acteurs de terrain évoquent le chiffre de 12,5 euros par personne par an. Comment la ministre Arena compte-t-elle remédier à cette situation?

Mme Van Brempt, secrétaire d'Etat, a indiqué dans sa note de politique générale qu'il est de plus en plus difficile de concilier vie professionnelle et vie de famille. De plus en plus de travailleurs sont astreints à un rythme effréné et à des délais serrés. Les travailleurs âgés sont mis en difficulté et les jeunes n'ont plus assez de temps à consacrer à leur famille. Ceux qui travaillent à temps partiel ou qui recourent au crédit-temps sont regardés d'un mauvais œil.

Ik kom nu tot de twee punten die ik hier naar voren wil brengen.

Ik kom tot het eerste punt, met name de combinatie arbeid en gezin. De staatssecretaris van Arbeidsorganisatie en Welzijn op het werk is hier vandaag niet aanwezig. Ik weet niet of ik mij tot haar voogdijminister, minister Vandenbroucke, zal moeten wenden om op die vragen een antwoord te krijgen, maar uit haar beleidsnota blijkt dat de combinatie arbeid en gezin steeds moeilijker wordt en dat gezinnen steeds meer onder druk komen te staan. In 2000 werkte 52% van de Belgen aan een hoog tempo. In 1990, tien jaar vroeger, waren er dat slechts 44%. In 1990 werkte 34% van de werknemers met strakke deadlines. In 2000 was dat al gestegen tot 53%.

Collega's, dit probleem heeft een weerslag op verschillende elkaar versterkende fenomenen. Oudere werknemers houden het minder lang vol, waardoor de overblijvende jongere werknemers harder moeten werken. Zij verwachten uiteraard dat ook zijzelf vroeger kunnen stoppen. Bovendien hebben jongeren steeds minder tijd voor hun gezin, want zij moeten tegelijkertijd hun kinderen opvoeden en hun carrière uitbouwen. Zij moeten hard werken, want zij hebben nog een huis af te betalen of zij moeten nog sparen. Jonge kinderen moeten ook vaker naar de opvang; kribbes, naschoolse opvang, enzovoort. Zij krijgen minder aandacht van hun ouders, wat geen gezonde situatie is voor de emotionele ontwikkeling van kinderen.

Wie dan deeltijds gaat werken of tijdskrediet neemt om dat probleem op te lossen of beter te kunnen combineren, wordt door zijn of haar collega's vaak scheef bekeken, want als er een collega vertrekt, betekent dit heel vaak dat de werkdruk voor de overige collega's stijgt. Mijnheer de minister, ik denk dat dit zelfs nog gaat toenemen na uw aankondiging, ondanks onze voorstellen om die regeling tegen te houden. Als u zegt dat de gemeentebesturen vanaf nu ook de premies voor loopbaanonderbreking moeten betalen, dan gaat de druk om niet te vervangen groter worden, dan gaan de gemeentebesturen nog minder vervangen en zal er druk zijn om geen loopbaanonderbreking te nemen, wat niet goed is, want dan krijgt men te maken met gestresste werknemers.

Mijnheer de minister, als ik goed ben ingelicht, dan had u vandaag om 16 uur een overleg met de VVSG. Misschien kunt u zeggen of u daar op de goede weg zit. Zijn er afspraken gemaakt? Gaat u die beslissing intrekken of wijzigen om de gemeentebesturen toch een stuk tegemoet te komen? Het gaat hier echter niet alleen over de gemeentebesturen, het gaat hier uiteraard over mensen die het moeilijk hebben om de zaken te combineren. Ik hoop dat u een oplossing brengt, liefst zo snel mogelijk. Ook het werken met flexibele uurroosters en het werken in ploegen en nachtwerk verhogen de werkdruk. De combinatie van gezin en arbeid en de duur van de loopbaan zijn nauw met elkaar verweven.

Tot wij een grondige oplossing hebben bereikt voor dit probleem zullen wij er niet in slagen om de werkloosheidsgraad te verbeteren en zo de vergrijzing betaalbaar te houden. Daarom zou dit luik een centrale rol moeten krijgen in uw beleid, mijnheer de minister. Wij vinden echter dat, op een paar aanzetten na, het probleem niet of niet voldoende wordt aangepakt. Om te beginnen is het probleem verspreid over een aantal ministers: de staatssecretaris voor Arbeidsorganisatie en Welzijn op het werk, de minister van Werk en de staatssecretaris voor het Gezin. Vervolgens zal er tijdens de staten-generaal over het gezin gepraat worden.

We zijn in elk geval zeer benieuwd naar de resultaten en hopen dat de oobrenast niet zo maer zal zijn als wat nu uit deze bearotina is

Souvent, on ne recrute pas pour compenser les absences, de sorte que la charge de travail qui pèse sur ceux qui restent s'accroît encore. La tendance ne fera que se renforcer, à présent que le gouvernement met à charge des pouvoirs locaux les primes dans le cadre de l'interruption de carrière. Cette décision est-elle encore susceptible d'être modifiée? J'ai appris que la ministre s'était concertée aujourd'hui avec l'association flamande des villes et communes. Quels en sont les résultats?

Le travail en équipes, les horaires flexibles et le travail de nuit accroissent le stress. S'il n'est pas remédié à ce problème, le degré d'emploi ne va pas augmenter. Une fois de plus, l'éparpillement des compétences empêche d'intervenir énergiquement. Je fonde de grands espoirs sur les résultats des états généraux de la famille.

Le CD&V préconise depuis longtemps déjà la mise en place d'une véritable économie de services. Nous avons toutefois des objections à l'encontre de l'actuel système des titres-services.

Mme Van Brempt veut faciliter l'accès au congé parental. Pourquoi la majorité refuse-t-elle dès lors de discuter de la proposition de loi et des amendements en la matière du CD&V? La secrétaire d'Etat est-elle décidée?

Le télétravail ne constitue une solution que pour un nombre restreint de travailleurs. Il peut du reste aussi s'avérer stressant.

Les propositions de la majorité sont insuffisantes. Il n'est pas question d'en revenir à l'époque de la femme au foyer. Une meilleure répartition de la carrière professionnelle - travailler moins durement mais plus longtemps - constitue la seule solution. Cela requiert des aménagements fondamentaux du système actuel. Rien n'est dit à ce propos dans la note de politique générale.

voortgekomen.

Daarnaast wordt er gemikt op de dienstencheques. Over het principe zijn we het eens. De CD&V pleit al jarenlang voor extra dienstenjobs ter ondersteuning van gezinnen, maar het duurde helaas heel lang alvorens de schildercheques uitgroeiden tot de dienstencheques. Bovendien hebben we nog praktische bezwaren waarop ik nu niet wil ingaan. We hebben hierover in de commissie reeds kunnen discussiëren en over het principe zijn we het eens.

Staatssecretaris Van Brempt stelt voor om het ouderschapsverlof toegankelijker te maken, maar noch het wetsvoorstel dat collega D'Hondt en ikzelf hebben ingediend, noch onze amendementen ertoe strekkend werk te maken van de uitbreiding van het ouderschapsverlof, zijn momenteel weerhouden. Alleen met woorden en beleidsnota's zal de staatssecretaris er evenwel niet geraken. Ik vraag me af in hoeverre het haar menens is met deze problematiek en of zij hiervan inderdaad werk wil maken.

Ten slotte wordt er heel veel verteld over telethuiswerk. We weten allemaal dat dit slechts voor een beperkte fractie van de werknemers een oplossing kan bieden omdat het voor een aantal beroepen onmogelijk is. Een verpleegster bijvoorbeeld kan moeilijk haar patiënten van thuis uit verzorgen. Het is dus niet voor alle beroepen weggelegd, dus laten we er ook niet alle heil van verwachten. Het is overigens nog maar de vraag of thuis werken minder stress oplevert. Ik ben daarvan niet overtuigd als ik mijn situatie en die van heel wat collega's bekijk.

Deze voorstellen zullen het belangrijke probleem van de combinatie arbeid-gezin niet uit de wereld helpen. Een terugkeer naar het verleden met de vrouw aan de haard, mevrouw Arena, is zeker niet wenselijk, maar we moeten in de richting van een spreiding van de beroepsloopbaan over verschillende jaren. Dat is ons voorstel, dat is het alternatief van de CD&V. We moeten met zijn allen minder hard, maar wel veel langer werken: dat is een goed alternatief. Dat vergt natuurlijk een heleboel aanpassingen – van de pensioenwetgeving, in de takken van de sociale zekerheid, van de arbeidsduur – en vooral een verandering van mentaliteit. Het stelt ons dan ook teleur dat er in de nota van staatssecretaris Van Brempt niets over gezegd wordt.

Een levensloopbenadering is een efficiënte en een logische benadering. Men werkt wat meer als men jonger is, wat minder als men kinderen heeft en men blijft wat langer werken als men ouder is. Als de arbeid over de levensloop kan worden gespreid is men minder uitgeput op het einde van de loopbaan en kan men het langer volhouden. Op die manier werken er meer mensen die de werkdruk uit handen nemen van anderen en wordt er meer werkgelegenheid gecreëerd, vermits men met meer aan de slag is.

Daarom is het ook nodig dat arbeid goedkoper wordt voor de werkgever; goedkoper, maar vooral administratief eenvoudiger. Op die manier blijven de pensioenen en de sociale zekerheid betaalbaar. Ik weet dat het misschien een ideaalbeeld is, maar de CD&V is ervan overtuigd dat u, wat dat betreft, uiteindelijk bij deze oplossing zult terechtkomen. Dit was ook het geval wat betreft de diensteneconomie en de startbanen. Het kan misschien lang duren, maar hopelijk bewandelen we ooit de piste van de levensloopbaan.

Laten we nu al werk maken van de uitvoering van dit idee. Een belangrijk onderdeel ervan is de kwaliteitskaart die ervoor zorgt dat mensen het wat kalmer aan kunnen doen op bepaalde momenten, bijvoorbeeld bij de geboorte van een kind. maar ook om bijvoorbeeld

L'introduction d'une approche du cours de la vie va se traduire par une augmentation du degré d'emploi et une réduction du stress. A la fin de sa carrière, un travailleur sera moins épuisé et tiendra plus longtemps le coup. A cet effet, il faut rendre le travail moins onéreux et réduire les formalités administratives. Cette vision est peut-être idéalisée mais, à terme, il n'y a pas d'autres solutions.

L'idée de la carte de qualité suppose que les travailleurs puissent lever le pied à certains moments. Ils pourront alors mieux faire face au travail, leur productivité augmentera et ils auront plus de temps à consacrer à leur famille. Les politiciens devraient montrer l'exemple. Espérons que les états généraux de la famille ne seront pas une mesure pour rien.

Le CD&V est toujours disposé à collaborer constructivement lorsqu'il s'agit de mesures structurelles.

Les jeunes pères ont droit à dix jours de congé de paternité, à l'exception des fonctionnaires des pouvoirs publics flamands ou des administrations communales. Je demande que le ministre insiste auprès de M. Van Grembergen pour que ces fonctionnaires bénéficient des mêmes droits.

En ce qui concerne la politique axée sur des groupes cibles, on observe le classique conflit de compétences entre les pouvoirs publics fédéraux et régionaux. Cette politique spécifique doit être élargie aux handicapés, aux allochtones, aux personnes peu qualifiées et aux personnes âgées. Le taux d'emploi est de loin inférieur à la moyenne au sein de ces catégories.

On invoque la difficulté de mettre en place des mesures spécifiques pour les personnes peu qualifiées ou les migrants, dont l'identification se révélerait impossible, alors qu'elles comptent déjà double dans le cadre des obligations en matière de premier emploi.

vorming te volgen, zich bij te scholen, vrijwilligerswerk te doen, en op andere momenten langer blijven werken.

Het gevolg is dus dat we het werk beter aankunnen en dat de productiviteit – ook belangrijk voor de bedrijven – stijgt. We hebben dan meer tijd voor het gezin. Misschien is dat ook een zaak die wij als parlementsleden wat meer op ons zelf zouden moeten toepassen. Ik steek de hand in eigen boezem, maar als politici moeten we ook vaak het goede voorbeeld geven.

Mevrouw de minister, wij kunnen alleen hopen dat de staten-generaal voor het gezin geen olifant wordt die een muis baart, met veel mediatieke ideetjes zonder dat de problemen echt structureel worden aangepakt. Altijd, maar vooral wanneer het gaat over de combinatie van arbeid en gezin, zijn CD&V en ik dus ook bijzonder bereid om samen met u constructief na te denken en mee te werken. Wij moeten er wel van overtuigd zijn dat het moet gaan om structurele maatregelen en niet om zeepbellen zoals de voorzitter ze noemt. Het mag niet over zeepbellen gaan; het moet echt om concrete maatregelen gaan.

In de marge wil ik doen opmerken dat elke jonge vader recht heeft op tien dagen vaderschapsverlof, behalve indien hij ambtenaar is bij de Vlaamse Gemeenschap of bij de gemeentebesturen. Mijnheer de minister, ik zou u willen vragen om er bij uw Vlaamse collega en partijgenoot Van Grembergen op aan te dringen om ook de Vlaamse ambtenaren hetzelfde recht te geven en niet langer te discrimineren.

Als het gaat over de doelgroepen begeven we ons vaak op glad ijs. Enerzijds, zijn er inmiddels klassieke bevoegdheidsproblemen tussen de federale en de regionale overheid en, anderzijds, rijst steeds weer de vraag naar het verdringingseffect. Ik stel vast dat er eigenlijk wel al een doelgroepenbeleid gevoerd wordt via de lastenverlaging, maar ik zou u willen vragen om dat uit te breiden met bepaalde categorieën die nu niet aan bod komen. Ik heb het over de gehandicapten, de allochtonen, de laaggeschoolden en de ouderen. Ik kan dat illustreren met cijfers. De werkzaamheidsgraad van al die groepen – ik zal ze niet allemaal noemen omdat dit mij te ver zou voeren –, laaggeschoolde jongeren, ouderen en migranten, zit ver beneden het gemiddelde van 59%. Daarom moeten er echt vanuit de regering werk van worden gemaakt. De minister vertelde dat hij het niet mogelijk acht om bijvoorbeeld voor laaggeschoolde migranten specifieke maatregelen uit te werken omdat hij ze niet kon identificeren. Ik vind dat heel eigenaardig omdat het nu al zo is dat die migranten dubbel tellen om te komen tot het percentage voor de startbaanverplichting, 3%. Dat is nu al zo, dat heeft uw voorganger in gang gezet. U kunt ze dus wel degelijk identificeren.

U was bereid om wel iets uit te werken voor de gehandicapten omdat u die wel kon identificeren met een attest. Mijn vraag is wat u voor die groep gaat doen. Mijn vraag blijft ook om iets te doen voor al die doelgroepen. Ik verwijs ook naar de sp.a. De heer Vande Lanotte heeft in de vorige regering aangekondigd dat er quota moesten komen en dat bedrijven mensen moesten aanwerven. Wij zijn niet direct vragende partij voor quota, maar wij willen niet dat het bij woorden blijft. Er moet meer gebeuren. Als het over quota gaat, dan zou ik willen vragen – ook aan u, mevrouw de minister – wat het cijfer is dat momenteel gehaald wordt in de administratie. Hoeveel gehandicapten zijn daar procentueel gezien te werk gesteld? Hoeveel migranten? Komt dat ongeveer overeen met wat zich in de samenleving afspeelt? Ik denk niet dat we bedrijven iets kunnen opleggen als we het zelf niet doen.

Wat de gehandicapten betreft, wil ik zeggen dat ook zij moeten kunnen werken. Uiteraard moet dit dan wel aangepaste arbeid zijn. Dit mag ook

Le sp.a insiste pour que des quotas soient instaurés, ce que nous n'estimons pas nécessaire. En revanche, les autorités doivent prendre des initiatives à cet égard. La politique du personnel des administrations publiques est d'ailleurs loin de répondre aux attentes.

Il convient surtout de focaliser notre attention sur les jeunes allochtones déjà présents et de leur proposer un recyclage pour que leur formation corresponde aux besoins du marché de l'emploi.

Il faut assurer l'accompagnement des personnes peu qualifiées et des chômeurs de longue durée dans leur recherche d'emploi dans l'économie de services, au risque que ces groupes, pour lesquels la médiation en matière d'emploi se révèle souvent très difficile, restent à jamais au chômage et induisent un glissement des ALE vers les CPAS.

Nous n'avons plus entendu parler ni de la réduction des charges pour les travailleurs âgés, ni du bonus crédit d'emploi. Le taux d'emploi des travailleurs âgés est très bas. Nous devons éviter qu'une nouvelle génération de travailleurs parte à la retraite anticipée.

Bien des choses vont encore être dites au sujet de la fin de carrière mais, sur le terrain, on n'observe guère de changements. C'est pourtant en période de basse conjoncture que les travailleurs âgés sont le plus souvent évincés et que les mesures prennent tout leur sens. Le CD&V attend donc des initiatives avec impatience.

niet betekenen dat zij daarom loonverlies leiden of dat hun uitkering daardoor verminderd wordt. Wat de jonge allochtonen betreft, heeft minister Dewael al aangekondigd dat hij aan nieuwe quota denkt om arbeidsmigratie toe te laten. Ik denk dat we vooral werk moeten maken van de jonge allochtonen die er nu zijn en die geen werk vinden. Anderzijds zijn er wel een heleboel banen die niet ingevuld raken. Men moet werk maken van de omscholing van die jongeren zodat zij die jobs kunnen invullen.

Wat de laaggeschoolde en langdurig werklozen betreft, maak ik mij vooral zorgen over de PWA's want de instroom vermindert. Ik vrees, als zij niet goed begeleid worden naar de diensteneconomie, dat er steeds meer PWA's zullen zijn die terechtkomen bij het OCMW in plaats van in een volwaardige job. We moeten echt aandacht hebben voor de groep die moeilijk bemiddelbaar is. Ik vraag aandacht voor alle doelgroepen die het moeilijk hebben. Ook de laaggeschoolden vormen zo'n doelgroep. Ik vrees dat men die niet zal bereiken met dienstencheques alleen.

Ten slotte, de ouderen. Er was een lastenverlaging beloofd voor de oudere werknemers. Dat stond toch in het regeerakkoord. Er was in het regeerakkoord ook sprake van de werkbonus. Van die ideeën blijft niet veel over, want ze worden niet uitgevoerd en er staat ook niets over in de begroting. Wanneer komen die zaken toch nog aan bod? Het probleem is heel dringend want vandaag is de werkgelegenheidsgraad in de groep van mensen die nog geen 55-plusser is nog erg hoog.

We moeten absoluut vermijden dat er weer een generatie vervroegd uittreedt en zo de financiering van zijn eigen pensioen in het gedrang brengt. Over de hele eindeloopbaanproblematiek zal binnenskamers en op studienamiddagen nog veel gepraat, worden maar op het terrein gebeurt er weinig. Ik stel vast dat die trein maar niet op de sporen geraakt. Nochtans is het net in de periode van laagconjunctuur dat de uitstoot van oudere werknemers – in veel bedrijven gaat het dan om mensen vanaf 52 jaar – doorgaat waardoor maatregelen nu hun grootste effect zouden kunnen hebben.

Ik kan alleen maar zeggen dat wij vanuit CD&V ongeduldig wachten op maatregelen. Ik kan alleen maar hopen, mijnheer de minister, dat ik zelf geen oudere werknemer zal zijn vooraleer deze regering eindelijk met oplossingen voor de dag komt. Ik hoop dat ik dat nog mag meemaken terwijl ik jong ben.

01.15 Frank Vandenbroucke, ministre: Monsieur le président, je dois d'abord remercier Mme Genot parce que je crois qu'elle a souligné ce qui est sans doute une erreur dans notre exposé sur le budget. Nous n'avons pas l'intention de diminuer les dépenses en chômage en luttant contre des fraudes qui rapporteraient 46 millions d'euros. Ce n'est pas du tout le cas mais, vous avez raison, cela se trouve dans l'exposé.

Dans le budget, nous avons dit que nous allions essayer d'améliorer les comptes de la sécurité sociale, tant au niveau des dépenses qu'au niveau des recettes à ratio de 46 millions d'euros, en luttant contre l'évasion sociale, la fraude sociale, etc. C'est en ce qui me concerne, prioritairement, le travail au noir, donc la fraude en matière de cotisations non perçues, etc. D'ailleurs, cela se trouve dans le texte que vous avez cité tout à l'heure mais, ailleurs, non. Il y a sans doute là une explication à trouver. Je vous remercie parce que je crois qu'il était important d'indiquer ce malentendu.

01.15 Minister **Frank Vandenbroucke**: Ik moet eerst de door mevrouw Genot aangestipte fout in de toelichting bij de begroting rechtzetten: het is wel degelijk onze bedoeling de rekeningen van de sociale zekerheid gezonder te maken door belastingfraude en -ontwijking, en inzonderheid zwartwerk, te bestrijden.

Bovendien onderschat u de uitdaging waar wij inzake het werkgelegenheidsbeleid voor geplaagd worden, want de situatie op en de kenmerken van de Beloise arbeidsmarkt zijn

Pour le reste, je dois dire que j'ai l'impression que vous sous-estimez le défi devant lequel nous nous trouvons au niveau de la politique de l'emploi. Je crois que vous sous-estimez le degré d'exception d'une série de caractéristiques du marché de l'emploi belge.

D'abord, le taux d'activité. Nous avons un taux d'activité qui est significativement inférieur au taux d'activité moyen en Europe. Cela pose problème. La durée moyenne de la carrière belge est significativement plus courte qu'ailleurs en Europe et, là, j'ai cité les chiffres dans des interviews mais je vais quand même les répéter: un homme belge, en moyenne, a une carrière de 36 ans; en Allemagne, c'est 42 ans; aux Pays-Bas, c'est 43 ans; en Suède, c'est 44 ans; les Norvégiens ont des carrières de 46 ans. C'est un écart qui n'est pas marginal. On ne peut pas prétendre aux meilleures pensions du monde, à un système de soins de santé qui doit être le meilleur du monde et, en même temps, être champions du monde de la plus courte durée de carrière. C'est absolument intenable.

Il y a d'ailleurs d'autres indicateurs de la position exceptionnelle que nous avons en ce qui concerne notre marché du travail. On a parlé, et je pense à juste titre aux propos de Mme Lanjri, des problèmes auxquels sont confrontés les immigrés et les allochtones. Je vais vous citer deux chiffres qui ne sont pas connus, hélas! Prenons le taux d'activité de la population non-européenne. Je ne parle pas d'étrangers en général, je parle de non-Européens. Le taux d'activité moyen en Europe des non-Européens sur le marché de l'emploi des pays européens est de 52%. C'est la moyenne européenne. En Belgique, c'est 30%. C'est un écart énorme. Le chômage des non-Européens, en Europe, en moyenne, c'est 16%. Chez nous, c'est de nouveau 30%.

C'est énorme, et c'est un drame avec lequel nous vivons et notamment à Bruxelles, que vous connaissez bien.

C'est le résultat de toute une série de dysfonctionnements du marché de l'emploi. Trop de rigidité, trop peu de mobilité et d'accompagnement, des problèmes sur le plan de la formation. Il y a sans doute aussi un degré de racisme au niveau des embauches. Il s'agit de problèmes complexes.

Mais nous sommes exceptionnels en la matière, je veux dire exceptionnellement mauvais! Je crois que vous sous-estimez cela et que, en général, l'opinion le néglige aussi.

Mijnheer de voorzitter, daarmee kom ik bij wat eigenlijk het einde was van het betoog van mevrouw Lanjri. Mevrouw Lanjri zegt dat ik spreek over het probleem van het einde van de loopbaan en vraagt wanneer de oplossingen komen. Mevrouw, ik ben bezig met iets dat misschien een beetje uitzonderlijk is in de politiek, iets dat wij eigenlijk niet graag doen. Ik wil namelijk een vraagstuk op tafel leggen.

Ik wil dat vraagstuk duidelijk op tafel leggen en niet meteen met oplossingen aankomen. Het is immers een fundamenteel vraagstuk waarvan de publieke opinie eerst moet doordrongen zijn. Vervolgens moeten we daarvoor in sociaal overleg oplossingen zoeken. Ik wil dat iedereen meedoet in het nadenken daarover en in het zoeken van oplossingen.

Ik ben van plan om te blijven herhalen dat de situatie op onze arbeidsmarkt het instandhouden van onze pensioenen en gezondheidszorg op termijn onmogelijk maakt. Men kan niet de beste pensioenen van de wereld en de beste gezondheidszorg van de wereld hebben en de kortste loopbanen ter wereld hebben. We zouden dat

allesbehalve bemoedigend. Zo ligt de werkgelegenheidsgraad in ons land over de hele lijn lager dan het Europese gemiddelde. Men wil de beste gezondheidszorg en pensioenregeling, maar dat streven is moeilijk verenigbaar met de korte loopbanen in ons land.

Daarnaast moeten we ook vaststellen dat niet-Europeanen het moeilijk hebben om aan werk te geraken; de werkgelegenheidsgraad onder die populaties ligt eveneens systematisch onder het Europese gemiddelde.

Die rampzalige situatie, die zich vooral in Brussel voordoet, is het gevolg van het slecht functioneren van de arbeidsmarkt. Het betreft een complex probleem dat aan een combinatie van factoren te wijten is: te weinig soepelheid, een gebrek aan mobiliteit en begeleiding, problemen op het stuk van de opleiding en wellicht ook racisme bij indienstneming.

Etant donné qu'il s'agit d'un problème fondamental, j'ai mis la question des fins de carrière sur la table sans immédiatement proposer une solution. Il faut faire prendre conscience du problème à l'opinion publique et nous pouvons ensuite rechercher des solutions par le biais de la concertation sociale. Mais tout le monde doit bien se rendre compte du fait que notre situation sur le marché de l'emploi - avec les carrières les plus courtes au monde - ne pourra pas être combinée indéfiniment avec la meilleure sécurité sociale et les meilleures pensions au monde.

Je suis d'accord avec Mme Lanjri

eigenlijk wel willen. Dat is volstrekt onmogelijk. Men kan niet met disfuncties op de arbeidsmarkt zitten – zoals wij hebben in België – en tegelijk de beste sociale zekerheid ter wereld willen. Ik ga dat gedurende maanden blijven herhalen. Ik zal niet meteen met oplossingen komen. Ik denk dat er daarvoor oplossingen bestaan, ik moet ze niet alleen bedenken. Dat is niet goed.

Ik wil dat iedereen daarvan doordrongen geraakt: de werkgevers, de vakbonden, het Parlement en de publieke opinie. Dan kunnen we in sociaal overleg werken aan grondige oplossingen. Ik zeg dat sinds het begin van de legislatuur en ik zal dat blijven zeggen. Het is een beetje vervelend. Vandaag de dag is het zo dat, als een politicus vandaag een probleem signaleert, hij morgenvroeg in het nieuws zit met de oplossing. In dit geval gaat dat niet. Dat gaat niet. Ik wil dat probleem in alle scherpste onderlijnen. Ik wil niet meteen met de oplossingen komen.

Over het bijzondere aspect van de grote werkloosheid bij de allochtone bevolking hebt u een aantal dingen gezegd waarop ik even wil ingaan. Ik ben het met u eens dat dit een heel belangrijke problematiek is. In de hoop dat mevrouw Arena het met mij eens is, wil ik misschien nog even terugkomen op het probleem van de quota. Mevrouw Arena en ik gaan samen werken aan een beleid dat diversiteit aanmoedigt.

Ik heb in de commissie inderdaad gezegd dat ik van oordeel ben dat het niet aangewezen is om voor de tewerkstelling van allochtonen in een specifieke vermindering van sociale bijdragen te voorzien. Dat veronderstelt immers dat we die mensen kunnen identificeren en opslaan in de computer van de RSZ. In onze politieke cultuur is dat eigenlijk niet de gewoonte. Ik zou dat kunnen gaan doen in Groot-Brittannië. Men noteert daar rustig of men gekleurd is of zwart of wit. Het is niet echt onze gewoonte om daarover databanken aan te leggen.

U hebt op iets gewezen dat juist is. In de vorige legislatuur heeft men gezegd dat een werkgever kan zeggen dat hij allochtonen tewerkstelt en dus een extra inspanning doet in het kader van het jongerenbanenplan. Een werkgever kan dat zeggen. Het is echter niet zo dat wij systematisch voor alle allochtonen een grote databank aanleggen en zeggen dat wie zo iemand tewerkstelt een vermindering krijgt van de sociale zekerheid. Ik zie dat niet zitten.

Wij kunnen twee zaken doen. We kunnen veel doen, maar wat we kunnen doen, zijn zeker twee zaken. Ten eerste, we kunnen ervoor zorgen dat de wet op de antidiscriminatie wordt toegepast. De burger kan daar op basis van hoe hij of zij is klacht indienen. Men heeft dan een concreet geval. Dat kunnen we doen. Ten tweede, we kunnen positief diversiteit aanmoedigen. Men moet dan echter een werkgever en vakbonden hebben die in een concreet geval zeggen dat ze een positieve diversiteitspolitiek voeren met allochtonen en dat het een keer in het licht moet gezet worden. Dat kan men doen. Ik geloof echter niet echt in het model dat u naar voren schuift. Er kan natuurlijk veel anders gedaan worden op het vlak van opleiding, scholing en dergelijke.

U hebt ook gesproken over de combinatie van arbeid en gezin. Ik denk dat de organisatie van de staten-generaal die staatssecretaris Simonis vandaag uitvoert, precies kan helpen om structurele oplossingen op lange termijn te formuleren. Ik denk dat die staten-generaal daar juist voor dient. In het regeerakkoord staat bijvoorbeeld dat wij het ouderschapsverlof willen uitbreiden. In de begroting 2004 hadden we daar geen geld voor. Het is ook goed dat men op de staten-generaal een debat heeft ten gronde over hoe dat moet en in welk kader dat past. Dan zal er een moment moeten komen dat wij er ook geld voor hebben. Mijn partij heeft altijd gezegd dat dit iets zou zijn voor in het

pour dire que le chômage au sein de la population immigrée est un problème important. En concertation avec la ministre Arena, je vais tenter d'élaborer une politique encourageant la diversité. Cela ne signifie toutefois pas que nous allons diminuer les cotisations sociales en cas de mise au travail d'allochtones. Il faudrait alors constituer des banques de données et cela ne fait pas partie des habitudes de ce pays. Un employeur peut toutefois signaler qu'il emploie des personnes de nationalité étrangère et qu'il fait donc des efforts dans le cadre du plan d'embauche des jeunes.

Quelles mesures pouvons-nous prendre? D'abord, appliquer la loi antidiscrimination. Ensuite, nous devons encourager d'une manière positive la diversité auprès des employeurs et des syndicats. Et enfin, la formation demeure bien évidemment un élément important.

Mme Lanjri a également abordé la question de la manière de concilier famille et travail. Les états-généraux de la secrétaire d'Etat Simonis devraient permettre de proposer des solutions structurelles à long terme. L'accord de gouvernement prévoit une extension du congé parental. La marge de manœuvre budgétaire n'est cependant pas suffisante à l'heure actuelle. Il peut donc être utile d'en discuter dans le cadre des états-généraux afin qu'une initiative puisse être prise pour le milieu de la législature. En ce qui concerne l'interruption de carrière, je me suis déjà concerté avec l'Union des villes et communes afin de les encourager à remplacer les personnes en interruption de carrière.

Il est inexact de dire que l'on pousse les travailleurs ALE vers les CPAS. Celui qui travaille aujourd'hui pour une ALE peut continuer à le faire sine die. Les titres-services sont un meilleur système à expérimenter. Nous allons en tout état de cause procéder à une évaluation.

midden van de legislatuur, niet voor in het begin ervan. Ik weet wel dat dit wat vervelend is en dat we er wat geduld voor moeten hebben, maar dat geldt duidelijk voor deze maatregel. Dat geldt ook voor andere maatregelen.

U hebt het samen met mevrouw D'hondt ook gehad over de loopbaanonderbreking en de gezinnen en de gemeenten. Wij hebben inderdaad overlegd met de Vereniging van steden en gemeenten. Mijn idee of suggestie is om een maatregel te treffen die precies de vervanging aanmoedigt en niet ontmoedigt. Dat is een argument. Als u daarmee akkoord gaat, is dat heel goed. Ten aanzien van de gemeenten zou ik een maatregel willen treffen waardoor zij worden aangemoedigd om de loopbaanonderbrekers te vervangen. Daarover zijn wij aan het praten. Hoe dat er precies moet uitzien, moeten wij nog bekijken. Daar moet ik uiteindelijk ook mee terug naar de regering gaan.

Inzake PWA's hebt u gezegd dat die mensen naar het OCMW gedreven zullen worden. Neen. Wie vandaag in een PWA werkt, kan daar blijven werken sine die. Dat wordt niet stopgezet. Wij denken dat de dienstencheques een beter systeem zijn om uit te testen, maar dat moet blijken: we zullen dat evalueren.

Monsieur le président, Mme Genot avait une série de questions précises à propos de l'article 80 sur la réglementation du chômage et la suppression du pointage.

J'ai demandé une note de politique à l'ONEM pour me permettre de mener une réflexion non seulement sur la suppression pure et simple du pointage mais aussi sur la finalité d'un système de contrôle administratif. Que voulait-on vraiment réaliser avec le pointage? D'autres finalités ou d'autres systèmes ne peuvent-ils pas être plus intéressants? J'attends une note de réflexion de l'ONEM à ce sujet. Comme vous, je suis plutôt pressé, je crois qu'il faut prendre des mesures, cela figure dans l'accord de gouvernement.

En ce qui concerne l'article 80, je vais saisir le gouvernement d'une note de réflexion. C'est un débat très vaste car nous voulons remplacer cet article par un système de suivi de la disponibilité des chômeurs pour le marché du travail. Ce système de suivi doit être beaucoup plus large mais aussi plus nuancé. C'est une approche tout à fait différente que celle de l'article 80 qui est simplement une machine à exclure. Il faut prendre le temps d'en débattre avec l'ONEM mais aussi avec les partenaires sociaux. Les 120 agents qui peuvent être engagés pour organiser ce système le seront dès que leur mode de fonctionnement sera plus clair.

Mijnheer de voorzitter, daarmee heb ik de belangrijkste elementen gegeven. Ik meen dat ik daarmee in essentie ook op de opmerkingen van mevrouw D'hondt heb geantwoord.

De **voorzitter**: Ik wil nu de bespreking aanvatten van het gedeelte Volksgezondheid. Ik heb gehoord dat de heer Tant een korte uiteenzetting wil geven.

01.16 Nahima Lanjri (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik heb ook een aantal vragen gesteld, die aan minister Arena waren gericht. Krijgt zij niet de mogelijkheid tot antwoorden? Ik ben voorstander van gelijke kansen voor mannen en vrouwen. Ik zou dus willen vragen dat ook zij de kans krijgt om op mijn vragen te antwoorden. Ook aan mevrouw Simonis had ik enkele vragen gesteld over gehandicaptenzorg.

Ik heb de RVA gevraagd een beleidsnota op te stellen omtrent een mogelijke volledige afschaffing van de stempelcontrole en het doel van een dergelijk systeem van administratieve controle. Wat was eigenlijk de bedoeling van de stempelcontrole? Zou een andere finaliteit of een ander systeem niet interessanter kunnen zijn?

Voorts willen we artikel 80 vervangen door een toezicht op de beschikbaarheid van de werkloze voor de arbeidsmarkt. Daarover moet echter eerst worden overlegd met de RVA en de sociale partners. Met het oog op dat voortgangsonderzoek zullen 120 ambtenaren in dienst worden genomen.

01.16 Nahima Lanjri (CD&V): Je suis en faveur de l'égalité des chances. La ministre Arena n'est-elle pas autorisée à répondre aux questions que je lui ai posées?

01.17 Marie Arena, ministre: Monsieur le président, les questions qui me concernaient étaient plus particulièrement axées sur la fonction publique. En ce qui concerne l'égalité, je pense que le ministre a répondu en matière d'actions ciblées sur les groupes. Effectivement, les femmes, les migrants ou les personnes âgées sont des groupes-cibles dont il faut approcher la diversité.

Nous travaillons en collaboration avec le ministre Vandenbroucke sur cette approche de la diversité au niveau de l'emploi. Au cours des tables rondes, un certain nombre de choses sont réalisées.

En ce qui concerne la fonction publique, vous avez abordé le chiffre des 1,9% de la masse salariale. Ce point a été discuté ce matin avec les partenaires sociaux, les syndicats, dans le but de trouver les mesures permettant d'atteindre ce pourcentage. La note stratégique que j'ai soumise et qui met l'accent sur la formation – que ce soit les formations de niveau A ou les autres – permet d'imaginer que l'on pourrait atteindre l'objectif des 1,9% dans la fonction publique. Il n'y a pas de raison d'avoir un objectif quantitatif pour le privé et pas pour le public.

En ce qui concerne la représentation des migrants et des handicapés dans la fonction publique, il faut savoir qu'une loi relative aux handicapés est actuellement en vigueur demandant une représentation proportionnelle de personnes handicapées dans ce secteur. Je dois vous avouer que cette proportion n'est pas atteinte aujourd'hui. Pour ce qui est des migrants, la fonction publique fédérale n'est accessible qu'aux Belges ou aux Européens.

Nous nous sommes également rendu compte que, d'un point de vue statistique, les Belges d'origine étrangère sont très peu représentés dans la fonction publique. J'ai demandé, dès mon arrivée, une analyse – sur base de ces statistiques – des raisons pour lesquelles cette diversité n'existait pas au sein de la fonction publique. Aujourd'hui, nous sommes en train d'établir le screening de ces difficultés avec le Selor et de faire l'analyse de cette non-représentation dans le cadre du recrutement, y compris pour les handicapés. On s'est par exemple rendu compte que les outils d'examen au Selor n'étaient pas toujours appropriés pour les personnes présentant un handicap, notamment les tests informatisés pour les personnes aveugles. Nous sommes donc occupés à étudier toutes les procédures de recrutement, d'identifier les freins et de réfléchir aux solutions qui permettraient de les lever dès qu'ils auront été identifiés.

J'estime qu'il est intéressant de pouvoir élargir l'accès à la fonction publique à différents publics pour que le personnel soit diversifié. Mais si l'on ne met pas en place les outils pour favoriser cet accès, il est vain d'essayer; on n'atteindra pas l'objectif. Aujourd'hui, la logique est plutôt d'identifier les raisons de ce manque de diversité et de réfléchir aux outils à utiliser pour créer cette diversité dans la fonction publique.

01.18 Paul Tant (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik ben mijn dag in het gezelschap van de minister begonnen. Misschien is het niet onlogisch mijn dag te eindigen in hetzelfde gezelschap.

Vermits de commissie voor de Binnenlandse Zaken oestart is met de

01.17 Minister Marie Arena: Wat het Openbaar Ambt betreft, werd het percentage van 1,9% van de loonmassa ter sprake gebracht. Wij hebben dat punt vanochtend met de sociale partners besproken met het oog op de uitwerking van maatregelen die het mogelijk maken dat percentage te halen en op grond van de strategische nota die ik heb voorgelegd zou men er kunnen van uitgaan dat die doelstelling kan worden bereikt.

Inzake het percentage migranten en gehandicapten bij het Openbaar Ambt, is momenteel een wet betreffende de gehandicapten van kracht waarin wordt bepaald dat de overheid een evenredig percentage gehandicapten in dienst zou moeten hebben, maar die verhouding wordt niet gehaald. Wat de migranten betreft, staan de betrekkingen bij de federale overheid momenteel enkel open voor Belgen en Europeanen.

Er werken weinig Belgen van buitenlandse oorsprong in overheidsdienst. Wij analyseren dat verschijnsel momenteel, bestuderen alle indienstnemingsprocedures en beraden ons over oplossingen die bepaalde belemmeringen ter zake zouden kunnen wegnemen.

Het zou interessant zijn om het Openbaar Ambt toegankelijker te maken voor diverse bevolkingsgroepen met het oog op de diversifiëring van het profiel van het overheidsperoneel. Als wij echter de instrumenten om die toegang te bevorderen niet in het leven roepen, zullen al die pogingen op niets uitlopen. De logica vereist dus dat de redenen van dat gebrek aan diversiteit worden blootgelegd en dat zou worden nagedacht over de instrumenten met behulp waarvan zij tot stand kan worden gebracht.

01.18 Paul Tant (CD&V): Selon plusieurs communiqués de presse, confirmés par la ministre Laruelle, le Conseil des ministres examinera ce vendredi le projet d'arrêté royal visant à financer les tests ESB au

inleiding over de kieswetgeving moet ik me zo snel als mogelijk naar de commissie begeven. Voor sommigen zal dat een geruststelling zijn omdat ik het, hoe moeilijk dat ook is, niet te lang mag trekken.

Mijnheer de minister, volgens persberichten die gisteren in dit Huis door mevrouw Laruelle bevestigd werden, zou de Ministerraad vrijdag een ontwerp van koninklijk besluit bespreken dat ertoe strekt BSE-tests voor runderen door de hele sector te laten financieren via heffingen door het slachthuis. Concreet betekent dit dat de boer geslachtetofferd wordt. Het is duidelijk dat de boer het gelag zal betalen. Voor de CD&V kan dit voorstel niet door de beugel.

Mijnheer de minister, u zegt te willen vermijden dat de kosten van de BSE-tests ten laste van de veehouders zouden komen. Degenen die de concrete situatie kennen, weten dat het zo niet werkt. De integrale last zal op de schouders van de boer terechtkomen en niet van het slachthuis. Twee jaar geleden beloofde de federale regering nochtans formeel dat de kosten voor de opsporing van BSE door de hele gemeenschap zouden moeten worden gedragen en zeker niet afgewenteld worden op de landbouwsector. Met het ontwerp van koninklijk besluit blijft er niets meer over van deze nobele belofte.

Mijnheer de minister, u breekt niet alleen uw woord. U ondergraaft bovendien de rendabiliteit van de sector. Welgemeend wil ik, voor het écht te laat is, voor dit risico uw aandacht vragen. Van een Belgisch minister mag men normaliter verwachten dat hij tracht de sectoren van de economie de hand boven het hoofd te houden. In Frankrijk worden BSE-tests op het einde van de keten uitgevoerd en nemen de vorm aan van een soort vleestaks. Onze Belgische bedrijven moeten concurreren met de Franse bedrijven. Mocht het ontwerp van koninklijk besluit worden goedgekeurd, zullen de Belgische bedrijven in een gediscrimineerde positie terechtkomen. Dit is onaanvaardbaar. Mocht u uw ontwerp toch doordrijven, werpt u een hindernis op voor de Belgische en niet in het minst voor de Waalse rundveebedrijven.

Mijnheer de minister, u wenst een deel van de gezondheidsbijdragen gefinancierd te krijgen door de rundveehouderij en een ander deel, ingevolge solidariteitsoverweging, gaan halen bij de varkens-en de pluimveesector. Ook dit is voor de CD&V onaanvaardbaar.

Collega's, ik vraag uw aandacht. BSE-tests worden exclusief op rundvee uitgevoerd omdat ze op runderen nuttig en nodig zijn. Welnu, de minister denkt eraan om twee andere sectoren waarvan het vlees niet onderhevig is aan BSE en dus geen BSE-tests moet ondergaan, mee de factuur te laten betalen.

Mijnheer de minister, u bent van te lande, als ik mij zo mag uitdrukken. Daarom weet u wellicht zeer goed dat varkens en pluimvee niets te maken hebben met BSE. Nochtans moeten deze sectoren onder het mom van solidariteit, respectievelijk 58% en 11% van de zogenaamde gezondheidsbijdrage opheffen.

Daarbij wordt zedig gezwezen over het feit dat de varkenssector in een diepe crisis zit en dat de pluimveesector – ik weet waarover ik spreek – nauwelijks herstellende is. Het probleem is ernstiger en de oplossing is des te verwerpelijker.

Ik wil nadrukkelijk uw aandacht vestigen op het feit dat het hier gaat om een probleem dat zich zowel in de Vlaamse als de Waalse rundveehouderij voordoet. De pluimvee- en de varkenssector zijn echter twee Vlaamse sectoren bij uitstek en zullen een even groot en zelfs groter aandeel moeten betalen. Dat is dus noomaals een

moyen de taxes sur les abattoirs. Une fois encore, c'est l'éleveur qui en sera la victime. Nous ne pouvons le tolérer. Il y a deux ans, le gouvernement a réitéré sa promesse que les coûts seraient supportés par toute la collectivité. Non seulement il ne respecte pas sa parole mais, de surcroît, il met en péril la rentabilité du secteur. En France, par exemple, les tests ESB sont financés par une sorte de taxe sur la viande et nos entreprises, en particulier les producteurs wallons de viande de bœuf, doivent concurrencer les éleveurs français. Cette situation est inacceptable.

Sous le couvert de la solidarité, on met également les secteurs porcin et avicole à contribution pour le financement des cotisations de santé alors que les tests ESB ne les concernent pas. La ministre semble oublier que le secteur porcin est en crise et que le secteur avicole est convalescent. Les élevages bovins se répartissent assez également entre la Flandre et la Wallonie, mais les secteurs porcin et avicole sont essentiellement concentrés en Flandre. En fait, c'est une sorte de transfert de la Flandre vers la Wallonie que l'on organise une fois encore.

A l'article 2 de la loi de principes, il est question d'une "rétribution à charge du secteur alimentaire". Qui aurait pu supposer que l'on entendait par-là les exploitations d'élevage? Le choix du terme rétribution montre clairement que la mesure concerne uniquement le secteur bovin. La ministre doit au moins respecter l'esprit de la loi. A l'heure actuelle, le remboursement des tests s'effectue par le biais d'un paiement anticipé du BIRB. Pour rembourser cette importante somme d'argent, l'arrêté royal vise à instaurer une taxe avec effet rétroactif de deux ans. Une telle mesure est juridiquement impossible. Enfin, la loi dispose que les pouvoirs conférés au Roi prendront fin six mois après l'entrée en vigueur de la loi. Or, elle est d'application depuis le 16 mars 2003. ce qui signifie que la ministre

georganiseerde solidariteit die tot een zekere transfer zal leiden op een totaal onlogische manier. Op die manier slaagt de federale regering erin een zoveelste transfer te organiseren.

n'est plus compétente pour prendre cet arrêté royal. Pour toutes ces raisons, cet arrêté royal doit être annulé.

Mijnheer de voorzitter, ik wil in het bijzonder ook uw aandacht vestigen op het volgende. Mijnheer de minister, ik lees de aanhef van artikel 2 van de wet die aan de basis ligt van het koninklijk besluit dat vrijdag zal worden voorgelegd aan de Ministerraad. Er staat dat "lastens de exploitanten van een levensmiddelenbedrijf een retributie of een gezondheidsbijdrage kan worden opgelegd". Collega's, ik weet niet hoe u daarop reageert, maar als ik het woord levensmiddelenbedrijf hoor, dan is het laatste waaraan ik denk een landbouw- of een veeteeltbedrijf. Mijnheer de minister, de filosofie toentertijd was trouwens dat dit een soort afgeleide vleestaks zou zijn en niet iets dat exclusief naar de landbouwers en de veetelers zou gaan.

Ten tweede, men spreekt in die tekst ook over een retributie. Iedereen weet dat een retributie een vergoeding is voor een prestatie die de overheid of een van de afgeleide diensten ervan levert. Er is dus een verband tussen het product dat wordt onderzocht en de basis van de betaling van belastingen, in dit geval retributie genoemd. Dit kan dus alleen betrekking hebben op rundvlees. Dat was de ratio legis, namelijk niet exclusief landbouwbedrijven of veeteeltbedrijven, zeker niet exclusief zoals het nu is geworden, integendeel. Dit zit niet in de woordkeuze besloten. Men gebruikt het woord retributie. Het kan niet anders gaan dan over rundvlees. Waar ik naartoe wil, is het volgende. U moet minstens de geest van de wet respecteren en dat doet u hier niet.

Een derde kritische juridische opmerking is de volgende. De betaling voor deze testen gebeurde tot nu toe door middel van een soort voorafbetaling vanuit het BIRP. Het gaat over een bedrag van ongeveer 2,5 miljard Belgische frank. Dat is een belangrijke som. Als u nu door middel van uw koninklijk besluit een belasting invoert met terugwerkende kracht tot meer dan twee jaar terug, weet iedereen dat dit juridisch niet door de beugel kan.

Ten vierde, ik lees verder in artikel 2: "De machtigingen die aan de Koning worden verleend" om het koninklijk besluit waarmee u vrijdag aanstaande naar de Ministerraad trekt, "vervallen zes maanden na de inwerkingtreding van deze wet".

Ik lees in het exemplaar dat voor mij ligt inwerkingtreding 16 maart 2003". Dat wil zeggen dat u niet eens meer de bevoegdheid hebt dat koninklijk besluit uit te vaardigen. De termijn is ruim verstreken. Als u binnen de wettelijkheid wil blijven, moet u er afblijven. Op dit ogenblik kunt u dat niet regelen. Als u het wel doet, handelt u tegen de wet en bovendien ook tegen de klassieke uitgangspunten, zeker in een fiscale of bijna fiscale aangelegenheid. U kunt toch niet zonder meer met terugwerkende kracht werken?

Mijnheer de minister, ik ken u en ik weet dat u een man van rede bent, maar dat kunt u niet maken, om al deze redenen. En dat is de reden waarom ik u nog even wou zien, voor het te laat is. Ik meen dat, want u bent minister en u krijgt een reeks dossiers waarvan u uiteraard niet alle nuances kunt kennen. Maar ik zeg u: dat kunt u niet maken. Alstublieft, hou daarmee rekening. Ik vraag het u in alle vriendelijkheid.

01.19 Yvan Mayeur (PS): Monsieur le président, mesdames les ministres, monsieur le ministre, chers collègues, je vais changer de sujet. Comme toute la commission de la Santé publique passe en même temps et que cela représente beaucoup de matières. Je vais

parler de l'intégration sociale.

Le **président**: Monsieur Mayeur, nous en avons convenu, je peux difficilement opérer une distinction. Nous avons trois membres du gouvernement parmi nous.

01.20 Yvan Mayeur (PS): Je suis d'accord. Je vous préviens simplement. Comme nous passons du bien-être animal aux CPAS et à la santé, je voulais expliquer la transition. Mes collègues Mmes Lambert et Burgeon interviendront sur les autres matières.

En matière d'intégration sociale, je voudrais féliciter la ministre pour sa note de politique générale qui - on l'a senti en commission - s'inscrit dans la continuité de ce qui avait été réalisé sous la législature précédente, et que je développerai plus loin, et propose aussi une série d'actions nouvelles. Maintenant que l'intégration sociale et la politique des grandes villes sont regroupées dans un même département, cela permet peut-être une politique plus transversale, ce qui peut s'avérer intéressant.

J'en viendrai d'abord et avant tout à la nouvelle loi pour faire la transition avec la situation actuelle. En principe, cette nouvelle loi de 2002 devrait être évaluée au printemps 2004. Cette évaluation devrait entraîner certaines adaptations et corrections, ce qui me semble nécessaire quand une loi aussi importante entre en vigueur. Elle a atteint un rythme de croisière et on peut en mesurer les effets. Comme vous l'avez prévu, il faut associer à son évaluation les personnes directement concernées par cette nouvelle loi. Les associations de défense des plus démunis, des pauvres et des exclus doivent pouvoir être associées à cette analyse. Comme vous l'avez suggéré, il faut aussi tirer des leçons des jurisprudences des tribunaux. Des juristes et des universitaires ont d'ailleurs réalisé des analyses à ce sujet.

Cela n'a peut-être pas été dit clairement dans votre note de politique générale et je voudrais insister sur ce qui est à mes yeux un élément important: il serait bon d'associer également à l'analyse de cette loi les travailleurs sociaux des services publics que sont nos CPAS. Les CPAS pourraient aussi être associés à l'analyse et à l'évaluation de cette loi. Les CPAS et les assistants sociaux des CPAS ne sont pas des gendarmes de l'application de la loi. Il faut les considérer comme des alliés, des opérateurs volontaires de cette nouvelle logique d'intégration sociale mise en œuvre sous la législature précédente. Il est bon d'entendre également leur point de vue sur les difficultés qu'ils rencontrent parfois avec un public souvent difficile, qu'il faut soutenir, aider, remettre au travail et qui éprouve d'autres difficultés en matière de logement, entre autres. J'y reviendrai et ce sera d'ailleurs la conclusion de mon intervention pour faire le lien avec la politique des grandes villes.

Je pense qu'associer ces acteurs professionnels de terrain à cette réflexion serait pour moi une excellente chose et un signe important de reconnaissance de leur travail. Il est vrai qu'on l'a reconnu voilà une dizaine d'années: on a assermenté les assistants sociaux des CPAS. Autant aujourd'hui profiter de leur expérience et tenir compte de leurs opinions et de leurs avis.

Le deuxième élément qui doit faire l'objet d'une évaluation - et je suis heureux qu'un débat ait déjà été entamé sur la question -: la problématique des étudiants.

Il est difficile et en même temps remarquable qu'on ait décidé que les étudiants avaient droit à l'intervention sociale de la collectivité. via les

01.20 Yvan Mayeur (PS): Inzake maatschappelijke integratie, wil ik vooreerst de minister feliciteren met haar beleidsnota, die in het verlengde ligt van de maatregelen die tijdens de vorige zittingsperiode werden genomen, maar tegelijkertijd ook nieuwe klemtonen legt.

De wet van 2002 zal in het voorjaar van 2004 worden geëvalueerd. Op dat ogenblik kunnen we dus een aantal verbeteringen en aanpassingen verwachten. De maatschappelijk werkers van de OCMW's, die zich aldus gewaardeerd zouden weten, zouden bij die evaluatie moeten worden betrokken.

De beslissing dat studenten ook aanspraak kunnen maken op maatschappelijke bijstand om studies aan te vatten of voort te zetten, is zowel moeilijk als opmerkelijk. Het toepassingsgebied van die maatregel moet duidelijk worden afgebakend, maar het doel is ervoor te zorgen dat ze over de nodige bagage beschikken om nooit nog een beroep op het OCMW te moeten doen. Uit de cijfers blijkt trouwens dat het beeld van de student kunsten dat zo vaak wordt opgehangen, niet klopt: de meeste studenten die bij het OCMW komen aankloppen maakten hun middelbare school niet af. Ook in dit dossier zou moeten worden uitgegaan van het OCMW van de verblijfplaats van de student en niet van dat van zijn oorspronkelijke woonplaats.

Ik heb de grootste twijfels bij de activering van artikel 60, paragraaf 7, waar u zo op hamert. Maar weinig mensen raken via een uitzendkantoor aan een vaste job. De rol van de uitzendkantoren moet worden verduidelijkt. Ik heb niets tegen uitzendarbeid, voor zover de uitzendkracht wordt gerespecteerd. De maatregel inzake de sociale economie. ten slotte. is van het

CPAS, pour poursuivre, voire entamer des études. Je trouve cette décision très intéressante. Evidemment, il faut pouvoir établir des limites. Il faut également pouvoir examiner l'ambition de la loi, l'ambition de donner aux jeunes en difficulté sociale les moyens, par le biais de leurs études, d'acquérir le bagage adéquat pour ne plus jamais se retrouver à frapper à la porte d'un CPAS.

C'est l'ambition émancipatrice la plus importante. Mais l'évaluation devra sortir des caricatures en fonction desquelles le débat sur les étudiants a été mené. La majorité des étudiants à charge de CPAS sont des étudiants qui doivent encore terminer leurs études secondaires, souvent dans des cycles d'enseignement professionnel ou technique. La caricature de l'étudiant en beaux-arts qui veut terminer son cycle, bien sûr qu'il faut le soutenir: pour moi, il n'y a pas de hiérarchie dans les études, toutes les études sont valables si elles permettent la réalisation de soi, l'émancipation de la personne et son épanouissement dans la société de demain.

Enfin, la réalité des chiffres est plus têtue que les a priori et les caricatures, mais, croyez-moi, la majorité des jeunes étudiants à charge des CPAS sont des jeunes n'ayant même pas fini le secondaire. C'est là qu'il faut placer l'accent. On ne peut évidemment pas à la fois dire que la majorité des gens émargeant aux CPAS sont des gens sous-formés et sous-qualifiés, et en même temps penser que ces étudiants terminent un troisième cycle. Evidemment que non. C'est le premier élément important: l'analyse devra en être faite.

Un deuxième élément de l'analyse à propos des étudiants: l'application du CPAS de référence. J'avais plaidé pour autre chose que ce qui se trouve dans la loi. Sous la législature précédente, j'avais plaidé pour que les CPAS d'accueil soient les CPAS responsables des étudiants et non les CPAS d'origine de leur famille. Ce serait plus cohérent. J'insiste pour que cet élément de la loi fasse l'objet d'une analyse pour ce qui concerne les étudiants.

Vous avez insisté, et ce dispositif est évidemment le dispositif majeur de la nouvelle loi, sur l'activation de l'article 60, §7 mais aussi sur d'autres manières d'activer la possibilité d'accéder à un emploi pour les personnes qui émargent à un CPAS, sur la question du développement de l'intérim d'insertion et sur la relation entre les CPAS et les sociétés d'intérim.

Je dois avouer, pour ce qui me concerne, que je suis très dubitatif par rapport à cela. Cette participation des sociétés d'intérim a été lancée en grande pompe. Je dois avouer que, pour la Région bruxelloise en tout cas, très peu de personnes émargeant aux CPAS ont trouvé un emploi par le biais des sociétés d'intérim. Je n'y suis pas opposé mais je pense qu'il faut clarifier nos relations avec elles et voir de quelle façon plus engagée mais aussi plus respectueuse de ce public, ces sociétés d'intérim peuvent participer à cette diversification du processus et des dispositifs d'activation que ce ne l'est aujourd'hui. Enfin, les dispositifs qui visent l'économie sociale sont aussi pour nous très importants.

A propos des étrangers, vous avez décidé que les mesures d'activation seront étendues aux étrangers inscrits au registre des étrangers bénéficiant d'une aide sociale. C'est fort bien et cela va évidemment dans le sens que nous souhaitons tous. Quand on est confronté à une personne en difficulté sociale, on gère une situation sociale, on ne gère pas une situation administrative. Le fait d'être belge ou étranger inscrit sur un registre ou l'autre de population ne change rien ou ne devrait rien changer fondamentalement à la manière dont on veut aider la personne et trouver des solutions. On est là aussi dans un dispositif et des

grootste belang.

De beslissing om vreemdelingen die maatschappelijke bijstand genieten, te activeren is zeer positief. Niettemin mag er geen administratief onderscheid gemaakt worden bij sociale probleemsituaties: vreemdeling of niet, iedereen moet gelijk behandeld worden.

Er werd afgesproken om het leefloon met 10% op te trekken. Tijdens de vorige regeerperiode werd er al een verhoging doorgevoerd, en voor deze regeerperiode kondigt u een stijging met 4% aan. Het gaat echter niet op om de bestaansminima op te trekken als de uitkeringen en de laagste lonen niet mee stijgen. Het beleid moet in de breedte gevoerd worden, wars van verkokering, anders komen we terecht in de absurde situatie waarbij steun trekken van het OCMW aanvaardbaarder wordt dan werken. Misschien moeten we via andere invalshoeken werken, en bijvoorbeeld het huisvestingsbeleid als instrument gebruiken. De situatie van de aanvragers in de grote steden is niet dezelfde als elders, waar speculatie in vastgoed minder speelt.

We beschikken over de cijfers tot september, en daaruit blijkt dat het aantal steuntrekkers van het OCMW stijgt, ondanks het toegenomen aantal activeringen. Zonder dat beleid zou de stijging echter nog markanter geweest zijn. We moeten evenwel de werkloosheid aanpakken, niet de werklozen. En men moet coherent zijn. Het mag niet zo zijn dat minister Vandenbroucke de mensen wegstuurt die minister Arena net wil herinschakelen.

Ook cultuur is een belangrijke problematiek. Culturele emancipatie en de mogelijkheid om aan het culturele leven te participeren zijn van vitaal belang.

De OCMW's kregen de opdracht als schuldbemiddelaar op te treden. Dat deze bevoegdheid nu wordt doorgetrokken, is een goede zaak.

intentions tout à fait positives que je voulais soutenir.

En matière de revenus, on avait convenu que le montant minimum vital, le revenu d'intégration sociale – l'ancien minimex – devait être revu à la hausse et atteindre 10% d'augmentation. Une progression importante a été menée sous la législature précédente et vous annoncez 4% d'augmentation sous cette législature-ci. C'est une bonne chose, je la note. Je veux insister là-dessus car c'est vraiment le sens d'une réflexion que je veux mener et pour laquelle je combats. Il n'y a pas de sens à relever les minima sociaux si on ne relève pas en même temps les montants des allocations sociales de base de la sécurité sociale de la même façon et si on ne relève pas de la même façon les salaires les plus bas. Cela n'a aucun sens, il faut avoir une politique transversale à ce sujet. Il faut parler de la même façon des minimexés, des chômeurs et des travailleurs à bas salaires, sans quoi on va être dans des situations absurdes où il est plus acceptable du point de vue du confort social d'être supporté par un CPAS que de travailler et de bénéficier d'un revenu de son travail.

Les CPAS interviennent en matière de santé, de déplacement, dans d'autres matières pas nécessairement couvertes par des employeurs et nous connaissons parfois des cas à la limite entre un bas revenu et une allocation sociale avec ce qu'elle représente comme agrément dans d'autres composantes des besoins de la vie, de la santé, etc.

Personnellement, je vous rejoins dans la logique que vous avez annoncée. Peut-être faudrait-il trouver – j'y reviendrai, tout à l'heure, parce que je pense que le logement est un sujet essentiel - d'autres pistes d'intervention avec ces moyens complémentaires que l'on peut ajouter pour améliorer le revenu d'intégration, pour jouer éventuellement sur d'autres paramètres que celui des revenus, en intégrant ces questions du logement ou autres. Ce serait une manière de soutenir les gens de façon différenciée, en fonction des situations économiques diversifiées sur l'ensemble du territoire, ce serait une manière différenciée de soutenir les situations sociales des demandeurs d'aide qui ne sont pas les mêmes selon qu'ils habitent une grande ville, avec la flambée des prix des loyers et des logements ou une ville moyenne, où l'impact de la spéculation immobilière est peut-être moindre sur tous ces secteurs et sur le niveau de vie de la population.

Malgré la volonté incontestable du gouvernement et la politique qui est mise en œuvre, on enregistre une augmentation du nombre de bénéficiaires du revenu d'intégration. J'ai sous les yeux les chiffres des trois derniers trimestres des 19 CPAS bruxellois, couvrant l'année jusqu'à septembre. Ces trimestres ont vu, dans la majorité des communes bruxelloises, à nouveau augmenter le nombre de demandeurs du revenu d'intégration. Nous insérons pourtant de plus en plus de personnes dans le circuit du travail. Cela signifie que, si nous n'avions pas mené ces politiques, les plans Printemps, l'activation des "art. 60" et autres, ce nombre eût été encore supérieur à la croissance des bénéficiaires que nous connaissons aujourd'hui. C'est dire qu'il convient d'être très prudents. A cet effet, je veux encourager les membres du gouvernement à être vigilants à l'égard d'un membre du gouvernement qui vient de quitter l'assemblée. Il importe de mener une politique contre le chômage et non contre les chômeurs.

Mener une politique de contrôle tatillon des chômeurs enverrait encore plus de gens vers les CPAS et mettrait finalement à mal les politiques d'activation de l'emploi que l'on veut mener. Il s'agirait seulement de jeux de transferts budgétaires mais ce serait surtout, pour les personnes, des transferts de régime, les renvoyant ainsi à la case départ. ce qui n'est pas souhaitable. Personnellement. j'insiste pour

Wat de rusthuizen betreft, steunden wij een wetsvoorstel dat ertoe strekte het zakgeld van de bewoners te reglementeren. Wij willen er zeker van zijn dat dit geld wel degelijk voor de vrijetijdsbesteding van deze personen wordt aangewend, en niet om de kosten van de huisvesting te dekken. Ik wacht met ongeduld op het uitvoeringsbesluit van deze wet, dat op dit ogenblik bij de Raad van State voorligt.

De opvang van de asielzoekers is een moeilijk debat; men dient dit los van de sociale bijstand te zien.

De OCMW's hebben een maatschappelijk welzijnsbeleid ontwikkeld. Men kan niet verwachten dat zij ook nog de opvang van de asielzoekers op zich nemen. Men dient de zaken duidelijk van elkaar te onderscheiden. Er bestaat een instantie die zich over de asielzoekers ontfermt, Fedasil, waarvan men de bevoegdheden zou moeten uitbreiden.

Het arrest van het Arbitragehof inzake de minderjarige illegalen heeft ons in moeilijkheden gebracht en heeft ons de grenzen van een absurde toestand getoond. Een kind, zelfs al is het illegaal, dient sociale bijstand te kunnen genieten, en dit via zijn ouders. De OCMW's werden verplicht in te grijpen.

De programmawet heeft duidelijk gesteld dat deze kinderen niet alleen op dringende medische verzorging moeten kunnen rekenen, maar dat zij ook sociale behoeften hebben.

Ik zal het tot slot hebben over de huisvesting. In Brussel is de huurprijs veel te hoog en hij blijft maar stijgen. Men spreekt zelfs van een verdubbeling of een verdrievoudiging in de komende jaren. Voor veel mensen is dat een onhoudbare situatie. Het Gewest heeft een plan om 5.000 woningen te bouwen, maar de realisatie ervan is nog niet voor morgen.

que le gouvernement mène une action cohérente. Il ne faut pas que M. Vandembroucke renvoie d'un côté les personnes que Mme Arena tente de réintégrer dans le système.

Ce serait évidemment totalement contre-productif et, plus globalement, cela mettrait en péril les politiques que l'on veut mener.

En matière de culture, vous poursuivez aussi sur la lancée. C'est important. La vie n'est pas faite que de sous et de soucis, elle est également faite d'émancipation intellectuelle et culturelle. Il faut permettre aux plus démunis d'accéder à la culture et d'y participer. Le fait de permettre aux gens d'aller au théâtre, au cinéma, d'assister à des spectacles est une expérience tout à fait positive et importante de consommation culturelle.

Aller vers la participation culturelle est également important. Que des moyens nouveaux soient accordés à cette fin est loin d'être négligeable. Je salue ici le fait que vous souhaitiez poursuivre dans cette voie car c'est indispensable.

En matière de pauvreté, vous insistez sur le programme décrit dans le plan d'action sociale qui doit éradiquer la pauvreté d'ici 2010. Si c'était réellement réalisable, nous signerions tous. Mais je suppose que nous allons tous nous atteler à cette problématique. Il est clair que cela n'a de sens que s'il y a plus de cohésion entre les politiques aux différents niveaux de pouvoir. Malheureusement, certaines régions sont un peu à la traîne par rapport aux décisions prises, notamment dans cette enceinte. Je pense, par exemple, que pour l'emploi et d'autres politiques, il faut que l'ensemble des acteurs publics, notamment les communes et les CPAS, s'inscrivent beaucoup plus dans cette dynamique générale. C'est ainsi que nous pourrions ambitionner de commencer à éradiquer la pauvreté.

La mission de médiation de dettes confiée aux CPAS en termes de prévention est encouragée et se poursuit. C'est là encore un élément positif.

En ce qui concerne les résidents des maisons de repos, sous la législature précédente, Mme De Meyer avait déposé une proposition de loi, que nous avons soutenue et que j'avais cosignée, visant à réglementer le minimum d'argent de poche octroyé aux résidents des maisons de repos. Je sais que l'arrêté pour l'entrée en vigueur de cette loi est actuellement soumis au Conseil d'Etat. Je me réjouis qu'elle soit bientôt d'application. Nous voulons bien évidemment nous assurer que cet argent ne servira pas à couvrir les dépenses prévues par le prix de journée d'entretien d'un établissement, mais bien à des loisirs et à des besoins culturels des personnes séjournant en maison de repos. Comme d'autres, j'attends donc avec impatience l'arrêté d'application que vous prendrez à ce sujet. Je me réjouis qu'il soit actuellement soumis au Conseil d'Etat et que l'on avance en la matière.

J'en viens à l'accueil des demandeurs d'asile. Nous sommes là face à un débat difficile tant nous voudrions – j'insiste sur ce point – séparer l'accueil et l'aide sociale. C'est un problème conceptuel.

C'est aussi un problème de choix d'action sociale; il s'agit également de savoir si les acquis de ces dernières années peuvent être remis en cause ou non.

Les CPAS ont développé une politique d'action sociale. Leur demander demain de faire de l'accueil et de l'encadrement matériel des personnes en difficulté parce qu'elles ont un autre statut, celui de demandeur

Dat is een probleem voor de personen die van het OCMW leven. Sommige onder hen vallen buiten elke vorm van huisvesting. Men merkt ook dat er een nieuw type van daklozen opduikt. Naast de bekende types ziet men thans vrouwen alleen of met kinderen die tragische situaties ontvlucht zijn of gezinnen die uit hun woning werden gezet. De bestaande opvangcentra zijn niet geschikt voor deze personen. Men moet bijgevolg voor deze personen in transitwoningen voorzien totdat ze hun leven een nieuwe wending kunnen geven. Bovendien moet men de gepaste maatregelen treffen voor de personen die uit die toestand willen geraken (installatiepremies, bestaans-minimum voor daklozen, enz.). Het gaat om nieuwe sociale behoeften waaraan tot heden niet is voldaan.

Ik zal u op het einde van uw mandaat vragen een balans op te maken van uw realisaties in dit domein.

d'asile, selon moi, c'est un recul.

Il faut faire une distinction. Il existe une instance, Fedasil. Je plaiderais pour que l'on élargisse le plus possible ses compétences et qu'on lui permette d'avoir des conventions avec des partenaires; ceci est d'ailleurs inclus dans la loi-programme, et c'est positif.

Il faut distinguer les niveaux et les qualités des interventions; celles-ci peuvent et doivent être différentes. Il n'est pas forcément scandaleux de différencier les choses. Ce qui serait compliqué, par contre, ce serait de faire un amalgame et de demander, notamment aux CPAS, de faire de l'action sociale pour ensuite en revenir à une politique plus caritative, que l'on tente d'abandonner. Il faut faire la distinction entre les deux. Il vaut mieux que des services différents interviennent à des degrés différents.

L'arrêt de la Cour d'arbitrage à propos des mineurs illégaux nous a mis en difficulté mais nous a également montré les limites d'une situation absurde. En difficulté, parce que la traduction par le tribunal de Nivelles de cet arrêt a montré qu'un enfant même illégal, mais en besoin social et en détresse sur notre territoire, devait pouvoir bénéficier d'une intervention sociale, intervention qui passait nécessairement par ses parents qui en ont la tutelle et la charge. On a donc imposé aux CPAS d'agir, ce qui, en soi, ne me scandalise pas, bien entendu, car en règle générale, c'est la mission des CPAS d'assurer cette intervention.

La loi-programme a apporté les précisions nécessaires. On admet qu'il y a autre chose que l'aide médicale urgente pour des enfants dans des situations de détresse sociale urgente. On améliore ainsi la situation actuelle. En confiant à Fedasil et aux centres d'accueil fédéraux le soin de prendre en charge ces situations, on va dans un sens de clarification et, en même temps, je le répète, on améliore la situation sociale de ces personnes, qui était inacceptable. Il était inapproprié de limiter exclusivement à l'aide médicale urgente les moyens d'intervention pour ces personnes.

Je voudrais terminer mon intervention en parlant du logement et en mêlant ainsi deux matières relevant de vos compétences ministérielles. A Bruxelles, les loyers sont plus élevés qu'ailleurs dans le pays. Ils ne cessent de croître depuis quelques années; un certain nombre d'opérateurs prédisent même qu'ils devraient encore doubler, voire tripler au cours des 4 ou 5 prochaines années. C'est l'enfer pour beaucoup de gens qui doivent trouver à se loger et qui sont, de plus, confrontés à la raréfaction des logements à caractère social. La Région bruxelloise vient d'éditer un plan de construction de 5.000 logements avec le soutien du niveau fédéral. C'est une bonne chose, mais cela va prendre du temps! Or, aujourd'hui, en Région bruxelloise, plus de 20.000 demandes en matière de logement social sont insatisfaites.

Examinons la situation des personnes émergeant à un CPAS. Si une personne isolée, vivant avec son revenu d'intégration d'environ 580€, veut se loger, elle se retrouve face à un véritable problème, le loyer d'un logement auquel elle peut accéder dans le centre-ville étant au bas mot de 200€ ou 300€ – et avec ce montant on a une ruine ou un taudis. On ne peut pas vivre décemment dans ces conditions.

Nous sommes aujourd'hui confrontés à des nouveaux sans-abri. Il y avait les sans-abri chroniques que l'on connaît, qui errent dans les gares, les métros mais, depuis quelques années, quelques mois, on retrouve dans la rue des femmes seules ou avec des enfants, en situation de rupture familiale, fuyant des violences conjugales inadmissibles. La capacité d'accueil n'est pas suffisante pour ce type

de population. Les centres d'accueil ne sont pas adéquats pour une femme en détresse avec ses enfants, les dortoirs non plus. Pour les familles entières qui se retrouvent aujourd'hui dans la rue parce qu'expulsées de leur logement, la solution des centres d'accueil pour sans-abri peut convenir un jour ou deux mais ce ne sont pas des solutions adéquates.

J'estime que le développement de logements de transit peut permettre à ces gens de rebondir, de poser leurs valises quelques mois, le temps de retrouver un peu de sérénité, un soutien social, un soutien dans les démarches d'intégration. Ce dispositif est indispensable et insuffisamment développé dans notre pays et, en particulier, dans les grandes villes. Je serais vraiment très heureux si vous pouviez, au terme de votre action politique, établir un bilan positif en matière de logements de transit.

Nous avons mis au point des politiques adéquates pour le sans-abri chronique qui veut sortir de sa situation de survie dans la rue: les primes d'installation, la possibilité de l'adresse de référence ou encore ce qu'on appelait le minimex de rue. Toutes ces mesures existent. Par contre, pour les situations nouvelles, criantes, que je viens de décrire de femmes seules avec enfants, de familles expulsées ou en rupture familiale, nous n'avons pas de dispositif adéquat.

Je suis convaincu que vous serez très attentive à cette problématique et je vous encourage à suivre cette voie. Ce sont de nouveaux besoins sociaux qui sont aujourd'hui insatisfaits.

01.21 Luc Goutry (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik wil u een suggestie doen. Bij elke bespreking – programmawet, begroting – komen wij met Sociale Zaken en Volksgezondheid altijd op het einde van de rij. Dat geeft de indruk dat het een beetje een onderschatte materie is. Iets wat laatst aan bod komt, is over het algemeen...

01.21 Luc Goutry (CD&V): Les Affaires sociales et la Santé publique sont systématiquement examinées en fin de parcours. Voilà qui donne l'impression qu'elles ne revêtent guère d'importance.

De **voorzitter:** Mijnheer Goutry, ik beloof u dat ik er volgende keer over zal waken dat u als eerste aan bod komt. Maar herinner mij eraan.

Le **président:** Je vous promets que, la prochaine fois, ces matières figureront en tête de l'ordre du jour.

01.22 Luc Goutry (CD&V): Dank u wel, voorzitter. Dat zal de belangstelling voor het betoog van de heer Mayeur en de anderen ten goede komen, denk ik. Wij hebben veel zelfrespect, is het niet, mijnheer Mayeur?

01.22 Luc Goutry (CD&V): Le budget de l'assurance-maladie, qui représente 650 milliards de francs, constitue l'un des budgets les plus importants jamais octroyés à un ministre. La norme de croissance a été fixée à 4,5 pour cent, ce qui crée une marge de manœuvre importante sans toutefois être exagérément élevé. Ce chiffre correspond à la norme de croissance moyenne. Nous appuyons le budget de base de l'assurance-maladie. Une assurance de qualité est nécessaire, mais chaque euro doit être affecté correctement.

Mijnheer de minister, mevrouw de minister, mevrouw de staatssecretaris, collega's, dit is natuurlijk een zeer uitgebreide materie die op dit late uur een beperkte belangstelling geniet. Maar ik dank in elk geval de collega's die hier toch zijn om naar elkaar te luisteren.

Natuurlijk is het bijna onbegonnen werk, mijnheer de minister, om in extenso in te gaan op het grote luik van de ziekteverzekering maar ik heb in de commissie ruimschoots mijn tijd genomen. Ik heb uw antwoorden vandaag nog even herlezen en heel wat van de vragen hebt u beantwoord en hoef ik nu niet meer te herhalen. Ik zal mij nu beperken tot, laten wij zeggen de politieke punten, de beleidspunten, waarover wij toch voortdurend met elkaar moeten blijven overleggen – meerderheid en minderheid – om een zinvol debat te kunnen voeren.

Collega's, wij spreken hier over een budget – minister Demotte is wellicht een van de belangrijste ministers in de rederina – van afaerond

Les médecins et les organismes assureurs ont conclu un accord dans le cadre duquel les médecins

650 miljard Belgische frank. Dat is wellicht een van de grootste budgetten waarover een minister beschikt, nog los van zijn budget voor Volksgezondheid.

Mijnheer de minister, wat de groeinorm in de uitgavenbegroting betreft, zit u met een groeinorm van 4,5%. Ik heb daarbij de volgende bedenkingen. Wij steunen het grote budget voor de ziekteverzekering. Het is evident dat dit belangrijk is. Wij moeten de zorg die de mensen nodig hebben ook kunnen aanbieden. Als hoogbeschaafde samenleving moeten wij absoluut in staat zijn de mensen een goed gezondheidszorg te bieden. Natuurlijk moeten wij ook blijven kijken naar het budget dat dankzij onze solidariteit wordt bijeengespaard. Daarom moet elke euro die wordt uitgegeven in de ziekteverzekering en de gezondheidszorg wel besteed worden.

Mijnheer de minister, die groeinorm van 4,5% geeft u wel enige marge en wij steunen dat. Maar wij moeten toch opletten voor een misplaatst psychologisch effect. Het mag niet zo zijn dat de actoren in gezondheidszorg en de ziekteverzekering plots de indruk krijgen dat daardoor heel wat ruimte ontstaat. De marge die wordt gecreëerd door die groei van 4,5% is in reële termen niet zo groot. Vooral als men dat bedrag even extrapoleert en toetst aan de gemiddelde uitgaven en de groei van de voorbije jaren, hebben wij de jongste jaren gemiddeld dat percentage aan extra uitgaven.

Elk jaar is er dus gemiddeld een overschrijding van 3,5 tot 4,5%. In die zin is onze marge niet zo groot.

Collega's, eergisteren werd in de Medicomut een akkoord gesloten tussen de verzekeringsinstellingen en de artsen. Dat zijn de belangrijkste actoren met betrekking tot dat grote budget. Het is u bekend dat de huisartsen een akkoord hebben kunnen sluiten over een convenabel pakket aan bijkomende middelen. De huisartsen zullen tussen 2000 en 2005 hun honoraria in totaal met 38% zien stijgen. Dat is toch substantieel.

Ik merk dat de minister inmiddels is verwickeld in een zeer druk gesprek met collega Tant, die niet alleen zijn minuten opeist op het spreekgestoelte, maar bovendien de minister nogmaals claimt.

Mijnheer de minister, het akkoord heeft de huisartsen een flinke marge gegeven. De specialisten zeggen dat zij ook opnieuw een duit in het zakje hebben gedaan, maar ik vind het belangrijk dat de eerste lijn, de huisartsen, gehonoreerd worden. Dit zal wellicht ook leiden tot betere verhoudingen met de huisartsen.

Mijnheer de minister, ik wil het nog even hebben over de fameuze switch van 50 miljard oude Belgische franken, of 1,25 miljard euro. U hebt dat bedrag nodig voor de ligdagen in de ziekenhuizen en u verplaatst het van het primair saldo vanuit de FOD Volksgezondheid naar het budget van het RIZIV, waar het betaald zal worden vanuit de alternatieve financiering, vanuit de BTW. De truc die in dat verband werd toegepast is de volgende. U kunt uiteraard uw primair saldo met 50 miljard Belgische frank verbeteren en u zult uiteraard uw engagementen nakomen, maar het zal met een alternatieve financiering zijn die onzichtbaar is in de begroting. U gaf dat trouwens zelf gedeeltelijk toe. Ik heb in dat verband ook verwezen naar het advies van het Rekenhof. Wij kunnen daarover blijven discussiëren. Ik heb mijn stelling naar voren gebracht en u hebt uw standpunt. Hoe dan ook, wij moeten ervoor opletten dat dergelijke trucs niet teveel worden toegepast bij de voorstelling van een begroting.

généralistes ont engrangé bon nombre d'avancées. Leurs honoraires augmenteront de 38 pour cent. Les spécialistes ont versé leur écot. En tout état de cause, leurs relations avec les généralistes s'en trouvera améliorée.

Le transfert de 12,5 milliards d'euros du budget primaire vers le budget de l'INAMI constitue une manœuvre étonnante. Le montant sera payé par le biais de la TVA, procédé que l'on pourrait qualifier de tour de passe-passe budgétaire. Le financement alternatif sera invisible dans le budget.

Le gouvernement devrait éviter de recourir à ces subterfuges. La Cour des comptes partage le même point de vue. En l'espèce, le financement n'est pas structurel. Il sera moins aisé d'établir des comparaisons avec les années précédentes. De façon générale, une structure financière opaque voit ainsi le jour.

Le décompte de 2003 me préoccupe. Au mois d'octobre 2003, les dépenses dépassaient déjà de 6,7 pour cent celles d'octobre 2002. Je crains un déficit.

Il a été convenu avec les médecins d'augmenter sensiblement leurs honoraires jusqu'en 2005. En échange, la prescription de médicaments contre l'hypertension artérielle et d'antibiotiques devra considérablement baisser grâce à la seule concertation avec les médecins. Nous ne formulons aucune critique à cet égard. L'objectif est malgré tout ambitieux. Je me demande de quelles armes le ministre dispose pour atteindre cet objectif.

Nul n'ignore les transferts entre la Wallonie et la Flandre. La loi sur la responsabilisation individuelle a été adoptée sous la législature précédente. J'espère qu'elle sera enfin mise en œuvre et que le gouvernement veillera à l'instauration d'un système de contrôle adéquat.

Le ministre a fait part de son

Ik wil u echter nog waarschuwen voor een aantal andere problemen waar u moet voor opletten. Immers, u bent er niet zeker van of u de volgende jaren ook aan alternatieve financiering kunt krijgen. Het is geen structurele financiering, maar een financiering die u telkens opnieuw zult moeten bepleiten. Bovendien zult u moeten opletten voor alle betwistingen uit het verleden die verband houden met ligdagprijzen en de financiële gevolgen die daaruit kunnen voortvloeien. Daarvoor zal waarschijnlijk geen geld uitgetrokken zijn, terwijl u nog met 300 tot 400 miljoen euro kan worden geconfronteerd.

Vervolgens, mijnheer de minister, gaat het om een debudgettering en in de toekomst zal het moeilijker worden om nog een vergelijking te maken tussen de voorgaande jaren en de komende jaren, want er is een breuk door die 50 miljard die eruit verdwijnt.

Ten slotte, het werk zal nog altijd gebeuren door Volksgezondheid, terwijl de betaling zal gebeuren door het RIZIV.

Dat is een eigenaardige situatie en ik heb voldoende duidelijk gemaakt dat we deze truc – zo noemen we dat immers – absoluut niet kunnen appreciëren. De regering is in deze zaak echter zijn eigen baas en indien ze daarin wordt gesteund door de meerderheid, heeft ze uiteraard voorlopig geen probleem.

Mijnheer de minister, wat betreft de afrekening voor 2003, wil ik nog even vragen of u een zicht hebt op actuele cijfers voor 2003. Er resten ons dit jaar nog 14 dagen en dan moet er worden afgerekend. Ik maak mij zorgen, omdat bleek dat de uitgaven in oktober 2003 6,7% hoger waren dan in oktober 2002. In die zin zou het wel eens kunnen dat we toch met een tekort op het begrotingsobjectief de rekening van 2003 zouden afsluiten. Het zou misschien nuttig zijn om even te kijken hoe het daarmee staat.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het tweede grote hoofdstuk handelt over de artsen. Hiervoor verwijs ik opnieuw naar het zogenaamde Medicomut-akkoord van deze week. Ik hoef dat hier niet meer te herhalen.

Toch zou ik één punt onder uw aandacht willen brengen. Men heeft gezegd dat men een forse verhoging zou invoeren van de honoraria, met een groeipad tot eind 2005, waardoor men uiteindelijk zal uitkomen op een honorarium voor de huisartsen van 20 tot 30 euro. Zij vragen die verhoging al lang. In het akkoord staat echter ook letterlijk gestipuleerd dat de minister in ruil vraagt dat het voorschrijfvolume van de antihypertensiva – middelen tegen hoge bloeddruk – en de antibiotica beduidend zou verminderen. Het enige middel hiertoe – zo staat het ook beschreven in het akkoord – is een overleg in de LOK's, het lokaal overleg met de artsen. Dat zou in 2004 minstens één keer moeten plaatsvinden en zou moeten leiden tot een belangrijke besparing, die een gedeeltelijke compensatie zou moeten zijn voor de meeruitgaven aan de huisartsen.

We hebben nu niet onmiddellijk veel kritiek over dat akkoord, aangezien wij voorstander zijn van een rationeel gebruik van geneesmiddelen. Als wordt vastgesteld dat er, bijvoorbeeld, bij de antihypertensiva een excessieve uitspatting is aan middelen, moet de regering inderdaad ingrijpen.

Mijnheer de minister, als ik het goed heb begrepen, stelt u een streefcijfer voorop van 30 miljoen euro voor 2004. Omgerekend in Belgische frank moet er op die manier 1,2 miljard Belgische frank worden bespaard. Ik hoop het. U hebt echter niet zoveel in handen. U

intention de créer un groupe de travail chargé de formuler pour le 1er juillet 2004 des propositions concrètes concernant la mise en place du dossier médical global qui est censée devenir le moyen par excellence pour prévenir les interventions inutiles.

J'espère que le dialogue sur la santé se concrétisera par des actes. Comme l'a souligné Mme De Vits, il existe une pléthore de tables-rondes et d'états généraux.

Le sous-financement structurel des hôpitaux est un problème bien connu. Le déficit, essentiellement lié aux frais de personnel, s'est aggravé pour atteindre 15 à 20 milliards de francs. Le ministre a annoncé qu'il présenterait des solutions en 2004. Le budget 2005 pourrait s'en trouver menacé.

En ce qui concerne la politique des médicaments, il convient de remanier le fonctionnement de la commission qui fixe les interventions pour les médicaments. L'indépendance des experts qui siègent au sein de cette commission revêt une importance cruciale. La commission est trop sollicitée et traite des dossiers individuels. Elle n'a plus de vue globale de la situation.

Le ministre a l'intention de supprimer le contrôle des prix sur les médicaments non remboursables. Je ne vois pas cela d'un bon œil. Dans le cas du médicament Rilatine, cela a entraîné un triplement du prix pour le consommateur.

Les personnes plus âgées sont de gros consommateurs de médicaments. Je crois que l'on peut véritablement parler de surconsommation. Il faut "humanifier" les soins aux personnes âgées et réduire l'usage de médicaments.

Nous soutenons l'adaptation du maximum à facturer pour les jeunes de 16 à 18 ans. La réglementation en matière d'allocations familiales laisse

hebt enkel het LOK en voor de rest zullen we moeten afwachten. U zal dan ook veeleer post factum de rekening krijgen, meer dan u nu zekerheid heeft over het bedrag dat zal binnenkomen.

Het tweede punt is de individuele responsabilisering. Dat is een heel belangrijk punt. We spreken in de Kamer al jaren over de transfers in de gezondheidszorg tussen Vlaanderen en Wallonië. Deze debatten werden gevoed door de rapporten Jadot. We kwamen tot de vaststelling dat we er niet uit raakten. Er bleef discussie over de cijfers, tot minister Vandenbroucke met onze hulp in december 2002 de wet maakte betreffende de individuele responsabilisering van zorgverstrekkers.

Ik hoop alleen maar dat er zo snel mogelijk een operationeel plan zal komen, mijnheer de minister, om die responsabilisering ook uit te voeren zodat met de hulp van Farmanet de profielen van de dokters kunnen worden vastgesteld. Op die manier kunnen we de "outlyers", zij die de norm overschrijden, administratief beboeten waardoor we een systeem van verantwoordelijkheid krijgen waarbij elke actor doet wat nodig is om een goed gezondheidsbeleid te voeren, om mensen te behandelen en te genezen zonder dat daarvoor een euro te veel wordt uitgegeven.

Een ander punt bij de artsen is het globaal medisch dossier. Ook hiervan is sprake in het akkoord, mijnheer de minister. Ik lees daarin de belangrijke passus dat er zal worden gestreefd – er zal een werkgroep worden opgericht – om tegen 1 juli te rapporteren over de manier waarop dat globaal medisch dossier inhoudelijk kan worden uitgewerkt. Als ik het goed begrijp, is het de bedoeling dat het globaal medisch dossier daadwerkelijk het medisch dossier wordt van de patiënt waaraan telkens kan worden gerefereerd. Overbodige onderzoeken kunnen op die manier zo veel mogelijk worden vermeden. Het moet een persoonlijk dossier worden dat kan worden uitgewisseld tussen alle zorgverstrekkers die met een bepaalde patiënt te maken hebben. Zo stel ik het mij voor. Ik hoop dat die werkgroep tot zo'n resultaat zal komen.

Mijnheer de minister, ik zal u na nieuwjaar interpellieren over de contingentering van de artsen. Ik zal dit nu niet uitspitten, want dat zou ons te ver leiden. U hebt hier gisteren al gedeeltelijk op geantwoord naar aanleiding van een vraag van collega Doyen-Fonck. Haar vraag handelde voornamelijk over de situatie aan Franstalige zijde. Ik zou het willen hebben over het geheel. Ik kondig nu al aan dat we volgens mij tot elke prijs moeten vermijden dat dit een communautair probleem wordt wegens de verschillende toepassingen van de beperking van het aantal studenten. Ik zal dit in een interpellatie formuleren na nieuwjaar. Ik zou u willen vragen om in de commissie daaraan een klein debat te wijden. Ik vind dit een zeer belangrijke materie. Misschien zou dokter Derck ons daarover wat uitleg kunnen geven namens de planningscommissie. Op die manier kunnen wij zicht krijgen op wat er gepland wordt voor de komende jaren. Dit lijkt mij een zeer belangrijk thema om aan te kaarten.

Ten slotte, wat betreft de gezondheidsdialogen. Ik weet niet of deze nog steeds plaatsvinden maar zij zullen straks worden afgerond. Wij zullen daarover ongetwijfeld een verslag ontvangen. U weet dat ik mij nogal kritisch opstel tegenover die gezondheidsdialogen. Ik heb altijd schrik dat het praatbarakken zouden zijn en dat er weinig overleg zou plaatsvinden. Ik steun mij daarvoor op een citaat van een onverdachte bron dat ik vandaag in de krant lees, ik citeer: "Ik erger mij aan het overaanbod van rondetafels en staten-generaals. Bij sommigen wordt zelfs niet gediscussieerd op basis van een budget of een beleidsnota. Ik noem dat bladvullina tot aan de verkiezingen." Getekend: Mia Devits.

cependant à désirer. Elle ne s'applique plus aux enfants qui n'ont bénéficié d'allocations familiales majorées que juste après la publication de la loi sur le maximum à facturer. Celui-ci n'est plus, non plus, aussi avantageux pour les personnes handicapées qui cohabitent.

Le revenu des handicapés reste un point délicat. Si le partenaire travaille ou bénéficie de revenus d'appoint, l'allocation de la personne invalide est revue à la baisse. Le ministre a admis qu'un problème se pose à cet égard. Il faut impérativement relever le revenu minimum des chefs de ménage isolés. La semaine dernière, nous avons encore présenté un amendement à la loi-programme mais je déposerai bientôt une proposition de loi à ce sujet.

L'agrément des maisons de repos et de soins demeure problématique. Pour cent patients soignés par une MRS, 65 seulement sont financés correctement. Les autres relèvent du système classique des MRPA. Si les maisons de repos publiques peuvent répercuter le déficit sur le CPAS et la commune, les établissements privés, en revanche, sont livrés à eux-mêmes. Autrefois, un plan quinquennal visait 5.000 agréments par an. Le ministre Vandenbroucke n'a pu s'engager que pour un an. Le budget 2004 ne prévoit effectivement pas de subventions pour les soins aux personnes âgées. L'index de 4,5 est la norme de croissance. Un mouvement de rattrapage est donc impossible. Par ailleurs, les listes d'attentes des maisons de repos sont longues. Même dans les régions, les moyens sont épuisés. Les maisons de repos ne peuvent par conséquent plus s'agrandir pour répondre à la demande.

La restructuration du secteur psychiatrique est achevée. Par le passé, les patients étaient souvent renvoyés d'un endroit à l'autre. Les circuits de soins mis en place diffèrent, malheureusement, sur le plan régional. des centres de

ABVV-voorzitter. Dit is een belangrijke uitspraak, mijnheer de minister, waarmee ik u wil confronteren omdat ik zelf ook nogal wat afkeer heb van teveel woorden en te weinig daden. Ik zou u echt willen uitnodigen om concrete conclusies te trekken eens de gezondheidsdialogen afgesloten zijn.

Het derde hoofdstuk, mijnheer de voorzitter, collega's, zijn de ziekenhuizen. Dit is een zeer belangrijk hoofdstuk. We moeten dit allemaal wat samenvatten en op een korte tijd proberen door te sluizen.

De ziekenhuizen hebben uitgerekend dat zij allemaal samen over het hele land een structureel tekort hebben van ongeveer 15 tot 20 miljard oude Belgische frank. Dit is hoofdzakelijk voor personeelskosten. Trouwens, 65% van de kosten in een ziekenhuis zijn personeelskosten. Dit heeft gevolgen. Men kan moeilijk besparen op personeel. Men heeft de personeelsleden nodig om de mensen te verzorgen. De marge die men heeft qua werkingskosten waarop men wel zou kunnen besparen, is tenslotte ook beperkt.

Het is een bekend probleem en de minister heeft beaamd dat hij weet dat er structurele onderfinanciering is, dus niet van voorbijgaande aard. Hij heeft toegezegd dat de audit daarover via het Kenniscentrum bestudeerd zal worden en dat tegen volgend jaar, in 2004, daarover concrete voorstellen zullen worden geformuleerd. Met andere woorden, in de begroting voor 2005 zou een extra inhaalbeweging terug te vinden moeten zijn.

Mijnheer de minister, ik zou u absoluut vanuit een goede bedoeling willen aanraden om het personeel niet te ver voor u uit te schuiven teneinde te verhinderen dat we werkelijk met een sneeuwbaleffect te maken krijgen omdat de inspanning die dan zal moeten gebeuren in cumulatie zal moeten worden geleverd met die voor de huisartsen en voor de andere beroepsgroepen tegenover wie u lopende engagementen hebt. Denk aan de 20 en de 30 euro die samen zal komen met de onderfinanciering van de ziekenhuizen. Het zou wel eens kunnen dat dit uw budget voor 2005 in de problemen brengt en dat u er met uw groeinorm van 4,5% niet uit kunt raken. Alle problemen samen zouden een ernstig probleem kunnen opleveren. Er is natuurlijk nog veel meer over te vertellen, maar hier sluit ik het hoofdstuk over de ziekenhuizen af.

Het volgende hoofdstuk heeft betrekking op de geneesmiddelen. Ik wil nog even kort terugkomen op de commissie voor Tegemoetkoming Geneesmiddelen, een belangrijk instrument dat ervoor moet zorgen dat voor levensnoodzakelijke en belangrijke geneesmiddelen een passende tussenkomst wordt verstrekt, zodat de patiënten worden gedekt tegen het risico dergelijke geneesmiddelen te moeten gebruiken.. Dat wordt onderzocht door de commissie voor Tegemoetkoming Geneesmiddelen.

In dat verband zal ik vooral drie problemen blijven aanklagen. Ten eerste, de onafhankelijkheid van de experts in deze commissie omdat velen onder hen werken namens een universiteit en voor hun wetenschappelijk onderzoek worden betaald door de farmaceutische industrie. Tevens moeten zij de geneesmiddelen die door deze firma's worden voorgesteld onderzoeken. Dat is een vorm van dichotomie, een dubbele agenda, die hinderlijk zou kunnen zijn. Ten tweede is er een opstapeling van werk. De leden van de commissie voor Tegemoetkoming Geneesmiddelen worden overstelpt en hebben problemen om hun werk goed te kunnen doen. Ten derde is er geen zicht op het geheel. De beslissingen worden genomen dossier per dossier en men weet niet goed waar men uitkomt en hoeveel middelen er al uitaeveven ziin. temeer daar men voor de aeneesmiddelen werkt

première ligne. Par ailleurs, il existe une distinction entre la Flandre et la Wallonie. La Flandre est prête mais ne voit empêchée d'aller de l'avant. Voilà qui est démotivant.

Quant aux kinésithérapeutes, le ministre Vandembroucke ne les a, en son temps, guère ménagés. Il leur a imposé des réformes trop rapides et des économies trop draconiennes. Je plaide aujourd'hui en faveur d'une simplification administrative dans ce secteur. J'invite le secrétaire d'Etat Van Quickenborne à s'intéresser à ce dossier.

Le statut social des kinésithérapeutes constitue un volet de la loi-programme. Je ne suis guère favorable à la mesure tendant à octroyer la protection sociale la plus faible aux kinésithérapeutes qui ont le moins de contacts avec les patients. Le statut social doit être accessible à l'ensemble des kinésithérapeutes et chacun a droit au même montant.

met een gesloten enveloppe. Als het geld op is, dan is het op en blijven er misschien geen middelen meer over om tussen te komen voor onmisbare geneesmiddelen.

Collega Dierickx en collega Turtelboom, ik heb deze week aan minister Moerman een vraag gesteld in verband met de prijzencontrole op de geneesmiddelen, alsook op de niet-terugbetaalde geneesmiddelen. Ik heb terzake mijn bezorgdheid uitgedrukt. De minister is er rotsvast van overtuigd dat de prijzencontrole op geneesmiddelen, zelfs de niet-terugbetaalde, moet afgeschaft worden. Ik ben daarvoor bevreesd. Volgens de minister zal de markt zichzelf wel corrigeren, maar mijn logica leert me dat, wanneer we zelf geen sociale correcties aanbrengen, het gewoonlijk fout loopt. Daarom zou ik u toch willen vragen daar ook binnen uw partij, met de minister, nog een grondige discussie over te voeren. We hebben gezien wat bijvoorbeeld het gevolg was met Rilatine. De prijs is verdrievoudigd: dat is voor ouders van kinderen die het moeten gebruiken, een belangrijke aderlating in hun budget.

Dan wil ik het nog even hebben over het probleem van de medicalisering van de chronische zorg. Ik heb in de commissie nogal uitdagend gesteld dat volgens mij vooral oudere mensen grootgebruikers zijn van geneesmiddelen, waarvan ik betwijfel of dat steeds goed overwogen, efficiënt en noodzakelijk is. Vandaar dat het nuttig zou zijn om te zoeken naar een manier om zo efficiënt mogelijk met de middelen om te springen, opdat we zo keurig mogelijk onze centen in de gezondheidszorg besteden. We moeten nagaan hoe we tot een goed evenwicht kunnen komen tussen enerzijds een humane zorg van ouderen – en die bestaat vooral uit liefde en aandacht, menselijke nabijheid – en anderzijds, het noodzakelijk gebruik van geneesmiddelen. Hoe is die verhouding precies? Ik zeg steeds dat we de rusthuizen meer mensen moeten geven om voor de bejaarden te zorgen en dan zullen ze wellicht minder pillen nodig hebben.

Er is ook sprake van het probleem van de generische geneesmiddelen, van de overconsumptie van statines tegen een te hoog cholesterolgehalte. Mijnheer de minister, ik heb slechts een voorbeeld gegeven; u zult ongetwijfeld geconfronteerd worden met andere problemen. Hoe meer het beleid kiest voor generische geneesmiddelen, hoe meer we in distorsie komen met de sector van de farmaceutische industrie. Het zal kwestie zijn om de pax farmaceutica te handhaven. U zult tot goede afspraken moeten komen over de bijdragen van de farmaceutische industrie tot onze gezondheidszorg – we hebben die uiteraard nodig – en over het gebruik van de generische geneesmiddelen. Het kan wel in Nederland en Frankrijk, waarom zou het bij ons ook niet beter kunnen?

Wij staan volledig achter uw doelstelling om de maximumfactuur voor chronische en langdurige zieken aan te passen. U zal het systeem van de maximumfactuur uitbreiden tot de jongeren van 18 jaar in plaats van 16 jaar. Wij betreuren nog altijd dat er een slechte regeling is voor de verhoogde kinderbijslag. Kinderen die tot de datum van de publicatie van de wet op de maximumfactuur een verhoogde kinderbijslag genoten, kwamen nog in aanmerking voor de maximumfactuur, maar al de kinderen die na de publicatie in aanmerking kwamen voor de verhoogde kinderbijslag, vallen niet meer onder de regeling.

Naarmate u de leeftijd verhoogt – van 16 naar 18 jaar – gaat u opnieuw kinderen kunnen opvangen die daar wel in terechtkomen. Wij hopen in elk geval dat u dit ook nog wil bekijken. Ook gehandicapten die samenwonen verliezen het voordeel op de meest interessante formule van de maximumfactuur. Ook daarvoor zouden we uw aandacht willen

vragen.

Het belangrijkste punt wellicht voor de chronisch en langdurig zieken is de inkomenssituatie. Hierbij zou ik collega Jiroflée op het appel willen roepen. Mevrouw Jiroflée was samen met mij aanwezig toen de mensen van Ziekenzorg op bezoek gekomen zijn met hun eisen betreffende de inkomenssituatie voor invalide mensen. Er is de kwestie van het partnerinkomen waarbij de invalide zijn luttel vergoeding ziet verminderen zodra zijn echtgenote of partner gaat werken of bijverdienen. Zodra zij een luttel bedrag overschrijden, vermindert de invaliditeitsuitkering van de werkonbekwame persoon. Dit is eigenlijk een zeer betreurenswaardige situatie en u hebt dit toen ook erkend, meen ik. Daarom blijven wij oproepen. Wij hebben dit vorige week een beetje provocerend bij wijze van amendement toegevoegd aan de programmawet, maar wij zullen binnenkort, collega Jiroflée, bij u en de andere collega's langskomen met een concreet wetsvoorstel om eendrachtig, kamerbreed, vanuit alle fracties dit te ondertekenen. Dit zou dan een krachtig parlementair initiatief kunnen worden. Ik denk dat we er dan op korte termijn in zouden moeten kunnen slagen om de zeer behartenswaardige situatie van invalide mensen te verbeteren.

Het minimuminkomen voor alleenstaande gezinshoofden moet absoluut omhoog. Er mag niet meer dergelijke strikte cumulatiebeperking zijn tussen het bijverdienen van de partner ten overstaan van degene die thuis ziek achterblijft en tenslotte een zeer kwetsbaar inkomen heeft.

Ouderenzorg dan. Collega's, daar kennen wij vooral het probleem dat er nog altijd een achterstand is in de erkenningen van de RVT. Er is nog altijd onvoldoende dekking. Rusthuizen hebben veel meer zwaar zorgbehoevende patiënten dan zij hiervoor middelen krijgen. We doen dat met forfaits. Als we dat omrekenen is het zo dat op 100 patiënten er slechts voor 65 correct wordt betaald. De directies van de rusthuizen worden slechts correct betaald voor 65 bejaarden van de 100 zwaar zorgbehoevenden. Voor de rest moeten zij het rooien met een veel kleiner bedrag. Die vallen dan onder het klassieke ROB-forfait en dat brengt de rusthuizen steeds meer en steeds duidelijker in moeilijkheden. Uiteindelijk moet men het personeel hebben, anders kan men die mensen niet verzorgen. Men moet kamers hebben, men moet de accommodatie hebben, maar men krijgt onvoldoende dekking inzake middelen en subsidies om die kosten te betalen. Heel wat rusthuizen happen naar adem, dat verzeker ik u. Openbare rusthuizen kunnen zich nog gedeeltelijk verweren omdat ze dit deficit kunnen verhalen via het OCMW en de gemeente. Private rusthuizen kunnen zich niet verweren: als er een tekort is, hebben zij een negatieve rekening en komen in de problemen.

Mijnheer de minister, u bent er zich allicht van bewust, maar ik wil nogmaals aandringen. Vroeger hadden wij een structureel vijfjarenplan, waarbij wij elk jaar 1 miljard inliepen. Wij hadden dus een extra pakket middelen van 1 miljard Belgische frank, 5.000 erkenningen elk jaar. Dat is vorig jaar gestopt. Ik heb minister Vandenbroucke gevraagd of hij daaraan niets zou doen. Hij heeft gezegd dat hij zich maar kon engageren voor één jaar. Ik heb gewaarschuwd dat het daarna zou stilvallen. En wat blijkt? Voor 2004 is in geen enkel extra middel, geen enkele extra subsidie voorzien in de begroting voor de ouderenzorg. Daar zit men dus gewoon op de begrotingsindex met 4,5 als groeinorm, maar niets extra. Dat betekent dat wij geen enkele inhaalbeweging zullen kunnen doen voor de bejaardensector. Dat zal de rusthuizen in steeds grotere moeilijkheden brengen.

Er is een zorgtekort en er zijn wachtlijsten voor de rusthuizen. Wij zitten met een onaflooflijk probleem. Ook voor de investeerders die uit

de regio's moeten komen – voor ons is dat het Vlaams fonds, voor u het Waals fonds – blijkt de kas leeg te zijn. Men heeft dus geen investeringsmiddelen meer in de regio's. Rusthuizen die eventueel bereid zijn uit te breiden om te voldoen aan de nood van de wachtlijsten, kunnen dat niet omdat zij geen subsidies kunnen krijgen van de regio's. Het is dus werkelijk een structureel probleem waarvoor wij met zijn allen de passende oplossing zullen moeten zoeken.

Collega's, ik kom tot het belangrijke hoofdstuk over de geestelijke gezondheidszorg. Ik zal het kort houden. De herstructurering van de psychiatrie is al een tijd klaar. Men heeft daarover een advies gemaakt. In de sector zelf weet men zeer goed waar men naartoe wil. Men heeft een zeer interessant operationeel model waarbij binnen de psychiatrie de verschillende actoren samenwerken. Vroeger liepen patiënten van het ene naar het andere en kwamen zo voortdurend in hetzelfde kringetje terecht. Nu kijkt men, met de patiënt in het midden, wie wat kan doen vanuit de verschillende voorzieningen. Men noemt dat de zorgcircuits. Maar er is nog wetgevend werk nodig, want die zorgcircuits kloppen nog altijd niet met de eerstelijnsdiensten voor geestelijke gezondheidszorg, wat de regionale inbreng betreft.

Bovendien is er een verschil tussen Vlaanderen en Wallonië. Ik wil daarmee niemand op iets vastpinnen, maar de dynamiek ligt anders. Ik maak mij zorgen, want in Vlaanderen is men klaar voor de hervorming. Het wordt echter tegengehouden. Naarmate de hervorming langer wordt tegengehouden en naarmate het langer duurt voor wij het kunnen uitvoeren, zou dat tot een ontmoediging kunnen leiden. Dat zou een ongelooflijke gemiste kans zijn voor de sector van de geestelijke gezondheidszorg.

Mijnheer de minister, in het verleden hebben wij tot twee keer toe in de commissie hoorzittingen gehouden over de geestelijke gezondheidszorg. Wij hebben toen alle actoren in het Parlement gevraagd de problemen toe te lichten. Ik engageer u hiermee niet, want u was toen ongelukkig genoeg nog niet in ons midden, maar alle collega's waren het er toen over eens dat er binnen de geestelijke gezondheidszorg met de actoren een enorme dynamiek op gang was. Hoe langer men uitstelt het model operationeel te maken en in de middelen ervoor te voorzien, hoe meer de ontmoediging ook daar zal optreden. Ik doe dus ook een beroep op uw interesse voor de sector om te helpen dit probleem aan te pakken.

Kinesithérapie is een vrij beroep dat in moeilijke omstandigheden is terechtgekomen door het hervormingsplan van minister Vandenbroucke. Indertijd heb ik de minister dikwijls daarover aangepakt, omdat ik vond dat hij dat veel te snel had gedaan en veel te overrompelend.

Hij heeft ook de kinesitherapeuten voor een zeer moeilijke situatie geplaatst. Dat komt nu stilaan terug op zijn poten. Ik denk trouwens ook dat er te veel werd bespaard, mijnheer de minister. Dat komt nu terug naar de sector.

Ik pleit ook voor een administratieve vereenvoudiging in de kinesithérapie. Een kinesist heeft mij eens uitgelegd wat hij allemaal moet doen bij behandelingen. De papierwinkel die deze mensen moeten verwerken tart elke verbeelding. Het heeft geen zin dat wij mensen, vooral in vrije beroepen, al hun tijd laten steken in het schrijven van attesten en het opvragen van verslagen. Ik denk dat die mensen hun eigen verantwoordelijkheid kunnen opnemen. Wij zouden daar naar een goed systeem moeten kunnen streven met zo weinig mogelijk administratieve overlast. Ik denk dat de heer Van Quickenborne ook dat domein eens zou moeten aanpakken. Hij heeft u vorige week

gelukgewenst met uw vereenvoudiging. Ik denk echter dat hij het verkeerd had begrepen want hij kreeg daarvoor lik op stuk. Misschien kan de heer Van Quickenborne zich over dit belangrijk probleem van de kinesisten buigen.

Het sociaal statuut van de kinesisten zat vorige week in de programmawet. Mijnheer de minister, ik vraag u toch om de voorgestelde formule, namelijk degenen die de minste patiëntencontacten hebben krijgen de kleinste sociale bescherming, niet te volgen. Ons standpunt is dat het sociaal statuut van de kinesisten toegankelijk moet zijn voor alle geconventioneerde kinesitherapeuten. Er mag geen minimum instapdrempel zijn. Er moet eenzelfde bedrag worden uitgetrokken voor iedereen. Dat zou ongeveer 400 euro kunnen bedragen. Ik denk dat dit belangrijk is als men een sociaal statuut maakt. Dat is ook zo bij de artsen. Daar krijgt iedereen hetzelfde sociaal statuut. Ik begrijp niet dat de kinesisten met het meest werk de beste sociale bescherming krijgen en de kinesisten met het minst werk de slechtste sociale bescherming. Ik denk dat dit de wereld op zijn kop is. Ik denk dat mevrouw Detiège met een vrij beroep als apotheker het dichtst bij deze thematiek staat en dit ook kan begrijpen. Het sociaal statuut linken aan patiëntencontacten is geen verstandige maatregel.

01.23 Maya Detiège (sp.a-spirit): (...)

01.24 Luc Goutry (CD&V): Mevrouw Detiège, ik ben blij dat u zo aandachtig naar mij blijft luisteren en daarom vernoem ik u af en toe. Dan komt u ook in het verslag en dan zullen al uw supporters en nakomelingen zien dat u op die bewuste woensdagavond laat actief in de plenaire vergadering aanwezig was. Dat geldt ook voor de heer Van der Maelen, de heer Mayeur, mevrouw Van Lombeek-Jacobs, mevrouw Lambert, mevrouw Tilmans, de collega's van het Vlaams Blok, mevrouw Dierickx, de heer De Crem enzovoort. Zij komen allemaal in het verslag als aandachtige toehoorders.

Ik rond af. Mijnheer de minister, ik denk niet dat wij het probleem van de defederalisering onmiddellijk zullen kunnen oplossen. Ik wil echter nogmaals benadrukken dat dit voor ons een belangrijk thema blijft.

Het is niet zo dat wij opeens alles op het vlak van gezondheidszorg willen verdelen over de Gemeenschappen. Wij zoeken echter aanknopingspunten bij pakketten met bijna allemaal regionale verantwoordelijkheden. Ware het trouwens niet aangewezen de knoop door te hakken en de volle verantwoordelijkheid te leggen in één hand, zodanig dat zowel de erkenning, de financiering als de normering op één niveau kunnen worden geregeld? Denk maar aan de bejaardenzorg, aan de revalidatie of aan de geestelijke gezondheidszorg, allemaal sectoren die tegenwoordig bijna volledig geregionaliseerd zijn. Op federaal vlak is men daarvoor als het ware niet meer verantwoordelijk, tenzij nog een beetje wat betreft de financiering. Het zou dus veel logischer zijn om het allemaal samen te brengen op één niveau.

Ik merk dat minister Arena, mij enigszins kan bijtreden en dat verheugt mij.

Mijnheer de minister, ik kom aan psycho-sociale gezondheidsberoepen. Net zoals in de vorige legislatuur zullen we de titel 'psycholoog' en de bescherming van het beroep psychotherapeut terug onder handen moeten nemen. Misschien moeten we nagaan hoe we op dat vlak samen een goed voorstel kunnen uitwerken. Mijnheer Mayeur, de vorige keer waren er immers te veel voorstellen. Dat is nooit

01.24 Luc Goutry (CD&V): L'important problème de la défédéralisation ne pourra être résolu dans l'immédiat. Pour certains secteurs, la compétence est partagée entre plusieurs niveaux. Il serait préférable qu'un seul niveau soit compétent pour un secteur donné.

Le titre de psychologue et la protection de la profession de psychothérapeute n'ont pas encore fait l'objet d'un accord. Il faut négocier et présenter une bonne proposition.

En matière de soins palliatifs, des mesures sont déjà intervenues. De nombreux prestataires abattent un travail considérable, souvent sur une base volontaire plutôt que financière. Il faut un lien entre l'euthanasie et les soins palliatifs. Le financement doit être amélioré car il n'y aura pas un franc supplémentaire en 2004. Le ministre doit apprendre à écouter les gens de terrain. Et au sein de la cellule Ethique de M. Demotte, les soins palliatifs sont sous-représentés.

Je tiens enfin à formuler deux observations à l'intention de Mme Simonis en ce qui concerne les

goed. Als twee of drie voorstellen zijn, dan vindt men geen oplossing. Het zou veel beter zijn samen tot een goed voorstel te komen na de mensen uit de sector te hebben gehoord. Dan kan men samen een degelijk voorstel indienen namens de psychologen. Zij oefenen ook als het ware een vrij beroep uit zoals u, mevrouw Detiège; u koos indertijd ook voor een vrij beroep.

Mijnheer de voorzitter, ik sluit mijn betoog af met het hoofdstuk over de palliatieve zorgen. Terloops gezegd meen ik nog redelijk binnen de mij toegemeten spreektijd te zijn gebleven, ondanks de omvang van het onderwerp.

Mijnheer de minister, palliatieve zorgen zijn een zeer belangrijk onderwerp. Vorige week, toen wij de resolutie van mevrouw Avontroodt behandelden, werd ik in de nek aangekeken. Ik heb toen geprobeerd het gesprek te verruimen tot euthanasie, tot alle medische beslissingen die zich kunnen voordoen en tot alle vragen die zich kunnen stellen bij het levenseinde van mensen en bij de stervensbegeleiding. Palliatieve zorgen zijn daarvan een zeer belangrijk onderdeel. Uw voorganger, minister Busquin, is ooit begonnen met de experimenten. Hij heeft later dan ook de structuren gemaakt. We zijn al een heel eind onderweg.

Mevrouw Tilmans, u stelde daarover gisteren zeer terecht een vraag in de commissie. Ik treed u volledig bij, maar ik kon gisteren niet reageren vermits een vraag dat niet toelaat. Wij moeten absoluut veel aandacht hebben voor palliatieve zorgen. Er bestaat immers een enorm voluntarisme bij de mensen die tegen een zeer lage betaling mensen helpen om thuis te kunnen sterven. Het zijn artsen, hooggespecialiseerde mensen en verpleegkundigen die dit veel meer vanuit een vrijwillig engagement doen dan omdat ze ervoor betaald worden. Dit is een evolutie die niet meer tegen te houden is. Wij moeten dat aanmoedigen. Wij moeten er dan ook voor zorgen dat er middelen ter beschikking staan van deze equipes, van deze teams voor palliatieve thuiszorg.

Ik heb vier korte punten. Ik som ze gewoon even op. Ten eerste, er moet een binding zijn tussen euthanasie en palliatieve zorgen. Men mag die twee dingen echter niet afzonderlijk bekijken in de discussie. Mijnheer de voorzitter van de commissie, collega's, ik roep u op om dat ook te doen naar aanleiding van de hoorzitting die we op 13 januari zullen hebben. Ten tweede is er de financiering.

Er is voor 2004 in geen euro bijkomend geld voorzien voor de palliatieve zorg. Ik zou erop willen aandringen, samen met mevrouw Tilmans en andere collega's, dat de minister ervoor zou zorgen dat er een voldoende financiering is voor de palliatieve zorg.

Ten derde, mijnheer de minister, men heeft soms ook het gevoel niet gehoord te worden. Ik denk dat u de mensen een grote eer en dienst zou bewijzen als u ze even zou willen ontvangen om te luisteren naar de noden op het terrein en daarna te kijken wat we eraan kunnen doen.

Ten slotte, mijnheer de minister, u hebt een cel Ethiek op uw kabinet. Dat is belangrijk, in het kader van uw bevoegdheden, maar ook daarin is er – zegt men mij – een ondervertegenwoordiging van de palliatieve zorg. Daarom zou ik willen aandringen dat daarvoor in de cel Ethiek op uw kabinet ook structureel de nodige aandacht zou zijn.

Ik sluit af, mijnheer de voorzitter, met twee vragen aan mevrouw Simonis. Ik heb u in de commissie ook uitvoerig ondervraagd, mevrouw. Ik weet dat u voluntaristisch bent om voor de gehandicapten, uw zoraenkinderen. iets te kunnen doen tijdens uw ambtsperiode. Ik kom

soins aux personnes handicapées. La mise en place d'une réglementation de qualité s'avère essentielle. C'est la raison pour laquelle je suis satisfaite de l'amendement qui nous a permis de reporter au 1er juillet l'entrée en vigueur des dispositions de la loi-programme. Nous invitons la secrétaire d'Etat à consulter les membres de la commission avant de publier ledit arrêté royal et à le soumettre à leur examen.

Nous demandons en outre que le délai de traitement des dossiers fasse l'objet d'une attention particulière car il laisse à désirer. En 1993, je suis parvenu à faire adopter une loi qui fixe à huit mois le délai de traitement et qui impose une astreinte à l'Etat en cas de dépassement. Bien évidemment, il est nettement préférable que tous les dossiers soient clôturés dans les délais.

terug op twee belangrijke punten.

Ten eerste, we moeten ervoor zorgen dat er een goede regelgeving komt. Ik ben gelukkig met het amendement waardoor wij de bepalingen in de programmawet tot 1 juli hebben kunnen uitstellen. Het zou absoluut verkeerd geweest zijn nu die regels toe te passen. Wij willen u helpen en wij vragen ook dat u, voordat er koninklijke besluiten worden gepubliceerd, naar de commissie zou komen zodat we daarover samen kunnen discussiëren.

Ik kom op het tweede punt, met name de behandelingstermijnen. Ik weet dat ik u daarvoor moeilijk verantwoordelijk kan stellen aangezien u nog maar een paar maanden op het kabinet bent, maar ik zou toch willen vragen alstublieft aandacht te hebben voor de behandelingstermijnen van de dossiers voor mindervaliden omdat de evolutie niet goed is. Het gaat de verkeerde kant uit. Ik wil alles ondernemen wat mogelijk is om u daarin te steunen. Ik moet u nauwelijks uitleggen dat een van de eerste dingen was die ik heb gedaan toen ik in het Parlement kwam. Ik ben er nog altijd fier op, collega's. In 1993 ben ik erin geslaagd een wet te kunnen maken die tot op vandaag nog altijd bestaat, de wet-Goutry.. Stel u voor wat dit voor mijn nageslacht betekent. Ik krijg er nog altijd kippenvlees van als ik het uitspreek.

Welnu, die wet zorgt ervoor dat de behandelingstermijnen voor die dossiers op 8 maanden zijn vastgelegd. Als de administratie daarboven gaat, moet zij een boete betalen aan de mensen, maar dat is geen goede regeling. Wij moeten ervoor zorgen dat wij die dossiers binnen de termijnen kunnen afwerken. Dat blijft voor mij een zeer belangrijk strijdpunt. Ik zal, mevrouw de staatssecretaris, de nodige kritische waakzaamheid houden – constructief uiteraard – zodat wij in dit dossier kunnen vooruitgaan.

Collega's, ik houd eraan om u ontzettend te bedanken voor uw welwillende aandacht. Ik hoop dat de vele bemoedigende hoofdknikken die ik heb mogen ontvangen, straks ook zullen kunnen worden waargemaakt als wij samen aan de slag gaan om heel wat dingen te verbeteren.

De **voorzitter**: Mijnheer Goutry, u bent wel flink over uw spreektijd gegaan, maar u bedankt zovele mensen bij voorbaat dat men daarvoor niet kwaad kan zijn.

Ik geef het woord aan mevrouw Dierickx, daarna aan Mme Burgeon, de heer Bultinck, mevrouw Lambert en de heer Verhaegen.

01.25 Hilde Dierickx (VLD): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, mevrouw de staatssecretaris, mijnheer de minister, collega's parlementsleden, en in het bijzonder mevrouw Annemie Turtelboom, in mijn betoog in verband met de bespreking van de begroting voor het deel Volksgezondheid zal ik het kort hebben over het Fonds voor de bestrijding van tabaksverbruik, het geneesmiddelenbeleid, en het sociaal statuut voor de zelfstandigen.

Een van mijn eerste kennismakingen als parlements lid met het wetgevend werk was de bespreking en de stemming van de wet die ondertussen gekend is als de wet-Francorchamps. Er is toen beslist dat de reclame voor tabak uitzonderlijk nog zou worden toegestaan en ook werd er gezorgd voor de oprichting van een Fonds ter bestrijding van het tabaksverbruik via de wet van 26 augustus 2003. De regering voorziet in een bedrag van 1 miljoen euro voor dat fonds, een bedrag dat voor de helft gefinancierd wordt vanuit de reserves van het globaal

01.25 Hilde Dierickx (VLD): Un Fonds de lutte contre le tabagisme a été créé dans le cadre de la loi Francorchamps. Un montant d'un million d'euros a été réservé pour alimenter ce fonds. Cet argent provient en partie des réserves de la gestion globale de la sécurité sociale et en partie d'un financement alternatif. Ce montant sera doublé en 2004. Je trouve étrange le fait que ce fonds soit financé par des moyens provenant de la gestion globale de la sécurité sociale et non pas par les recettes des accises sur le tabac. ce qui

beheer van de sociale zekerheid en voor de andere helft via de alternatieve financiering. Volgend jaar zal dat bedrag worden opgedreven tot 2 miljoen euro.

Ik vind het eigenaardig, mijnheer de minister, dat dit fonds moet gefinancierd worden vanuit de reserves voor het globaal beheer van de sociale zekerheid. Zoals wij weten verzamelt het globaal beheer alle middelen voor de sociale zekerheid. Er wordt dus zowel gefinancierd met de overheidsdotatie als met werkgevers- en werknemersbijdragen. Het zou logischer zijn mocht de financiering voortvloeien uit de accijnzen op tabak. Ik vraag mij in het bijzonder af wat er zal gebeuren indien de reserves voor het globaal beheer uitgeput zijn. Dat is toch niet onmogelijk gezien de tekorten die zich in de sociale zekerheid manifesteren.

Iedereen is het erover eens dat tabak schadelijk is voor de gezondheid, maar ik stel vast dat de middelen die wij voor het fonds uittrekken, 1 miljoen euro, in schril contrast staan met de middelen die via de accijnzen op tabak worden verworven, te weten 1.979 miljoen euro! Ik herhaal het, wat een verhouding: 1 miljoen euro voor het fonds, bijna 2.000 miljoen euro uit de taksen op tabak. Het merendeel van die middelen wordt besteed aan ziekenhuizen, zelfs aan de schadeloosstelling voor kosten die gepaard gaan met de sluiting van ziekenhuizen, of van ziekenhuisdiensten, en met de ziekteverzekering in het algemeen. Dat laat mij vermoeden dat de strijd tegen tabak niet de grootste bekommernis is van de regering en dat het fonds veeleer een doekje voor het bloeden zal zijn, een schaamlap voor de wet-Francorchamps.

Ten slotte, mijnheer de minister, ben ik zeer benieuwd welke projecten ter bestrijding van de tabaksverslaving u zult betoelagen.

In de commissie hebt u ons reeds herhaaldelijk verzekerd – ik geloof u graag – dat u de projecten goed zult uitkiezen. Ik hoop dat we de gevolgen daarvan zullen merken.

Via de gezondheidsdialogen vernemen we de wensen van de actoren in de gezondheidszorg. Wat de artsen betreft, zijn de wensen duidelijk. Ze werden genoteerd in de noord-zuidverklaring.

Wat het geneesmiddelenbeleid betreft, dring ik aan op een administratieve vereenvoudiging door hoofdstuk IV in te perken. Dit hoofdstuk handelt over de BF-geneesmiddelen. Voor deze geneesmiddelen moet de patiënt eerst een toestemming krijgen van de adviserende geneesheer op verzoek van de huisarts. Er wordt een wettelijke basis ingeschreven in deze wet. Ik vraag me echter af of er ernstig werk zal worden gemaakt van deze mogelijkheid. Er wordt immers vastgesteld dat nieuwe geneesmiddelen bijna automatisch in hoofdstuk IV terechtkomen. In het verleden heeft hoofdstuk IV nochtans bewezen dat de geneesmiddelen onder dit hoofdstuk niet altijd een sterk remmend effect hebben op de consumptie.

Die goedkeuring van de adviserende geneesheren is voor de artsen administratief enorm belastend. De artsen krijgen de indruk dat hun hoofdbezigheid administratie is en dat de taak waarvoor ze opgeleid zijn en voor werken, in casu een diagnose stellen en een therapie bepalen, steeds beperkter wordt. Ook voor de patiënt heeft hoofdstuk IV nadelige gevolgen. Dit aspect wordt meestal uit het oog verloren. De patiënt moet wachten op de goedkeuring van de adviserende geneesheer. Zijn medisch probleem wacht echter niet op die goedkeuring. Een patiënt heeft een medisch probleem. Hij heeft dikwijls onmiddellijk een medicament nodig. In theorie moet hij wachten op de toestemming van

serait plus logique. Qu'advient-il lorsque les réserves seront épuisées, ce qui n'est pas impossible compte tenu du déficit de la sécurité sociale? Le peu de moyens octroyés au fonds contraste vivement avec les deux milliards d'euros de recettes des accises sur le tabac. Quelle sera l'utilité réelle de ce fonds? Le ministre pourrait-il nous dire quels projets de lutte contre le tabagisme il a l'intention de subsidier avec cet argent?

En ce qui concerne la politique des médicaments, nous plaçons pour une simplification administrative par le biais d'une limitation du chapitre quatre. Ce chapitre concerne les médicaments pour lesquels le patient doit d'abord obtenir une autorisation d'un médecin conseil, à la demande de son médecin traitant. La plupart des nouveaux médicaments sont quasi automatiquement versés dans le chapitre quatre. Cette procédure est très lourde pour les médecins qui doivent consacrer beaucoup trop de temps à des formalités administratives, mais également pour les patients qui doivent attendre l'approbation du médecin conseil. Il existe d'autres moyens de contrôler le comportement prescripteur des médecins, comme par exemple la responsabilisation individuelle de ceux-ci. Pour les mêmes raisons, le nombre d'échantillons a été limité à quatre, au mécontentement de tous: producteurs de médicaments, médecins, patients. La réglementation en ce qui concerne le nombre de comprimés par emballage laisse également à désirer.

Les personnes qui prennent le risque d'entreprendre doivent également bénéficier d'une protection adéquate. Dans ce domaine, les indépendants ont été discriminés pendant des années. Cependant, durant la dernière législature, le ministre Daems a entamé une opération de rattrapage. Nous plaçons en faveur d'un nouveau statut du conjoint aidant, de la fin de la discrimination en matière d'allocations familiales

de adviserende geneesheer. Ik weet dat deze maatregel bedoeld is om het voorschrijfgedrag van artsen te controleren. Daarvoor bestaan echter andere middelen. In de vorige legislatuur werd de wet op de individuele responsabilisering goedgekeurd. Dit betekent dat artsen kunnen worden aangesproken op hun voorschrijfgedrag indien dit afwijkt van hetgeen volgens de stand van de wetenschap verantwoord is.

Wat de overconsumptie van geneesmiddelen betreft, wens ik te verwijzen naar het banaal gegeven van het aantal staaltjes per geneesmiddelen te beperken tot 4 per jaar. Deze maatregel werd in de vorige legislatuur beslist. De bedoeling was overconsumptie te vermijden. Werken met stalen zou het voorschrijfgedrag van artsen beïnvloeden. Ondertussen is duidelijk geworden dat niemand gelukkig is met deze situatie, noch de farmaceutische industrie, noch de artsen, noch de patiënt. Meer nog, voor de patiënt is deze beslissing zeer nadelig, zeker in gevallen van sociale aard. De negatieve neveneffecten zijn te groot geworden. Mijnheer de minister, ik dring erop aan dat u het terugverdieneffect van deze beslissing zou onderzoeken.

Een ander banaal gegeven inzake overconsumptie is het aantal tabletten per verpakking. Mijnheer de minister, u moet dit herbekijken. Bij elke modale Vlaming, Waal of Brusselaar zullen in het apotheekkastje steeds verpakkingen worden gevonden met een aantal – soms – vervallen geneesmiddelen.

Ten slotte wens ik het sociaal statuut van de zelfstandige onder de loep te nemen.

Het is niet meer dan logisch dat iemand die durft te ondernemen, en hiervoor zowel sociaal als financieel risico's durft aan te gaan, adequaat beschermd wordt. Het sociaal statuut van de zelfstandigen is jarenlang gediscrimineerd, maar het haalt zijn achterstand in. In de vorige legislatuur kwamen de eerste belangrijke doorbraken, onder impuls van minister Daems. De weg is echter nog lang. Nu wordt hoofdzakelijk de nadruk gelegd op de aanpassingen van het aanvullend pensioen en op de verbeteringen van het nieuwe statuut van de meewerkende echtgenoot. Het is nodig de pensioenrechten te blijven belichten en verdedigen, want voor de zelfstandigen blijft dit een heikel thema.

Een ander aspect in de sociale zekerheid is de gezinsbijslag voor de zelfstandigen. Er is nog steeds een verschil in gezinsbijslag voor het eerste kind van de zelfstandigen en de gezinsbijslag voor het eerste kind van de werknemer. Dit is een onverdedigbaar verschil. Ik hoop dat deze onrechtvaardigheid zo snel mogelijk weggewerkt zal worden. Ook de afschaffing van het verschil tussen grote en kleine risico's zou een goede zaak zijn voor alle zelfstandigen. Aan de zelfstandigen zeg ik in de eerste plaats: voor wat hoort wat. Wanneer die verschillen worden weggewerkt, kan elke Belg gelijk zijn voor de wet en dezelfde medische zorgen genieten – die in België toch zeer hoogstaand zijn. Het laat ook toe de maximumfactuur voor de zelfstandigen uit te breiden. De VLD is daarvan zeker voorstander.

Als laatste punt wil ik nog even de quota voor de geneesheren en de tandartsen aanhalen. Zonder corporatistisch te doen, wil ik, zoals collega Goutry zei, het communautair verschil Vlamingen–Walen niet ten top drijven, maar ik wil uw bijzondere aandacht vragen voor de quotaverschillen tussen artsen en tandartsen. Dit vraagt eigenlijk een afzonderlijke aanpak voor Vlaanderen, Wallonië en Brussel. Ik dank u voor uw aandacht op dit late uur, ook collega Borginon, die ik daarnet niet vernoemd had.

pour le premier enfant, de la suppression de la différence entre petits et grands risques et de l'extension du maximum à facturer pour les indépendants. Nous sommes également partisans de quotas pour les médecins et les dentistes. A ce sujet, nous attirons non seulement l'attention sur les différences communautaires mais aussi sur la différence entre médecins et dentistes.

01.26 Colette Burgeon (PS): Monsieur le ministre, chers collègues, c'est un grand honneur d'avoir en face de moi trois ministres. J'ai un seul regret: que Mme Van den Bossche ne soit pas présente.

Le **président:** A la demande de M. Verhaegen, j'ai eu Mme Van den Bossche au téléphone vers 20h50. Elle m'a dit qu'elle avait quitté Bruxelles vers 20h, parce qu'on lui avait expliqué qu'elle ne devait plus venir à la Chambre. Qui le lui a dit? Je n'en sais rien. En tout cas, ce n'est ni moi ni nos services. Je réglerai cela demain avec elle. Voilà l'explication.

01.27 Colette Burgeon (PS): On reviendra là-dessus. J'espère néanmoins que les trois honorables ministres qui sont ici lui relateront ce que je vais dire. Je ne serai pas très longue.

Je voudrais revenir sur quelques considérations que j'ai déjà avancées en commission concernant le développement durable.

Il faut bien sûr se féliciter de l'attention portée par le gouvernement au développement durable. Et la note spécifique de Mme la ministre en est la parfaite illustration. Il faut également épingler les nouvelles missions attribuées au service public fédéral de programmation Développement durable) consistant à sensibiliser, informer, et former au concept de développement durable.

En effet, le développement durable étant l'affaire de tous, il est essentiel que le citoyen ait conscience des enjeux et se considère comme un acteur à part entière de cette démarche. Pour pouvoir jouer ce rôle, il faut qu'il soit informé et formé dès le plus jeune âge. Car il doit prendre conscience de l'importance des interactions entre les domaines économiques, sociaux et environnementaux, pour qu'il puisse évaluer l'impact de ses gestes quotidiens.

Sa participation au processus d'élaboration des décisions le concernant doit être renforcée, notamment par l'intermédiaire du débat public.

01.28 Luc Goutry (CD&V): Mevrouw Burgeon, verontschuldigd mij, maar ik maak van de gelegenheid gebruik om even terug te komen op de orde van de werkzaamheden.

Het is ontstellend. Mevrouw Burgeon geeft een interessante uiteenzetting, die volledig behoort tot de bevoegdheid van Volksgezondheid. Ze spreekt namelijk over het leefmilieu en over duurzame ontwikkeling. Zij geeft daarover nu een uiteenzetting en zal er vragen over stellen. Ik vraag mij echter af wie erop zal antwoorden. Mevrouw Arena is minister van Ambtenarenzaken en Maatschappelijke Integratie. De heer Demotte is minister van Sociale Zaken. Wie zal nu antwoorden op vragen over duurzame ontwikkeling?

De **voorzitter:** De heer Demotte is minister van Volksgezondheid.

01.29 Luc Goutry (CD&V): Duurzame ontwikkeling is een onderdeel van het leefmilieu, waarvoor wij een minister hebben. Ze is zelfs een volle minister en geen staatssecretaris. Wij zullen nu met zijn allen vragen stellen aan niemand. Het is een virtueel debat, mijnheer de voorzitter. Dat heeft geen zin.

De **voorzitter:** Ik ben daar niet gelukkig mee, want mevrouw Van den Bossche staat niet op de lijst van de wettelijk verontschuldigde regeringsleden. Ik heb haar gecontacteerd. Bij misverstand – ik vermoed niet dat het opzettelijk is – dacht zij niet meer te moeten

01.27 Colette Burgeon (PS): Men dient zich niet alleen te verheugen over de aandacht die de regering aan de duurzame ontwikkeling schenkt, maar ook over de nieuwe opdrachten die aan de Programmatorische Federale Overheidsdienst Duurzame Ontwikkeling worden toevertrouwd. Deze bestaan in de sensibilisering, de informatie en de opvoeding met betrekking tot het begrip duurzame ontwikkeling.

Vermits de duurzame ontwikkeling ons allemaal aanbelangt, is het van fundamenteel belang dat eenieder zich bewust is van wat er op het spel staat en zichzelf beschouwt als een volwaardig deelnemer aan dit gebeuren. De burger dient dus het belang van de wisselwerking tussen de economische, sociale en milieufactoren in te zien, zodat hij de gevolgen van zijn dagelijkse handelingen kan inschatten.

01.28 Luc Goutry (CD&V): Les circonstances m'obligent à formuler une observation en ce qui concerne l'ordre des travaux. Mme Burgeon vient en l'espèce de faire un exposé intéressant sur le développement durable mais la ministre concernée est absente.

Le **président:** Cette situation ne m'enchant guère. Mme Van den Bossche ne s'est pas fait officiellement excuser. Elle a pensé

komen na 20 uur. Wie dat heeft uitgevonden, weet ik niet. Ik zal het navragen. Ik heb echter minister Demotte laten contacteren door haar kabinet om te vragen of hij in voorkomend geval de vragen loco mevrouw Van den Bossche zou kunnen beantwoorden. Ik ben echter niet gelukkig met deze geschiedenis.

01.30 Luc Goutry (CD&V): Mijnheer de voorzitter, u begrijpt dat het debat nu eigenlijk enigszins virtueel is. Wij zitten hier zelf als parlementsleden om 21.45 uur geduldig onze beurt af te wachten. We hebben daarvoor voorbereidend werk gedaan. Ook mijn collega heeft tijdens het weekend blijkbaar heel wat geschreven, als ik kijk naar zijn uiteenzetting. Hij mag die dan om 22 uur debiteren en dan is er nog niet eens een minister, bevoegd voor de materie, om te antwoorden.

Geef toe, mijnheer de voorzitter, men zou voor minder ontmoedigd zijn.

De **voorzitter**: Waarvan akte.

01.31 Colette Burgeon (PS): Merci monsieur le président. Je poursuis mon intervention.

Paradoxalement, le Conseil fédéral du développement durable ne joue qu'un rôle mineur en matière de sensibilisation du citoyen aux différentes dimensions du développement durable. Rendre le concept compréhensible par tous en mettant à la disposition du public une information durable transparente et donner une vision claire et synthétique de l'état du développement durable, tel devrait être l'objectif. Mme la ministre en avait d'ailleurs convenu puisqu'elle comptait activer le Conseil fédéral du développement durable et publier une brochure de sensibilisation à l'occasion de son dixième anniversaire.

Autre point important, la problématique de l'évaluation d'incidence des décisions sur le développement durable. Cette méthode consiste à étudier les effets éventuels - sociaux, économiques, écologiques - d'une politique proposée avant la prise de décision finale, et contenant éventuellement des propositions d'alternatives. Le service public fédéral Programmation Environnement a organisé, en octobre 2003, une table ronde sur ce thème. Nous insistons pour que le Conseil fédéral du développement durable chargé du suivi rende opérationnelles au plus vite les recommandations de cette table ronde.

Comme l'indique le plan fédéral de développement durable 2000-2004, l'évaluation d'incidence des décisions sur le développement durable est l'un des instruments permettant de réaliser l'intégration des exigences de la protection de l'environnement dans la politique européenne. C'est l'article 6 du traité d'Amsterdam. Cette dimension semble-t-elle suffisamment prise en compte? Je me permets de réitérer la question que j'avais déjà posée en commission, parce que l'aspect international ne m'a pas semblé être suffisamment pris en compte, dans la note ou dans les réponses qui m'avaient été transmises. Il faudra sans doute y revenir.

Enfin, une problématique qui me tient particulièrement à cœur est celle des indicateurs de développement durable. Le Conseil fédéral du développement durable a déjà attiré l'attention de décideurs politiques sur la problématique des indicateurs du développement durable dans son avis du 16 avril 2002. Ses conclusions semblent, à ce jour, n'avoir été que peu suivies. Au niveau belge, malgré l'existence de nombreux travaux en matière de statistiques et de modélisation, les décideurs politiques et les acteurs de la société civile ne disposent pas encore de la possibilité d'évaluer en continu la politique de développement durable

à tort que sa présence n'était plus requise après 20 heures. M. Demotte répondra en son nom. Il s'agit d'un regrettable malentendu.

01.30 Luc Goutry (CD&V): Nous sommes priés d'attendre sagement notre tour, alors même qu'il est déjà près de 22 heures, et la ministre rentre chez elle comme si de rien n'était. En outre, nos interventions ont nécessité un important travail de préparation. On nage en plein surréalisme.

01.31 Colette Burgeon (PS): Het is vrij paradoxaal dat de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling (FRDO) slechts een marginale rol speelt in de sensibilisatie van de burger voor de verschillende aspecten van duurzame ontwikkeling.

Het verheugt ons dat de minister de FRDO een actievere rol wil laten spelen en dat ze van plan is een brochure uit te geven om de bevolking te sensibiliseren.

De duurzame-ontwikkelingseffectbeoordeling (DOEB) is eveneens een belangrijke maatregel. Vóór een beleidsbeslissing wordt genomen, worden de gevolgen op het vlak van duurzame ontwikkeling bestudeerd en worden zo nodig alternatieve voorstellen geformuleerd.

Dankzij de DOEB kan het Europees beleid milieuoverwegingen in aanmerking nemen. We vragen ons echter af of dat wel in voldoende mate gebeurt.

De FRDO wees de beleidsmakers op de problematiek van de indicatoren voor duurzame ontwikkeling, maar met zijn besluiten werd nagenoeg geen rekening gehouden. In België is het op dit ogenblik nog niet mogelijk het beleid inzake duurzame ontwikkeling permanent te evalueren aan de hand van een lijst van indicatoren verbonden met een datanetwerk.

au moyen d'une liste formalisée d'indicateurs reliés à des réseaux de données. Et parce qu'il existe un défaut de coordination et de réflexion nationale, la Belgique ne peut pas toujours adopter un rôle actif au niveau international et risque de devoir reprendre telles quelles les définitions internationales, éventuellement mal adaptées à la situation belge.

Le Conseil fédéral de développement durable a préparé un autre avis sur une autre méthode de rédaction et d'utilisation des indicateurs. En principe, cet avis devrait être prêt; il me semble qu'il ne serait pas inutile qu'il soit communiqué à la commission et que celle-ci puisse éventuellement en discuter.

Ne conviendrait-il pas en effet de revoir les priorités? Les données de nature économique priment le plus souvent sur le reste et les données sont produites par différents acteurs, comme les ministères, l'Institut national de statistiques, les entités régionales, mais selon des méthodologies qui leur sont propres.

Pour terminer, monsieur le président, mesdames et messieurs les ministres, je voudrais également souligner toute l'importance de pouvoir concrétiser le développement durable d'une façon visible et compréhensible par toutes et par tous. L'échelon communal semble le plus adapté pour ce faire. L'idée d'encourager les "Agendas 21" locaux, à intégrer dans la stratégie fédérale, est plus qu'une piste intéressante.

Un soutien financier à certaines initiatives est pour cela nécessaire. Les organisations existantes seront attentives aux conclusions de la concertation que vous nous avez annoncée.

En conclusion et pour ce qui concerne les priorités, je rappellerai que, depuis trop d'années, le développement durable se limitait à sa dimension environnementale. Nous souhaitons maintenant que les aspects économiques, sociaux, voire culturels, soient pris plus souvent en considération.

Si Mme la ministre décide d'ouvrir le débat, comme elle nous l'avait promis en commission, notre groupe sera évidemment preneur d'une telle initiative.

Le **président**: Avant de passer la parole aux derniers orateurs, y a-t-il encore des questions pour Mme la ministre Arena?

01.32 Luc Goutry (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik heb nu niet onmiddellijk een concrete vraag, maar dat kan nog komen. Ik vind mevrouw Arena echter een bijzonder charmante minister en haar gezelschap hier compenseert toch een klein beetje de afwezigheid van mevrouw Van den Bossche. Als nu ook mevrouw Arena zou weggaan wordt het hier helemaal een saaie boel, nietwaar? (*Gelach*)

De **voorzitter**: Dat getuigt van een zeker seksisme dat ik niet kan toelaten. Ik zou bijna zeggen – het weze mij vergeven – dat dit ruikt naar fallocratie. (*Gelach*)

01.33 Luc Goutry (CD&V): Dan mag mevrouw Simonis in elk geval niet vertrekken, want anders hebben we niemand meer.

Le **président**: Mme Arena a été presque toute la journée parmi nous, ce qui n'est pas le cas d'autres ministres que je n'ai pas vus. Je la remercie vivement!

Wij wachten met ongeduld op het advies van de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling met betrekking tot een methode voor de redactie en het gebruik van de indicatoren.

Zou men in dat verband de prioriteiten niet moeten herzien?

Ten slotte moet er ook worden op gewezen hoe belangrijk het is om duurzame ontwikkeling aanschouwelijk te maken, zodat iedereen begrijpt wat dat begrip precies inhoudt. Het gemeentelijk niveau lijkt mij daartoe het meest aangewezen.

Duurzame ontwikkeling is al te lang beperkt gebleven tot de milieudimensie. Wij willen thans dat ook de economische, sociale en culturele aspecten in aanmerking worden genomen en mijn fractie is gewonnen voor een dergelijk debat.

01.32 Luc Goutry (CD&V): La présence charmante de la ministre Arena compense l'absence de la ministre Van den Bossche. Si le président l'autorise, elle aussi, à nous quitter, nous allons mourir d'ennui. (*Rires*)

Le **président**: Cette remarque est sexiste et frise même la phallocratie. (*Rires*)

(Applaudissements)
(Applaus)

01.34 Koen Bultinck (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, mevrouw de staatssecretaris, mijnheer de minister, collega's, het jaarlijks terugkerende ritueel van de plenaire behandeling van de begroting nadert zijn einde in deze Kamer. Voor iedereen zal het duidelijk zijn dat deze eerste paarse begroting in een veel slechtere economische situatie start dan die waarin paars-groen in de vorige legislatuur kon starten. Het drama bij Ford Genk heeft ieder van ons met de neus op de feiten gedrukt. De tijd waarin sinterklaas of de kerstman langskwam met allerlei gratis snoepgoed is voltooid verleden tijd. Het ballonnetje met het gratis verhaal van het schijnheilig paterke uit Hasselt zal nu toch wel eerstdaags doorprikt worden. De actieve welvaartsstaat waarmee paars-groen zo graag opschepte is blijkbaar naar de geschiedenisboekjes verbannen. De ambitieuze doelstelling van deze regering om 200.000 nieuwe jobs te creëren dreigt een permanente nachtmerrie te worden. De cijfers spreken jammer genoeg voor zich. De werkloosheid stijgt, het aantal faillissementen stijgt. Straks dreigt paars aan het eind van de legislatuur af te tikken op min 200.000 jobs in plaats van op plus 200.000 jobs. Voorwaar niet bepaald een droomscenario.

Mijnheer de voorzitter, mevrouw de staatssecretaris, mijnheer de minister, als u het mij toestaat zou ik na die algemene beschouwing toch graag wat dieper ingaan op een aantal specifieke items die tot uw bevoegdheidsdomein behoren. Laten wij positief starten. Ook vanuit de oppositie mogen wij wel eens een positieve klank laten horen. Ik zeg nogmaals volmondig – ik heb dat ook tijdens de commissiewerkzaamheden gedaan – dat het Vlaams Blok zeker als positief aanstipt dat uiteindelijk één minister verantwoordelijk geworden is voor Sociale Zaken en Volksgezondheid. Ik voel mij uiteraard verplicht, mijnheer de minister, om dit direct een beetje te nuanceren. Bij de vorming van deze regering bleek immers overduidelijk dat het belangrijke departement Sociale Zaken en Volksgezondheid in PS-handen kwam. U weet dat dit bij ons Vlaams-nationalisten uiteraard zeer gevoelig ligt. Mijnheer de minister, niet toevallig had uw voorganger op Sociale Zaken, de heer Frank Vandenbroucke, schoorvoetend een aantal stappen gezet die minimaal ingrepen op buitensporig voorschrijfgedrag en het laat zich minimaal vermoeden dat dit voor de PS reeds iets te ver ging. Vandaar ook dat op u de loodzware taak zal rusten om minimaal de indruk weg te nemen dat u de man van de status-quo zal zijn. U zult blij moeten geven van de bereidheid om de noodzakelijke hervormingen van de sociale zekerheid door te voeren.

Of men het nu graag hoort of niet, bij deze begrotingsbespreking kan ik moeilijk anders dan toch nog maar eens terugkomen op de recent verschenen studie van de KBC waarin men het heeft over financiële transfers tussen de Belgische Gewesten. Uit die studie blijkt overduidelijk dat Vlaanderen jaarlijks nog altijd 5,4 miljard euro overdraagt naar Wallonië en Brussel. Dit is 0,55 miljard meer dan drie jaar geleden en ongeveer 3,6% van het primaire inkomen van de Vlaamse gezinnen. Die geldstroom is de voorbije jaren zelfs toegenomen en neemt geenszins af. De resultaten van het KBC-onderzoek, mijnheer de minister, zijn des te pijnlijker omdat een belangrijke demografische evolutie tot gevolg zou moeten hebben dat die transfers verminderen. In Vlaanderen slaat de vergrijzing nu eenmaal veel sneller toe dan in Wallonië. Tussen 1990 en 2002 nam het aandeel van de 65-plussers in de bevolking met 3% toe. In Wallonië bedroeg die toename slechts 1,7%. Door die veroudering doet Vlaanderen uiteraard meer beroep op aeld voor pensioenen. Het loaische aevola zou aeweest

01.34 Koen Bultinck (VLAAMS BLOK): Le rituel annuel de la discussion budgétaire touche à sa fin. Aucune intervention n'a pu dissimuler à quel point la situation s'est détériorée sur le plan économique depuis le début de la législature précédente. Depuis le drame de Ford Genk, plus personne ne croit aux contes de fée, les promesses gratuites de la coalition violette se dégonflent comme des baudruches, l'Etat social actif fait définitivement partie du passé historique et l'ambition de créer 200.000 nouveaux emplois est devenue le cauchemar quotidien du gouvernement.

Le chômage est en hausse, comme le nombre de faillites, et il est de plus en plus probable que ce gouvernement aboutira enregistra une perte de 200.000 emplois plutôt qu'un gain.

Un point positif peut-être: nous avons enfin un seul ministre des Affaires sociales et de la Santé publique. Au cours de la précédente législature, le ministre Vandenbroucke a réalisé une série d'interventions minimales, peut-être trop importantes déjà aux yeux du PS. Le ministre Demotte doit à présent veiller à assurer le statu quo.

La récente étude de la KBC montre que les transferts de la Flandre vers la Wallonie ne cessent de croître. Il s'agit aujourd'hui de 4 milliards d'euros et ce montant augmente toujours. Cette situation est d'autant plus frappante que, sur le plan démographique, l'évolution devrait être inversée. Le vieillissement est en effet plus important en Flandre et les besoins en matière de pensions y sont plus élevés. Mais les cotisations sociales continuent d'augmenter en Flandre, de sorte que les transferts se font invariablement dans le même sens.

Le ministre a déclaré dans la presse qu'il en assez des

zijn dat de transfers afnemen. Dit gebeurt in de praktijk echter niet omdat de groei van de sociale zekerheidsbijdragen in Vlaanderen sinds 3 jaar merkkelijk hoger ligt dan in Wallonië of Brussel. Ook de uitkeringen zijn in Vlaanderen merkwaardig toegenomen maar toch blijft die stijging blijkbaar kleiner dan de stijging in de bijdragen.

Mijnheer de minister, ik heb recent akte mogen nemen van het feit dat u in allerlei kranteninterviews hebt gezegd dat u het geruzie over de Vlaams-Waalse transfers in de ziekteverzekering beu bent en dat u alle misbruiken wil aanpakken. Ik wil vandaag trachten om als gewoon parlamentslid met u een afspraak te maken. U zegt in een interview in Het Nieuwsblad van 5 december jongstleden zeer duidelijk, ik citeer: "Ik zal trots zijn als ik over vier jaar kan zeggen dat de misbruiken in de ziekteverzekering zijn verminderd." Mijnheer de minister, laat ons een duidelijke afspraak maken. Ik stel voor dat we volgend jaar bij de eerstvolgende begrotingsbespreking een eerste stand van zaken opmaken en dan zullen we inderdaad zien of u erin bent geslaagd uw ambitie te realiseren. Ik moet u eerlijk toegeven, mijnheer de minister, dat zolang een Vlaamse werkzoekende die werk weigert 11 keer meer risico loopt om gestraft te worden dan een Waalse zal ik vanuit mijn fractie blijven zeggen dat de sociale zekerheid moet worden gesplitst omdat in de praktijk zeer duidelijk blijkt dat de regels niet overal even correct worden toegepast. Ik heb vanavond met tevredenheid akte genomen van het feit dat onze sympathieke CD&V-collega Luc Goutry zeer duidelijk een pleidooi hield voor de defederalisering van de sociale zekerheid. Ik kan dit vanuit mijn fractie alleen maar toejuichen.

Mijnheer de minister, in uw beleidsbrief verwijst u uitdrukkelijk naar de stelling van de regering dat de sociale zekerheid in evenwicht is. U vermeldt graag dat dankzij een verhoging van de rijkssteun en de alternatieve financiering, het inderdaad mogelijk is om de sociale zekerheid in evenwicht te houden. Niet alleen durf ik daar vanuit de oppositie toch wel enige vraagtekens bij plaatsen, maar uiteindelijk wil ik deze begrotingsbespreking toch ook aangrijpen om een voorzichtige poging te doen om het debat over de financiering van onze sociale zekerheid minimaal op gang te brengen.

Ik denk dat ik mag stellen dat over alle partijgrenzen heen een consensus bestaat over de feitelijke vaststelling dat de loonkosten in ons land veel te hoog zijn. Naar aanleiding trouwens van de werkgelegenheidsconferentie heeft men schoorvoetend enkele stappen gezet op het pad van de lastenverlaging. Dit is uiteraard onvoldoende om het arbeidsvernietigend effect van onze hoge sociale bijdragen enigszins te milderen. Vandaar dat we tenminste minimaal moeten erkennen dat het de verdienste is van de directeur van de Nationale Bank dat uitgerekend door haar studie over een andere financiering van de kinderbijslagen en de gezondheidszorg, misschien een aanzet is gegeven tot het debat over de financiering van onze sociale zekerheid. Of we dit nu willen of niet, mijnheer de minister, dit debat zal vroeg of laat moeten gevoerd worden.

Het Vlaams Blok vraagt dan ook zeer uitdrukkelijk aan deze regering om minimaal een wetenschappelijk onderzoek te laten uitvoeren om te peilen naar de gevolgen van een andere financiering van delen van de sociale zekerheid. Wat ons betreft moet alleszins in eerste orde kunnen gepraat worden over een andere financiering van de kostendekkende uitgaven – laten we maar zeggen de kinderbijslag en de ziekteverzekering – en moet de financiering van deze takken van de sociale zekerheid uit algemene middelen wel degelijk kunnen overwogen worden.

Een ander item dat u terecht aansniidt in uw beleidsbrief. mijnheer de

chamailleries à propos des transferts et qu'il serait déjà très heureux si les abus étaient moins nombreux dans quatre ans dans le domaine de la sécurité sociale. N'attendons pas quatre ans. Je ne manquerai pas d'évaluer l'ambition du ministre à l'aune de ses résultats dès le prochain contrôle budgétaire. Du reste, tant que le demandeur d'emploi flamand courra onze fois plus de risques d'être suspendu que le francophone, nous réclamerons la scission de la sécurité sociale. M. Goutry partage cette opinion.

Dans sa note de politique générale, le ministre précise que la sécurité sociale est en équilibre, ce dont nous ne sommes guère convaincus.

Dans notre pays, les charges salariales sont beaucoup trop élevées et exercent une influence négative sur l'emploi. Lors de la Conférence sur l'emploi, quelques timides avancées ont été opérées dans ce domaine mais cet effort est insuffisant. Le directeur de la Banque nationale a lancé un débat important : certains secteurs de la sécurité sociale ne pourraient-ils être financés autrement que par les charges sur le travail ? Cette question concerne en particulier les allocations familiales et l'assurance-maladie. Nous ne pourrions éternellement éluder ce débat. Nous demandons la réalisation d'une étude scientifique à propos des conséquences d'un financement alternatif.

Dans sa note de politique générale, le ministre évoque le fraude sociale. Si nous voulons sauvegarder notre régime de sécurité sociale, les règles du jeu doivent être respectées par chacun. Il convient d'établir un équilibre entre droits et devoirs. Si le ministre annonce des contrôles renforcés, nous appuyons cette initiative. Il ne s'agit toutefois pas de s'attaquer au menu fretin, à une époque où l'on demande au Parlement de voter en faveur de l'amnistie fiscale!

La note de politique générale aborde également le thème de

minister, is het thema van de sociale fraude. Ik denk dat wij allen in dit halfroond kunnen onderschrijven dat dit inderdaad een zeer belangrijk item is. Als wij ons systeem van sociale zekerheid overeind willen houden, dan moeten de spelregels inderdaad correct worden toegepast door iedereen. Sociale zekerheidsbijdragen moeten correct betaald worden. Rechten en plichten moeten het systeem in evenwicht houden. Vandaar ook dat ik er geen enkel probleem mee heb om vanuit het Vlaams Blok te erkennen dat wij inderdaad altijd voorstander geweest zijn van strengere controles en u daarin ook zullen steunen. De recente vergelijking van de databanken met betrekking tot de werkloosheidsuitkeringen die door uw collega Frank Vandenbroucke op poten zijn gezet, kan op onze steun rekenen.

Laat mij misschien hierbij een kleine kanttekening plaatsen, mijnheer de minister. Ik merk dat collega Daems ondertussen het halfroond heeft verlaten, maar ik moet u eerlijk zeggen dat het Vlaams Blok de aankondigingen die hij destijds heeft gedaan en waarbij hij, zeer onhandig van op de trappen van zijn riante villa, de verhevigde strijd tegen de sociale fraude aankondigde, zacht uitgedrukt, misplaatst vindt.

Het kan toch niet de bedoeling zijn de kleine garnaaltjes te pakken, terwijl de grote vissen vrijuit gaan. Mijnheer de minister, men kan zich trouwens afvragen of deze regering geloofwaardig de strijd tegen de sociale fraude kan aankondigen op het ogenblik dat zij de fiscale amnestie absoluut door het Parlement wil laten goedkeuren. Wij kunnen alleen hopen dat een degelijk advies van de Raad van State – en op dit moment ziet het er daarnaar uit – daar een stokje zal kunnen voorsteken.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in de beleidsbrief over de sociale zaken en de volksgezondheid komt de problematiek van de euthanasie nog even aan de orde. Vorige week hebben wij in de commissie voor de Volksgezondheid, naar aanleiding van de bespreking van de resolutie van collega Avontroodt, dienaangaande even van gedachten gewisseld. In alle eerlijkheid, als vertegenwoordiger van de ethische oppositie in Vlaanderen wil ik deze bespreking aangrijpen om op zijn zachtst uitgedrukt ons ongenoegen te laten blijken over de weinig subtiel manier waarop vorige week senatoren van de VLD en de sp.a riepen om een ongenueanceerde uitbreiding van de euthanasiewet tot de dementerenden en de kinderen.

De Vlaams Blok-fractie stelt zeer duidelijk dat er geen nood is aan een nieuwe polarisatie rond de euthanasiewet. Of betekent het aanzwengelen van dit debat dat de grote voorstanders nu eigenlijk echt toegeven dat men destijds een slechte en onnuttige wet in elkaar heeft gestoken? Ik vraag dat wij in alle rust de voorziene tweejaarlijkse evaluatie zouden afwachten. Zou het trouwens niet nuttiger zijn onze aandacht te richten op de medische handelingen bij het levenseinde en mede in dit kader absolute voorrang te geven aan de ernstige uitbouw van de palliatieve zorgen binnen ons zorgsysteem?

Mijnheer de minister, zaterdag jongstleden maakte een aantal media melding van het feit dat in ons land voor soms banale aandoeningen de zwaarste antibiotica worden voorgeschreven. Deze berichten nuanceerden, jammer genoeg voor u, een aantal van uw eerdere stellingen dat de campagnes om het antibioticagebruik te verminderen wel degelijk resultaten hebben. De vaststelling blijft overeind dat wij gewoon veel te veel pillen slikken, en in vergelijking met onze buurlanden soms zelfs tien keer meer. Ook hier dringt zich een responsabilisering van alle actoren op, artsen en patiënten.

l'euthanasie. En ma qualité de représentant de l'opposition éthique, j'entends exprimer le mécontentement de mon groupe à propos de la volonté, affichée si peu subtilement, par les sénateurs du VLD d'élargir le champ d'application de la législation aux déments et aux enfants. Nul besoin d'une nouvelle polarisation à propos de cette loi. Ne vaudrait-il pas mieux attendre les résultats de l'évaluation biennale et développer au maximum les soins palliatifs dans l'intervalle?

Récemment, les médias se sont une nouvelle fois fait l'écho d'études qui démontrent qu'on prescrit trop d'antibiotiques dans notre pays, ce qui est nocif et coûteux. Les médecins et les patients doivent être responsabilisés. J'espère que notre proposition de résolution sur la lutte systématique contre les infections nosocomiales sera rapidement examinée.

En début de semaine, les syndicats de médecins et les mutualités sont finalement parvenus à un accord. La première phase de la revalorisation financière des médecins généralistes s'amorcera au mois d'octobre 2004 à condition qu'ils modifient leur comportement de prescription. Leurs honoraires augmenteront jusqu'en 2005. L'amélioration financière ne s'accompagne malheureusement pas de la réduction indispensable des tracasseries administratives. Le Vlaams Blok se réjouit du soutien en faveur de la participation de syndicats distincts de médecins généralistes lors des élections médicales.

Il est regrettable que le ministre veuille à nouveau ouvrir la discussion sur le quota de médecins. Autoriser des médecins supplémentaires pour 2012 conduira inmanquablement à de nouveaux dépassements budgétaires, ce qui ne peut être l'objectif.

Je voudrais également attirer l'attention sur le nombre croissant

Dat overmatig antibioticagebruik is trouwens niet onschadelijk. Resistentie van virussen en bacteriën dreigt op te treden tegen antibiotica. Het recente voorval in Frankrijk waarbij een twintigtal personen overleed aan ziekenhuisinfecties, moet ons waakzaam maken. Daarom hoop ik dat ons voorstel van resolutie tot de systematische bestrijding van de ziekenhuisinfecties vrij snel zou kunnen worden besproken in de commissie voor de Volksgezondheid.

De herwaardering van de intellectuele aktes van artsen maakt reeds lange tijd deel uit van het eisenpakket van de artsen. Wij hebben kunnen akte nemen van het feit dat in de nacht van maandag op dinsdag een akkoord werd bereikt tussen de artsenvakbonden en de ziekenfondsen, waardoor onder voorwaarde weliswaar het honorarium tegen eind 2005 zou kunnen stijgen naar 20 euro voor een raadpleging en 30 euro voor een huisbezoek. Terloops, het zou misschien wel praktisch zijn indien u de leden van de commissies voor de Sociale Zaken en de Volksgezondheid – als wij dat als gewone parlementsleden mogen vragen – de exacte tekst van het artsenakkoord zou kunnen bezorgen. Dat zou als werkdocument voor ieder van ons gemakkelijk zijn.

Het gaat hier uiteraard over een voorwaardelijke opslag. De eerstvolgende stap naar de financiële herwaardering van de artsen wordt pas in oktober 2004 van kracht. En dan nog krijgen de artsen slechts opslag als ze hun voorschrijfgedrag aanpassen. Het voorschrijven van antibiotica en bloeddrukverlagende geneesmiddelen moet omlaag.

Mijnheer de minister, mijn fractie kan alvast de commentaar van het Vlaams Huisartsensyndicaat onderschrijven. Het stelt terecht dat deze financiële verbetering jammer genoeg niet samengaat met een vermindering van de administratieve lasten voor de artsen.

Ik geef u één voorbeeld. De nieuwe regeling voor het voorschrijven van cholesterolverlagende middelen besloeg zeer recentelijk niet minder dan 64 pagina's in het Staatsblad. Ik denk dat dit voorbeeld ongetwijfeld een vermelding waard is op de Kafka-webstek van de staatssecretaris voor Administratieve Vereenvoudiging, maar het maakt ook pijnlijk duidelijk dat wij toch wel iets moeten doen aan de problematiek van de administratieve rompslomp van huisartsen. Het is niet alleen een kwestie van financiële herwaardering, het is ook kwestie de administratieve rompslomp drastisch te verminderen.

Anderzijds ziet mijn fractie met tevredenheid de groeiende steun voor het toelaten van aparte huisartsensyndicaten bij de artsenverkiezingen. Daarover zijn wij tevreden. Destijds hebben wij met het Vlaams Blok ook een dergelijk wetsvoorstel ingediend en wij worden daarin nu blijkbaar ook gevolgd door de collega's van VLD en CD&V. Minder positief is uiteraard de opening die u blijkbaar maakt inzake de problematiek van de artsenquota's, de fameuze contingentering. Door daarin ook nog maar enkel de discussie opnieuw open te verklaren vrezen wij dat u de Doos van Pandora dreigt te openen. Ieder van ons weet dat via de Planningscommissie wel degelijk geen extra artsen kunnen worden erkend tot en met 2012, maar wij vrezen dat alleen al het heropenen van het debat voor ernstige problemen kan zorgen.

U weet veel beter dan wie ook, mijnheer de minister, dat de Franse Gemeenschap nooit enige beperking heeft ingevoerd voor de artsenstudies, terwijl men in Vlaanderen wel degelijk een numerus clausus invoerde. Ik hoop dat we het er tenminste over eens zijn dat een verruiming van de artsenquota's alleen kan leiden tot nieuwe budgetoverschrijdingen. Ik dacht dat u – terecht – zei dat uw budget nu reeds zo krap is, dus een nieuwe budaetoverschriidina kan toch niet de

d'attaques de pharmacies. J'espère que le ministre suit de près le problème de la sécurité, en concertation avec son collègue de l'Intérieur.

La question du statut social des indépendants n'est toujours pas réglée. Une nouvelle table ronde sera organisée mais nous ne voyons jamais de mesures concrètes. Pour couronner le tout, le gouvernement augmente la cotisation des sociétés. Nous continuerons à insister sur ce point jusqu'à ce que les indépendants disposent d'un statut social convenable.

Le ministre a récemment envoyé une circulaire concernant l'emploi des langues dans les hôpitaux. L'intention est bonne mais cela ne suffira pas étant donné la mauvaise volonté de certains hôpitaux bruxellois. Le personnel soignant doit pouvoir s'adresser aux patients dans un langage intelligible pour ceux-ci. Cela fait partie des droits des patients.

Le ministre a la lourde tâche de préparer la sécurité sociale aux défis de l'avenir. Le ministre doit également prouver que le PS ne voulait pas de ce département pour ensuite y faire du sur-place. Nous allons suivre de très près la politique du ministre.

bedoeling zijn.

Mijnheer de minister, in uw beleidsbrief schenkt u terecht enige aandacht aan de betere samenwerking tussen artsen en apothekers. Uiteraard terecht. Ik wil u – en dat is misschien iets ongebruikelijker – echter toch enige aandacht vragen voor een totaal andere problematiek die ook de apothekers raakt, namelijk de dramatische stijging van het aantal gewapende overvallen op apotheken. In 2002 werden 182 hold-ups gepleegd bij apothekers, terwijl dat er in 1991 maar 36 waren. Op 26 november ging dan ook een nieuw overleg van start met de Algemene Farmaceutische Bond en met uw collega van Binnenlandse Zaken. Ik hoop dat u samen met uw collega van Binnenlandse Zaken die veiligheidsproblematiek van de apothekers zal opvolgen. We moeten vaststellen dat de apothekers niet enkel geplaagd worden door zeer veel administratieve rompslomp, maar dat bovendien allerlei criminelen de weg gevonden hebben naar onze apotheken.

Wat het sociaal statuut van de zelfstandige betreft zou ik me er makkelijk vanaf kunnen maken en teruggrijpen naar al mijn vorige begrotingsuiteenzettingen van de voorbije jaren. Ik moet u zeggen dat er zeer veel gestudeerd werd, onder andere professor Cantillon leverde op dat vlak zeer veel verdienstelijk werk. Er wordt een rondetafelconferentie over de sociale zekerheid van zelfstandigen georganiseerd. Er is echter één iets dat blijkbaar nooit uit de startblokken geraakt en dat is de echte concretisering van de vele beloftes die aan het adres van de zelfstandigen zijn gedaan. Integendeel, in de programmawet hebben we zelfs gemerkt dat er een verhoging van de vennootschapsbijdrage aan het stelsel van de sociale zekerheid voor zelfstandigen werd ingeschreven.

En ik die dacht, als eenvoudig parlamentslid, dat deze regering de belastingen en de retributies ging verminderen!

Mijnheer de minister, het Vlaams Blok zal uit respect voor de zeer vele kleine zelfstandigen op dezelfde nagel blijven kloppen totdat de zelfstandigen echt een menswaardig statuut hebben gekregen.

Mijnheer de minister, sta mij toe nog een woordje te zeggen over het taalgebruik in de Brusselse ziekenhuizen. Zeer recent hebt u over deze problematiek een rondzendbrief aan de beheerders van de ziekenhuizen geschreven. Ik citeer daaruit: "Indien de patiënt zich richt tot een zorgverstreker in een van beide talen die deze laatste niet beheerst zou er in de mate van het mogelijke een beroep moeten worden gedaan op een bijkomende arts of verpleegkundige". Aan de goede bedoeling wordt niet getwijfeld, mijnheer de minister. Wij vrezen echter dat dit niet zal volstaan. U weet zeer goed dat er bij een aantal Brusselse ziekenhuizen slechte wil in het spel is. Mag ik u trouwens wijzen op het feit dat de wet op de patiëntenrechten wel degelijk iedere patiënt het recht toekent om in zijn eigen taal te worden verstaan.

Ik sluit mijn betoog af. Mijnheer de minister, dit is uw eerste begroting van Sociale Zaken en Volksgezondheid. Daarom moet de oppositie iets milder zijn gestemd dan als wij u enkele jaren op uw departement zullen hebben gekend. Op u rust de zeer zware taak om de sociale zekerheid klaar te maken voor de nieuwe maatschappelijke uitdagingen die op haar afkomen. Mijnheer de minister, op u rust de zeer zware taak om het bewijs van het tegendeel te leveren dat de PS niet alleen het ministerie heeft geclaimd om voor een status-quo op dit ministerie te zorgen, maar dat u minimaal bereidt bent om op dit ministerie ook een aantal noodzakelijke veranderingen te gaan doorvoeren. Mijnheer de minister; ik kan u garanderen dat het Vlaams Blok uw politiek handelen zeer nauwgezet zal volgen.

01.35 Marie-Claire Lambert (PS): Monsieur le président, madame la ministre, monsieur le ministre, chers collègues, je vous rassure d'emblée: je resterai dans la zone verte et ne consommerai pas tout le temps de parole qui m'est imparti. Je vais me contenter de vous livrer quelques réflexions et souligner quelques points au moment important du vote des moyens pour nous permettre de fonctionner le mieux possible pendant l'année qui va venir.

D'année en année, la fixation du budget de l'assurance maladie est un exercice de plus en plus difficile. Certains prédisent l'implosion du système, sa privatisation ou encore sa communautarisation. D'autres recommandent une consolidation par des moyens budgétaires suffisants et une meilleure maîtrise des dépenses. Comme l'a rappelé M. le ministre, la pire des choses serait la réification du système. Les dérives du système à l'américaine sont bien connus: les revenus moyens et faibles n'ont accès qu'à des soins de qualité médiocre et 40 millions de personnes dont 10 millions d'enfants ne disposent d'aucune couverture en soins de santé. La situation est telle que certains soins de santé de base comme les soins dentaires ou les soins ophtalmologiques ont été écartés de la protection sociale.

En tout état de cause, notre groupe s'oppose à ceux qui estiment qu'on pourrait retirer du paquet global des soins couverts par la sécurité sociale, des soins que ceux-là même jugent accessoires, comme ceux par exemple liés à des accidents sportifs. S'il est vrai que le système américain coûte plus cher de par ses investissements, le plus grave est que l'effet redistributif y est inversement proportionnel aux revenus.

L'exemplarité toute relative de cette situation "à l'américaine" peut mener, si nous n'y prenons garde, à une remise en cause grave de la légitimité de notre système. C'est pourquoi, en période de faible croissance économique, nous ne pouvons que nous féliciter de la priorité donnée aux soins de santé par ce gouvernement, priorité qui garantit une croissance du budget de la santé à 4,5%, hors inflation, ce qui constitue un effort à apprécier à sa juste valeur. Le budget de l'assurance maladie invalidité s'élèvera donc à 16,258 milliards d'euros pour l'année 2004. Cela représente une croissance de 900 millions d'euros par rapport à 2003. Cette augmentation nous permet ainsi de restaurer la confiance des patients et des prestataires mais aussi des bailleurs de fonds que sont les travailleurs, les employeurs et plus généralement l'ensemble des citoyens.

La priorité est donc de trouver des voies, consolider notre système de santé et s'attaquer à ses faiblesses.

Je m'arrêterai quelques instants sur ces faiblesses et j'en ai identifié cinq:

1. Une politique de soins qui manque encore trop souvent de cohérence, notamment par la multiplication des niveaux de décision.
2. Une politique de prévention des risques de santé insuffisamment développée (0,5% des dépenses publiques de santé seulement).
3. L'existence de prestations non justifiées par l'état de santé, qui ne sont pas seulement induites par un système de financement à l'acte mais aussi par un niveau inadéquat des tarifs des prestations de soins dans le cadre du financement des hôpitaux.
4. Une organisation des soins encore trop centrée sur les activités et les équipements par secteur de soins plutôt que sur le besoin des patients.
5. Une offre de services de santé parfois plus importante que dans les

01.35 Marie-Claire Lambert (PS): De opmaak van de begroting voor de ziekteverzekering wordt een steeds hardere noot om te kraken. Sommigen gewagen al van een nakende privatisering of overheveling naar de Gemeenschappen. Anderen raden een consolidatie aan met voldoende middelen uit de begroting, en een betere uitgavenbeheersing. Het ultieme doemscenario zou een veramerikanisering van het stelsel zijn, met alle vormen van ongelijkheid van dien. In de Verenigde Staten kunnen mensen met een gemiddeld of laag inkomen slechts een beroep doen op een tweederangs gezondheidszorg, en 40 miljoen mensen, onder wie 10 miljoen kinderen, hebben helemaal geen sociaal vangnet. Een aantal basisverstrekkingen zitten niet in het zorgpakket: tandheelkundige behandelingen bijvoorbeeld worden niet terugbetaald. Onze fractie wil niet dat bepaalde vormen van verzorging die als bijkomstig worden aangemerkt, zoals bijvoorbeeld sportgeneeskundige verstrekkingen, uit het stelsel worden gelicht. De legitimiteit van ons stelsel zou ter discussie gesteld kunnen worden als het Amerikaanse systeem als exemplarisch wordt voorgesteld. Het Amerikaanse systeem is nochtans duurder omdat het investeringen vereist, en het herverdelend effect ervan is omgekeerd evenredig aan de inkomsten. De prioriteit die aan de gezondheidszorg gegeven wordt, vertaalt zich in een gewaarborgde stijging van de begroting voor gezondheidszorg met 4,5%. De begroting voor de ziekte- en invaliditeitsverzekering stijgt met 900 miljoen euro ten opzichte van 2003. Dankzij die stijging zullen we het vertrouwen van patiënten en zorgverleners kunnen herstellen, maar ook het vertrouwen van de geldschieters, te weten de werknemers, de werkgevers en meer algemeen alle burgers van het land.

De prioriteit bestaat er dus in oplossingen uit te werken om ons

pays voisins et partiellement inadaptée.

C'est pourquoi le groupe socialiste se réjouit des nombreuses mesures sociales avancées par le présent budget.

Je pense plus particulièrement aux mesures suivantes:

- La lutte contre la douleur chez l'enfant devient une priorité. Certains enfants souffrant de maladies rares ou graves ne pouvaient être jusqu'à présent correctement pris en charge. Des centres-pilotes de lutte contre la douleur chez les enfants vont donc être créés en 2004. Permettez-moi à cette occasion de rappeler la proposition de loi Mayeur-Lambert-Burgeon qui sera prise en considération dès notre séance de demain et qui vise à soulager la douleur de chacun.

- Le principe du maximum à facturer est étendu aux enfants et adolescents jusqu'à 18 ans au lieu de 16 ans aujourd'hui. Idéalement, nous pensons, monsieur le ministre, que ce maximum à facturer préférentiel devrait également être étendu aux jeunes enfants qui sont encore bénéficiaires d'allocations familiales. En effet, pour ces derniers, l'absence d'autonomie économique plaide pour ce régime préférentiel.

- La création de chèques-contraception pour diminuer les cas de grossesses non désirées chez les jeunes.

- Le remboursement des soins dentaires est désormais lui aussi assuré pour les enfants qui naissent avec une fente palatine.

D'autres soins seront aussi mieux remboursés. Je pense plus spécifiquement:

- Aux prothèses dentaires amovibles pour toutes les personnes d'au moins 50 ans, la limite actuelle étant de 60 ans.

- Un budget de 13,5 millions d'euros est prévu pour améliorer le remboursement des implants.

Il me semble qu'il faudrait insister davantage sur l'urgence de régler une série de problèmes importants quant à la fixation des prix pour le matériel médical, en général, et à l'accessibilité pour le patient.

Un autre type de mesure que je souhaite aussi souligner, c'est une diminution de 5% de l'intervention personnelle du patient pour les cas lourds en kinésithérapie. Le réaménagement annoncé de la planification de l'offre pour la kiné répond ici aussi à nos préoccupations. Tout en garantissant la qualité des soins, un nouveau dispositif permettra de ne pas pénaliser injustement les étudiants en cours d'études et autorisera, contrairement à la situation actuelle, l'exercice professionnel en dehors de l'accès à la nomenclature INAMI.

Autre mesure, un maximum à facturer est étendu dans le cas d'une hospitalisation de longue durée. Jusqu'ici, seuls 90 jours d'hospitalisation étaient pris en compte pour bénéficier du système du maximum à facturer. A partir du 1er janvier 2004, toute l'année sera prise en compte.

Enfin, le prix des médicaments sur le marché depuis 15 ans va être réduit. Il faut noter qu'ils couvrent plus de la moitié de la prescription des médicaments. Monsieur le ministre, je ferai ici une petite incise concernant le remboursement de référence. L'application de ce système entraîne une économie immédiate pour l'assurance-maladie et un alignement des prix pour le patient, à condition que le prix du médicament original soit ramené au niveau du prix du générique ou

stelsel van gezondheidszorg te consolideren en de tekortkomingen ervan te verbeteren.

Ons beleid inzake gezondheidszorg is vaak onsamenhangend, onder meer omdat in almeer gevallen de beslissingen op twee niveaus moeten worden genomen. Tevens is ons beleid inzake de preventie van gezondheidsrisico's nog onvoldoende ontwikkeld. Bovendien worden de ongerechtvaardigde verstrekkingen niet enkel in de hand gewerkt door het systeem van de financiering per prestatie, maar ook door de onaangepaste tarieven van de zorgverstrekkingen in het kader van de financiering van de ziekenhuizen. De organisatie van de verzorging is nog al te zeer toegespitst op de activiteiten en de uitrusting per sector, veeleer dan op de noden van de patiënten. Ten slotte is ons aanbod op het stuk van de geneeskundige verzorging soms groter dan in de buurlanden en ten dele onaangepast.

De PS-fractie verheugt zich dan ook over de vele sociale maatregelen die in voorliggende begroting zijn vervat.

Pijnbestrijding bij kinderen moet een prioriteit worden, met de oprichting van pilotcentra in 2004.

Het principe van de maximumfactuur wordt uitgebreid tot de kinderen en de adolescenten tot de leeftijd van 18 jaar en zou ook kunnen worden uitgebreid tot de jonge kinderen voor wie de ouders nog kinderbijslag ontvangen.

De invoering van contraceptiecheques zal het mogelijk maken het aantal ongewenste tienerzwangerschappen te verminderen.

De terugbetaling van tandverzorging geldt thans ook voor kinderen die geboren worden met een gespleten gehemelte.

Tevens worden andere vormen van tandverzorging beter terugbetaald, zoals de uitneembare tandbrothesen voor personen van

qu'un médicament générique soit prescrit.

Pour ne pas prendre le patient en otage, il convient dès lors d'encourager les médecins à agir en ce sens, en leur permettant ou en favorisant l'établissement des prescriptions au nom du composant actif, ce qu'on appelle la DCI, la dénomination internationale commune, et en élargissant la concertation entre médecins et pharmaciens, au niveau local, pour améliorer encore la disponibilité des médicaments.

En conclusion, monsieur le président, madame la ministre, monsieur le ministre, chers collègues, je terminerai en réaffirmant toute la satisfaction de notre groupe par rapport à ce budget des soins de santé parce qu'il garantit l'avenir de notre système, d'une part, qu'il améliore l'accès aux politiques nouvelles qui ont été décidées, d'autre part, et enfin parce qu'il apporte des réponses aux attentes justifiées des prestataires de soins et surtout plus de sécurité tarifaire pour les patients.

ten minste 50 jaar, en wordt ook een bedrag van 13,5 miljoen euro uitgetrokken voor een betere terugbetaling van de implantaten.

De vaststelling van de prijzen voor het medisch materiaal in het algemeen en de toegankelijkheid voor de patiënt zijn prioriteiten.

Wij dienen tevens op te merken dat het persoonlijk aandeel van de patiënt voor de zware gevallen in kinesitherapie met 5% wordt verlaagd. De aangekondigde reorganisatie van het aanbod van kinesitherapie houdt ook rekening met onze bekommernissen. Er wordt een nieuwe regeling getroffen waardoor de studenten die de studie reeds hebben aangevat niet ten onrechte zullen worden benadeeld en het beroep zal kunnen worden uitgeoefend buiten de toegang tot de RIZIV-nomenclatuur. Hierbij blijft de kwaliteit van de zorgverlening verzekerd.

De maximumfactuur wordt uitgebreid tot de langdurige ziekenhuisopname. Vanaf 1 april 2004 zal met heel het jaar rekening worden gehouden.

Ten slotte voorziet men in een prijsverlaging voor de geneesmiddelen die reeds vijftien jaar op de markt zijn. Zij maken meer dan de helft van de voorgeschreven geneesmiddelen uit. Bovendien leidt de toepassing van het stelsel van de referentierugbetaling tot een onmiddellijke besparing voor de ziekteverzekering en een prijsaanpassing voor de patiënt, op voorwaarde dat de prijs van het oorspronkelijke geneesmiddel wordt teruggebracht tot de prijs van een generisch geneesmiddel of dat een generisch geneesmiddel wordt voorgeschreven.

Het komt er dus op aan de artsen ertoe aan te zetten in die zin te handelen, door hen toe te laten en zelfs aan te sporen de naam van het actieve bestanddeel, de zgn. Internationale Algemene Benaming, op het voorschrift te vermelden, en door het overleef tussen de artsen

en de apothekers op plaatselijk niveau uit te breiden teneinde de beschikbaarheid van de geneesmiddelen nog te verbeteren.

Tot besluit ondersteunt onze fractie deze begroting voor de gezondheidszorg omdat zij enerzijds de toekomst van ons stelsel veilig stelt en omdat zij anderzijds de toegang tot de nieuwe beleidslijnen vergemakkelijkt, en ook omdat zij aan de terechtte verwachtingen van de zorgverstrekkers tegemoetkomt, en vooral omdat zij in een grotere tariefzekerheid voor de patiënten voorziet.

De **voorzitter**: Mijnheer Verhaegen, ik dank u voor uw geduld. U weet waarom ik dat zeg. Ik dank u ook dat u de afwezigheid van minister Van den Bossche begrijpt. U moet het niet goedkeuren.

01.36 Marc Verhaegen (CD&V): Mijnheer de voorzitter, het hing natuurlijk wat in de lucht. We zitten hier in het halfrond met een immens groot probleem. Ik vind het eigenlijk spijtig op dit late uur. Ik heb goed rondgekeken. Mijnheer de voorzitter, u draagt een bril. Ik zie minister Van den Bossche niet. Ik krijg misschien wel verontschuldiging. Ik weet niet of u verontschuldiging gekregen hebt. In elk geval, ik zal mij dan maar richten tot de plaatsvervanger die dat goed zal doen. Ik vind het echter wel spijtig en betreurenswaardig dat de bevoegde minister hier niet is.

Collega's, ik ben nu 20 jaar voorzitter van een gemeenteraad. Vanavond heb ik mijn eerste gemeenteraad moeten missen. Dat op zich is niet zo erg. Spijtig genoeg is het echter een gemeenteraad met een heel moeizaam totstandgekomen begroting.

U kent de maatregelen die genomen zijn door de beide regeringen. We hebben die op federaal vlak al een paar keer gehoord. Ook de Vlaamse regering durft nogal eens de joker doorspelen naar de gemeenten. Daarom heb ik desondanks gezegd dat ik hier toch mijn parlementair werk ga doen. Ik vind het belangrijk genoeg om dit te doorstaan in de late uren.

Collega's, daarom heb ik ook geoordeeld dat ik de laatblijvers zeker niet zal gijzelen in dit Huis. Mijnheer Demotte, deze beschouwing zal gaan over het Kyoto-akkoord. Ik zal ze doen in het bijzijn van u, onze charmante minister van Volksgezondheid. Mijnheer de minister, ik hoop oprecht dat ook de boeren uw charme kunnen terugvinden. Ik hoop dat oprecht voor u en voor de boeren. In elk geval, ik dank in deze vrij bedrukte sfeer de aanwezige toehoorders. Ik zou hier een aantal kanttekeningen willen maken bij het klimaatprotocol van Kyoto. U kan ze samen met mij even aanhoren.

In dat protocol verbinden de industrielanden zich ertoe om de uitstoot van broeikasgassen tegen 2012 met 5,2% te verminderen tegenover de toestand in 1990. Dat was eigenlijk het vertrekpunt. Ons land belooft om de uitstoot met 7,5% te verminderen. Een recente prognose van het Europees Milieuagentschap stelt dat ons land met het huidige beleid in 2010 niet de gevraagde 7,5% minder broeikasgassen zal uitstoten ten opzichte van het scharnierjaar 1990, maar wel 15,4% meer.

01.36 Marc Verhaegen (CD&V): Je regrette profondément l'absence de la ministre Van den Bossche.

Dans le cadre du protocole de Kyoto, la Belgique s'est engagée à réduire de 7,5% les émissions de gaz à effet de serre pour 2012, et ce par rapport à 1990. A politique inchangée, nous nous dirigeons toutefois vers une augmentation de 15,4% pour 2010. Aucun argument ne peut justifier un résultat aussi lamentable. Il est plus que temps de mener une politique énergétique novatrice.

Sans doute les gaz libérés lors de la combustion des combustibles fossiles interviennent-ils dans le réchauffement de la terre.

Sous la précédente législature, le "Frauenhoferinstitut" allemand a étudié, à la demande du secrétaire d'Etat de l'époque, la consommation d'énergie dans notre pays. Il est arrivé à la conclusion que la Belgique peut atteindre la norme de Kyoto si sa consommation d'énergie est rendue aussi efficace que dans les pays voisins. Il suffirait de prendre certaines mesures classiques comme le remplacement de centrales au charbon par des centrales au gaz.

A notre estime, il ne s'agit pas

Samen met Denemarken, Ierland, Oostenrijk en Spanje zit ons land in de groep waarbij er een kloof gaapt van niet minder dan 20% tussen de Kyoto-doelstelling en de verwachting die we moeten inlossen tegen 2010. De meeste van onze lotgenoten in het peloton van achterblijvers – men noemt dat de leggard straights in de termen van de klimaatconferentie – zijn landen die de laatste tien jaar een zulkdanige economische groei hebben meegemaakt dat hun uitstoot alleen al te verklaren valt met het argument van een economische relance. Ons land moet daarentegen resoluut naar een vernieuwd energiebeleid gaan. Wij kunnen dat immers niet zeggen.

Hoewel er de komende decennia op mondiaal vlak niet meteen een energietekort zal zijn – ik spreek over een tijdpad van twintig tot dertig jaar –, spelen de gassen die vrijkomen bij de verbranding van fossiele brandstoffen vermoedelijk een rol bij de opwarming van de aarde. Hoewel het bestaan van het broeikaseffect nog altijd niet wetenschappelijk zwart op wit is bewezen, bestaat er toch een consensus om ten minste uit voorzorg de uitstoot van broeikasgassen te beperken.

Op bestelling van toenmalig staatssecretaris Deleuze werd een studie verricht door het Fraunhoferinstituut. De Duitsers, die ondersteund werden door enkele Belgische onderzoekscentra, kwamen tot de conclusie dat België tegen 2012 de uitstoot van broeikasgassen kan verminderen tot de Kyoto-norm op voorwaarde dat ons land een efficiënter energiebeleid zou voeren. Met andere woorden, ons energieverbruik moet even zuinig en efficiënt worden als dat van onze buurlanden. Dat zou kunnen door meer isolatie, door een rationeel energiegebruik – wat dan weer een bevoegdheid van de Gewesten is –, door het eventueel vervangen van de vervuilende steenkoolcentrales door centrales op gas – de STEG-centrales –, door een strenge normering, enzovoort. Dat alles zou de uitstoot van CO₂ voldoende kunnen verlagen.

Volgens ons is dat een eerder simplistische redenering, bijna even simplistisch als de losse flodders die wij hebben gehoord van de bevoegde minister, die hier niet aanwezig is, over bijvoorbeeld de isolatie van gebouwen en een Vlaams-Waalse samenwerking op dat vlak. Het zijn wel goede ideeën, die evenwel de problemen ten gronde niet oplossen. Daarom dringen wij erop aan dat de Fraunhoferresultaten zouden worden geverifieerd door bijvoorbeeld de VITO, de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek, die toch een autoritair en onafhankelijk auditorgaan is.

In een volgend stadium zou de VITO een nieuw energiebeleid kunnen uittekenen, met respect voor de competitiviteit van onze bedrijven en ook voor de beurs van de bevolking. Vandaag immers worden de hernieuwbare vormen van energie, zoals zon, wind, biomassa en water, als nieuwe bronnen gepromoot. Verwarmt zonne-energie het huis van de eenentwintigste eeuw? We weten het niet. Draait er dan een efficiënte gasturbine in de kelder? Drijven brandstofcellen de auto aan? Zet de waterstofeconomie de hele energiesector op zijn kop? Zorgt de windenergie dan misschien voor de spanning op de elektriciteitsleidingen? Is er nog wel een rol weggelegd voor, bijvoorbeeld, fossiele brandstoffen en voor kernenergie? Het zijn allemaal vragen die we zeker moeten beantwoorden.

Volgens mij is het antwoord op al deze vragen positief. De komende decennia moeten immers alle beschikbare bronnen worden benut om onze groeiende energiebehoefte te bevredigen. De technologie is er om de uitdovende energiebronnen te vervangen door andere. Stap voor stap

d'une solution fondamentale. Nous demandons instamment que le "Vlaams Instituut voor technologisch onderzoek", examine les conclusions du "Fraunhoferinstitut" et définisse une nouvelle politique énergétique qui tienne compte de la compétitivité de nos entreprises et des possibilités financières de la population.

A l'heure actuelle, on encourage essentiellement le recours aux sources d'énergie renouvelables telles que le soleil, le vent, la biomasse et l'eau. Au cours des décennies à venir, nous allons devoir utiliser toutes les sources disponibles. Il va falloir remplacer les sources d'énergie non renouvelables.

Les stocks de combustibles fossiles ne couvriront plus les besoins que de deux générations. La fission nucléaire constitue presque la seule source d'énergie inépuisable, propre et sûre mais le procédé ne sera au point que dans quelques décennies. Une économie basée sur l'hydrogène permettrait de faire la soudure entre ces types d'énergie.

Notre pays commet une erreur en renonçant prématurément au nucléaire. L'énergie provenant de la fission de l'atome reste le joker.

A plusieurs reprises déjà, Mme Creyf a plaidé en faveur d'un plan d'énergie stratégique. Tous les acteurs économiques doivent être impliqués dans le débat. Les questions ne manquent pas. Pourrait-on au besoin en revenir à l'énergie nucléaire? Faut-il soutenir les études sur la fusion nucléaire? Et qu'en sera-t-il des sources alternatives d'énergie renouvelable telles que la photosynthèse artificielle?

Comment répartir au mieux les efforts entre les Régions? Les gouvernements régionaux et fédéral ont déjà conclu un accord de coopération sur le protocole de Kyoto. La commission nationale Climat a cependant été chargée de définir la répartition régionale. Un

moeten wij naar duurzame energiebronnen evolueren.

Specialisten zijn het erover eens dat de waterstofeconomie de energievraag kan helpen oplossen wanneer onze voorraden fossiele brandstoffen uitgeput zijn. Dat zal binnen ongeveer twee generaties zijn. Dan moet wat volgens mij de Heilige Graal in het systeem is, gevonden worden. Dat is de kernfusie. Als de wetenschappers erin slagen de geheimen van deze energiebron te ontsluiten, zal er een bijna onbeperkte schone en veilige energie voorhanden zijn. De techniek boekte de jongste jaren heel wat vooruitgang, maar toch kan het volgens specialisten nog enkele decennia duren vooraleer de mensheid ten volle van de kernfusie zal kunnen genieten.

Ondertussen blijft de energie uit de kernsplitsing de joker. Ons land begaat met de vervroegde uitstap uit de kernenergie volgens ons een grote vergissing. Er moet immers eerst een wetgeving worden goedgekeurd om later te klagen dat die negatieve en perverse effecten zou kunnen hebben. Zal er, wat de bevoorradingszekerheid betreft, nog wel voldoende productie in ons land zijn? Worden wij afhankelijk? Wat met de concurrentiële prijzen?

Wij pleiten ook voor een strategisch plan voor de energie. Collega Creyf vroeg daarom reeds een paar keer in de commissievergaderingen. Er moet een voorafspiegeling van de toekomst worden gemaakt op basis van een groot maatschappelijk debat rond een strategisch energieplan op lange termijn en waarbij alle actoren uit de economie betrokken zijn. Dat gebeurde al in Frankrijk en in Nederland. Daar kunnen dan de volgende pertinente vragen worden gesteld. Bijvoorbeeld: kan kernenergie een comeback maken als de energienood het hoogst is? Dient het toegepast wetenschappelijk onderzoek in de kernfusie gestimuleerd te worden? Wat gaat er gebeuren met alternatieve hernieuwbare energiebronnen – eigenlijk een soort tweede golf – zoals de artificiële fotosynthese?

Een heel belangrijk punt is natuurlijk hoe al die inspanningen moeten worden verdeeld over de Gewesten. Ook hierover heeft onze partij een duidelijk standpunt. Deze regering sloot met de gewestregeringen een samenwerkingsakkoord over Kyoto. Dit akkoord liep weliswaar met een heel grote boog om de regionale verdeling van de Kyoto-inspanningen heen en verwees deze kwestie naar een toen nog op te richten orgaan, de Nationale Klimaatcommissie.

In de beleidsnota leefmilieu werd de streefdatum van eind 2003 vooropgesteld voor een akkoord over de globale regionale lastenverdeling. Eind 2003, dat is een dezer dagen. Voor Wallonië is het natuurlijk gemakkelijker om de Kyoto-verplichtingen na te komen. Een deel van de vervuilende industrie is immers verdwenen sinds 1990. Wallonië moet relatief minder inspanningen leveren om de uitstoot met 7,5% te verminderen. We mogen bovendien niet vergeten dat Wallonië nog steeds zware industrie heeft zoals de staal- en de cementindustrie. Voor Vlaanderen is het plaatje dan weer helemaal anders. Vlaanderen heeft een hoge bevolkingsdichtheid, heeft meer transitverkeer en telt veel energie-intensieve bedrijven, zoals de petrochemische bedrijven. Die industrie investeerde reeds aanzienlijk in milieuvriendelijke energie. De inspanningen die daar nog bovenop moeten komen, kosten veel en hebben nog weinig bijkomende effecten. Indien de 7,5% vermindering doorgedrukt wordt, zullen de Vlaamse bedrijven en vooral die in het Antwerpse – ik bedoel hiermee de haven en de Antwerpse Kempen langs het Albertkanaal – een zware concurrentieslag moeten leveren.

Indien dus de 7,5%-vermindering wordt doorgedrukt, zullen de Vlaamse inzonderheid de Antwerpse bedrijven – ik bedoel hiermee de bedrijven in

accord devrait intervenir sur la répartition des charges.

La Wallonie aura moins de difficultés à respecter les normes de Kyoto. Une partie de l'industrie polluante a en effet disparu depuis 1990. Mais les industries lourdes comme la sidérurgie et les cimenteries y subsistent.

En Flandre, il y a une plus forte densité de population, un trafic de transit plus important et de nombreuses entreprises grandes consommatrices d'énergie. Le secteur de la pétrochimie, par exemple, a déjà investi dans des sources d'énergie vertes mais tout effort supplémentaire sera très onéreux. Une réduction de 7,5 pour cent des émissions handicaperait lourdement l'industrie flamande, et en particulier l'industrie anversoise, sur le plan de la concurrence.

C'est la raison pour laquelle il serait préférable de répartir les efforts sur la base de coûts égaux. Une réduction linéaire des émissions dans chaque Région constituerait un désastre pour l'économie flamande. Les Régions doivent s'entendre sur une répartition des charges économiquement réaliste.

En 2010, les émissions de gaz à effet de serre atteindront 97 millions de tonnes en Flandre, 56 millions de tonnes en Wallonie et 5,5 millions de tonnes à Bruxelles. En Flandre, cependant, un mouvement de rattrapage est en cours. Les émissions par habitant seront alors plus ou moins équivalentes dans les deux parties du pays. La réduction de 27 millions de tonnes ne doit donc pas être essentiellement réalisée en Flandre.

Il convient de choisir les mesures en fonction de leur incidence sur l'émission de dioxyde de carbone, pas en fonction de la situation géographique.

N'oublions pas que les transferts de milliards de la Flandre aux autres régions se produisaient déjà bien avant l'année charnière 1990. Aujourd'hui encore, alors que le

de haven en de Antwerpse Kempen langs het Albertkanaal – een zware concurrentiehandicap opgezaaid krijgen. Het zou dus een blijk van billijkheid en goed nabuurschap zijn dat de inspanningen tussen noord en zuid zouden worden verdeeld volgens gelijke kosten, veeleer dan volgens gelijke inspanningen en dat niet elk Gewest zijn uitstoot op lineaire wijze met 7,5 procent zou moeten verminderen. De verplichting lineair doortrekken zou een economische catastrofe betekenen voor het Vlaamse bedrijfsleven. Daarom moet er nu dringend – 2003 is toch al ver gevorderd – een realistische lastenverdeling worden afgesproken tussen de verschillende Gewesten, een lastenverdeling die rekening houdt met de economische haalbaarheid.

In 2010 zal de broeikasgasuitstoot voor Vlaanderen volgens de berekeningen 97 miljoen ton bedragen, voor Wallonië 56 miljoen ton en voor Brussel 5,5 miljoen ton. Tot nu toe heeft echter niemand opgemerkt dat er in Vlaanderen een inhaalbeweging heeft plaatsgevonden tegenover Wallonië. Tegen 2010 zal de uitstoot in Vlaanderen 16,2 ton per inwoner bedragen, terwijl in Wallonië nog altijd 16,6 ton per inwoner zal worden geëmitteerd. Op dat ogenblik zal er op dat vlak een evenwicht bereikt zijn tussen Vlaanderen en Wallonië en is er dus geen enkele reden meer om aan te nemen dat de reductie van 27 miljoen ton – daarover zou het gaan – hoofdzakelijk in Vlaanderen moet worden gerealiseerd. Dat zou betekenen dat de uitstoot in Vlaanderen met ongeveer 20 miljoen ton moet worden verminderd en in Wallonië met slechts 5 miljoen ton. Het zou, gelet op dit verhaal, dus onbillijk zijn van Vlaanderen extra financiële of andere inspanningen te eisen. De maatregelen die worden opgelegd, collega's, moeten worden gekozen op basis van hun impact op de uitstoot van koolstofdioxiden en niet op basis van de locatie.

We mogen daarenboven niet vergeten dat de miljardentransfers van Vlaanderen naar Wallonië en Brussel – het is hier nog door collega's aangehaald – al aanhouden van ruim voor het scharnierjaar 1990. Zelfs nu het economisch slecht gaat in Vlaanderen, de werkloosheid torenhoog is en de conjunctuur laag is, dan nog vloeit 5,34 miljard euro in de richting van het zuiden. Collega's, dat is ongeveer 3,5 procent van het Vlaamse bruto binnenlands product.

De Vlamingen hebben eigenlijk – ik moet dat toch vaststellen – een soort van Belgisch solidariteitsgevoel aangeleerd dat een beetje neigt naar zelfvernietiging. Ik verduidelijk mij. Er is een heel treffende gelijkenis met de toestand in Duitsland. Sinds de hereniging van de beide Duitslanden – toevallig of niet ook in het jaar 1990 – vloeien daar jaarlijks miljarden van het vroegere West-Duitsland naar de vijf deelstaten van de voormalige DDR. De neergang van de Duitse economie en het einde van de Wirtschaftlichkeit is voor een groot deel toegeschreven aan deze transfers.

De cijfers verschillen nogal naargelang de bron die ik geraadpleegd heb, maar over het algemeen wordt aangenomen dat die transfers naar het oosten op dit moment jaarlijks zo'n 60 miljard euro bedragen, dat betekent tussen de 3 en 4% van het Duits bruto binnenlands product. De vergelijking met België is frappant, tenminste als wij geen rekening houden met de transfers via de staatsschuld, want anders kloppen wij de Duitsers in binnenlandse solidariteit met vele lengten.

Alleszins betreft het hier toch een lange file van trabantjes of een heel arsenaal van FN-mitraillettes die jaar na jaar naar onze burens gaan. Dat Duitsland Kyoto wel waarmaakt, want daarover gaat het tenslotte, heeft te maken met het feit dat Berlijn enkel een paar niet-productieve fabrieken in het vroegere Oost-Duitsland stillegt of saneert, waardoor de energiebalans aenormaliseerd wordt. Wallonië zou met minimale

chômage atteint des sommets, 3,5 pour cent du produit intérieur brut flamand passe au sud du pays. Notre solidarité confine à l'autodestruction.

On pourrait comparer la situation aux transferts de l'Allemagne de l'Ouest vers l'Allemagne de l'Est depuis la réunification. Abstraction faite des transferts par le biais de la dette publique, notre solidarité dépasse celle des Allemands. Le fait que l'Allemagne atteigne les normes de Kyoto est dû au fait que Berlin ne ferme ou n'assainit que les usines non productives de l'ex-Allemagne de l'Est. Moyennant des efforts minimaux, la Wallonie pourrait aussi atteindre les objectifs de réduction. Elle pourrait donc tout à fait supporter une partie du quota "flamand".

Les pouvoirs publics doivent décider combien de droits d'émission ils veulent acheter à l'étranger et comment ils comptent répartir les efforts nationaux. En ce qui concerne l'application de mécanismes flexibles, cependant, les ministres se contredisent. Des pays peuvent investir sur des territoires étrangers dans des projets de lutte contre l'émission des gaz à effet de serre. En contrepartie, les pays donateurs peuvent inscrire des crédits dans leur propre quota. La Russie est le pays du transfert par excellence mais il faudrait alors avant tout qu'elle ratifie le protocole de Kyoto.

Le CD&V souhaite surtout que la Belgique s'efforce d'atteindre les normes au moyen de mesures internes et efficaces d'un point de vue du coût. Des réductions externes ne peuvent intervenir qu'à titre complémentaire.

Par rapport à d'autres pays, nous pouvons encore nettement progresser. Il importe de répartir rapidement et clairement les efforts entre tous les groupes-cibles.

Dans le domaine de l'utilisation rationnelle de l'énergie, les entreprises flamandes consentent dès à présent des investissements considérables. Un accord

inspanningen tot de gewenste daling van de uitstoot kunnen komen. Dat is een beetje vergelijkbaar met de Duitse situatie. Daarom verwacht Vlaanderen dan ook van Wallonië dat het een deel van het Vlaamse quorum draagt.

Collega's, ik kom tot de verhandelbare rechten van de gewraakte uitstoot van broeikasgassen. De Gewesten en de federale overheid moeten beslissen hoeveel uitstootrechten zij in het buitenland willen aankopen, en hoe zij de binnenlandse inspanningen voor het beperken van de uitstoot verdelen. Over de toepassing van de zogenaamde flexibele mechanismen spreken de regeringsleden elkaar om de haverklap tegen, bijvoorbeeld de afwezige ministers Van den Bossche en Moerman.

Aan het verhandelen van emissierechten is volgens ons niets mis, want deze joint implementation, zoals deze verhandeling genoemd wordt, houdt in dat landen op mekaars grondgebied mogen investeren in projecten die tot doel hebben de emissie van broeikasgassen tegen te gaan. In ruil daarvoor worden kredieten opgebouwd die de donorlanden bij hun eigen quorum mogen rekenen. Rusland is het land bij uitstek om projecten op te zetten van technologieoverdracht met het oog op duurzame ontwikkeling. Als Rusland Kyoto echter niet bekrachtigt, en vandaag ziet het er zo naar uit – zij gaan vandaag precies dezelfde weg op als de Verenigde Staten en Australië – dan is het onmogelijk om in Rusland schone lucht aan te kopen. Met dat randgegeven moeten wij wel rekening houden.

Onze visie is duidelijk. Wij moeten in de eerste plaats proberen de norm te halen met behulp van interne en kostenefficiënte maatregelen. Externe reducties mogen slechts supplementair zijn. Wij moeten in vergelijking met andere landen nog heel wat vooruitgang boeken, en daarin zullen wij zeker slagen, bij alle doelgroepen. Ik kom daar straks op terug.

Er moet echter snel duidelijkheid komen over hoe de inspanningen nu juist verdeeld worden over de verschillende doelgroepen: de industrie, de energiesector, gezinnen en verkeer. De Vlaamse bedrijven investeren al enorm in energie-efficiëntie. Het resultaat was dat in Vlaanderen een benchmarkconvenant – een overeenkomst – afgesloten is. Het bepaalt dat als bedrijven kunnen bewijzen dat zij qua energie-efficiëntie tot de 10% beste van de wereld behoren, de zogenaamde wereldtop, zij vrijgesteld kunnen worden van eventuele energietaksen of gratis emissierechten toegewezen kunnen krijgen in het kader van de EU-richtlijn over de emissiehandel.

Er wordt nu gewacht op het allocatieplan dat moet uitwijzen hoeveel CO₂-rechten elk bedrijf zal krijgen. Ook onze Vlaamse landbouw mogen wij niet vergeten, mijnheer de minister. Die zal in 2010 13% minder broeikasgassen uitstoten. Het is de correcte stelling van het Vlaams Economisch Verbond dat het onjuist is de industrie eenzijdig te beschouwen als de grote boeman inzake de uitstoot van broeikasgassen. Niet alleen de industrie is de grote vervuiler die dan ook de grootste Kyoto-inspanningen voor haar rekening moet nemen. Volgens de statistieken – ik ga terug tot 2000, dat is niet lang geleden – was 30% van de CO₂-uitstoot in België afkomstig van de industrie. De elektriciteitsopwekking zorgde voor 27%, de verwarming van gebouwen voor 22%, het transport voor 21%. Maar het transport staat met stip genoteerd. Daar kom ik straks op terug.

Het heeft bijgevolg ook weinig zin de deïndustrialisering van een gebied als argument in te roepen omdat de industrie nog geen derde van de uitstoot van het hele land vertegenwoordigt. De transportsector

"benchmark" a été élaboré à ce propos en Flandre. Les entreprises figurant dans le groupe des 10 pour cent qui, à l'échelle mondiale, réalisent les meilleurs résultats dans ce domaine sont exonérées des taxes sur l'énergie ou se voient octroyer des droits d'émission gratuits. Nous attendons le plan d'allocation qui déterminera le quota de CO₂ attribué à chaque entreprise. Dans le secteur agricole également, les émissions de gaz à effet de serre seront réduites de 13 pour cent d'ici à 2010.

Du point de vue des émissions, il convient d'ailleurs de se garder de diaboliser les entreprises qui ne sont responsables que de trente pour cent seulement des émissions de CO₂. L'argument invoquant une présence industrielle décroissante en Wallonie manque donc de pertinence.

Quant au secteur des transports, il n'est guère sur la bonne voie. Il revendique en effet une part toujours plus importante du gâteau de Kyoto. Il ne convient pas d'augmenter les taxes, mais d'instaurer des incitants pour les véhicules à faible consommation. Les recherches scientifiques relatives aux voitures à faibles émissions de CO₂ doivent être encouragées. À terme, les moteurs classiques devront être remplacés par des moteurs alimentés à l'hydrogène.

Tirer à boulets rouges sur la seule industrie et laisser les autres secteurs en paix n'a pas de sens. Pourtant, on ne communique aujourd'hui qu'avec l'industrie. Le dialogue doit être rapidement élargi aux autres secteurs. En outre, il faut consulter tous les groupes de la société civile à propos des efforts à consentir pour respecter les objectifs de Kyoto. Pour rallier la population à cet objectif, il faut la convaincre de l'utilité des efforts consentis qui doivent être répartis équitablement. Nous devons aux générations futures de faire de la viabilité de la planète une priorité. Au printemps, tous les États membres de l'UE devront avoir déposé un plan climatologique

daarentegen gaat de verkeerde richting uit. Het transport blijft aangroeien terwijl de industrie net naar meer energie-efficiëntie evolueert. De transportsector eist een altijd maar groter stuk van de Kyoto-taart op. Er is een gestadige toename van de uitstoot van broeikasgassen. Er moeten dringend maatregelen genomen worden in de transportsector. Ik wil niet denken aan belastingverhogingen, wel integendeel, want ik denk dat de mensen door de verrassingsaanval deze zomer genoeg fiscale maatregelen gekregen hebben in de vorm van accijnsstijgingen voor brandstof. Ik zie het meer in de zin van stimuli voor het verkeer. Bijvoorbeeld – iets waar ik daarnet aan dacht – waarom zouden wij geen stimuli kunnen geven voor het in het verkeer brengen van voertuigen die bijvoorbeeld minder dan 3 liter verbruiken per 100 km, op voorwaarde dat men zijn vervuilende wagen binnenbrengt? Dat zou een goed voorstel zijn. Zoiets gebeurt nu trouwens ook met busabonnementen.

Ook moet het toegepast wetenschappelijk onderzoek, op iets langere termijn uiteraard, naar het marktconform maken en het in bedrijf nemen van wagens zonder CO₂-uitstoot financieel extra gestimuleerd worden. In een eerste fase zouden wagens voorzien kunnen worden van zogenaamde bi-fuel-motoren. Dat is vergelijkbaar met LPG-voertuigen waar men zowel op LPG als op benzine kan overschakelen, een soort hybride brandstoftoevoer. Welnu, dat systeem moet ook gestimuleerd worden. Het bestaat op de markt. Het is een kwestie van er de nodige stimuli aan te geven om auto's die zowel op waterstof als op benzine kunnen rijden versneld in het verkeer te brengen.

Op termijn moeten de klassieke verbrandingsmotoren in auto's plaats ruimen voor met waterstof aangedreven brandstofcellen. Moest dat er doorkomen dan zitten we heel goed en zijn de Kyoto-doelstellingen bereikt.

Ik rond af. Het heeft weinig zin om alle pijlen op de industrie te richten en de andere sectoren ongemoeid te laten, al was het maar omdat ook de hoge loonkosten in de industrie deze tak dag na dag ertoe dwingen om te streven naar energie-efficiëntie om de kosten te beheersen. Toch stellen wij vast dat tot op vandaag vanuit de overheid quasi alleen met de industrie wordt gecommuniceerd. De dialoog moet dringend worden opengetrokken naar de andere maatschappelijke groepen.

Er is nood aan een grondige publieksconsultatie over het klimaatplan en de door alle maatschappelijke groepen te leveren inspanningen om de Kyoto-doelstellingen te realiseren. De bevolking moet worden geïnformeerd en de kans krijgen zich over het plan uit te spreken. Een effectief klimaatbeleid vraagt een sterk engagement van alle actoren in de samenleving.

Om iedereen over de brug te krijgen, zijn twee factoren volgens mij van heel groot belang. Eerst en vooral moet iedereen overtuigd zijn van het nut van de inspanning om ons klimaat te beschermen. Dat is het uitgangspunt. Vervolgens is het steeds gemakkelijker om een inspanning te leveren als we weten dat die inspanningen ook op een redelijke wijze verdeeld worden. Het is onze verdomde plicht om als schakel binnen de wereldgemeenschap onze verantwoordelijkheid op te nemen voor de leefbaarheid van onze planeet, ook en zeker voor de toekomstige generaties. We moeten eraan werken zodat we van een leefbare planeet een prioriteit maken.

Daarstraks had collega D'hondt het over Kerstmis. Ik kijk al uit naar de nieuwe lente. In de nieuwe lente moeten alle lidstaten van Europa klimaatplannen ingediend hebben bij de Europese Gemeenschap. Wij kijken ernaar uit en willen graag onze bijdrage leveren in volle

auprès des instances européennes. Nous attendons ce plan avec impatience et sommes disposés à y contribuer.

verantwoordelijkheid.

Le **président**: Madame Van Lombeek-Jacobs est le dernier orateur. Le ministre répondra ensuite puis j'entamerai la discussion des articles.

01.37 Danielle Van Lombeek-Jacobs (PS): Monsieur le président, madame, monsieur les ministres, chers collègues, dans le cadre de cette intervention consacrée au budget 2004, j'aborderai la problématique de notre sécurité sociale, et en particulier l'aspect financier des soins de santé. Je terminerai par quelques mots sur les enjeux des états généraux de la famille.

En ce qui concerne, tout d'abord, l'équilibre financier de la sécurité sociale, étant donné l'ampleur des réductions nouvelles des charges patronales décidées, notamment à l'issue de la conférence pour l'emploi, il était impensable pour les socialistes francophones que des moyens compensatoires ne soient pas affectés à notre système de protection sociale, en vue de garantir son équilibre financier. C'est d'autant plus important que la sécurité sociale est directement influencée par l'évolution de la conjoncture et que certaines revalorisations sociales, décidées dans le courant de l'année 2003, ne porteront leur plein effet qu'en 2004.

L'équilibre financier est assuré par l'effort combiné de la subvention de l'Etat et du financement alternatif. Nous nous en félicitons. Mais tout est lié, il est nécessaire de mener une politique de l'emploi ambitieuse sous peine de fragiliser considérablement à terme la base du financement de tout le système.

Par ailleurs, on peut regretter que la piste d'une cotisation sociale généralisée n'ait pas été retenue par le gouvernement. Elle reste une priorité pour les socialistes francophones.

Pour consolider l'assise financière de la sécurité sociale, le gouvernement met aussi l'accent sur la lutte contre la fraude sociale qui aurait gagné, aujourd'hui, une véritable dimension économique. En cette matière, nous plaidons pour la plus absolue des déterminations, notamment contre le travail au noir, mais aussi dans l'ensemble des secteurs.

Une attention particulière devra être réservée au phénomène des faux indépendants, phénomène qui évolue comme un instrument de haute technologie, afin d'éviter les charges sociales et le caractère prétendu trop rigide des prescriptions du droit du travail. Ne pas enrayer ce phénomène est un danger pour le régime général de la sécurité sociale.

Enfin, il n'est pas inutile de rappeler que la modernisation de la gestion de la sécurité sociale doit être comprise comme un soutien important à la politique sociale de notre pays.

Dans le secteur des soins de santé, la première application de la nouvelle norme de croissance réelle de 4,5% permettra un budget en croissance de 5,97% par rapport à 2003, soit une augmentation de l'ordre de 916 millions d'euros. C'est assurément une performance appréciable pour notre assurance soins de santé, conforme à nos exigences fondamentales pour préserver un système reconnu pour son accessibilité et sa qualité.

Le refinancement des soins de santé a bien entendu son corollaire, la poursuite de la maîtrise des dépenses, mais en gardant à l'esprit que les réformes structurelles doivent toujours être prises dans l'intérêt du

01.37 Danielle Van Lombeek-Jacobs (PS): Ik zal ingaan op de financiële aspecten van onze sociale zekerheid enerzijds, en op de inzet van de Staten-Generaal van het Gezin anderzijds.

Met betrekking tot het financiële evenwicht van de sociale zekerheid hoopte de PS-fractie op extra middelen ter compensatie van de nieuwe verlagingen van de werkgeversbijdragen waartoe besloten werd na de Werkgelegenheidsconferentie.

Het financiële evenwicht is te danken aan de combinatie van overheidssteun en alternatieve financiering. Er moet evenwel een ambitieus werkgelegenheidsbeleid worden gevoerd om de grondslag van de financiering van ons stelsel te consolideren.

Wij betreuren dat de regering niet gekozen heeft voor een algemene bijdrage.

De regering legt de nadruk op de strijd tegen de sociale fraude om het financiële draagvlak van de sociale zekerheid veilig te stellen.

Daarnaast moet ook het fenomeen van de schijnzelfstandigen, dat een echte bedreiging vormt voor ons socialezekerheidsstelsel, een halt worden toegeroepen.

Tot slot moet de modernisering van het beheer van de sociale zekerheid worden beschouwd als een steunpilaar van het sociaal beleid van ons land.

Dankzij de eerste toepassing van de nieuwe groeinorm zal de begroting voor gezondheidszorg fors stijgen in vergelijking met 2003.

Bij zowel de beheersing van de uitgaven als de structurele hervormingen moet het belang van de patiënt voorop staan. Op het vlak van gezondheidszorg moeten

patient. En particulier, il s'impose de toujours étendre et consolider les dispositifs d'accès aux soins en accordant une attention particulière aux populations les plus fragilisées sur le plan médical et social.

Ma collègue Marie-Pierre Lambert a développé le renforcement de l'accessibilité aux soins, entre autres l'extension du maximum à facturer, l'adaptation et l'élargissement des remboursements des implants et le réaménagement annoncé de la planification de l'offre pour la kinésithérapie. Quant à moi, j'aborderai brièvement l'autre volet important du budget des soins de santé, soit le souci d'assurer un financement plus correct des dispensateurs de soins.

Le problème du déficit structurel du financement des hôpitaux sera dans les prochaines années un des points cruciaux de la politique des soins de santé dans notre pays. Des normes parfois très strictes, même si elles s'avèrent nécessaires et qu'elles apportent une plus-value qualitative, ont parfois des effets financiers qui ne sont pas entièrement pris en charge par les autorités qui les décident.

De plus, les logiques de rationalisation et de fusion ont pour limite le maintien indispensable de soins de haute qualité et à proximité de la population. Nous pensons que, si la phase d'objectivation du budget hospitalier permet de mesurer la réalité du sous-financement, l'étape suivante doit nécessairement apporter les corrections indispensables pour que la situation s'améliore vraiment.

Le groupe PS se réjouit que la problématique des normes d'encadrement et d'agrément sera examinée avec rigueur et que, le cas échéant, des assouplissements seront apportés sans nuire à la qualité des soins.

La poursuite de la revalorisation des actes intellectuels des médecins est une condition essentielle pour l'avenir d'une profession axée sur une relation de confiance entre le patient et le praticien. La notion d'acte intellectuel est importante pour les médecins généralistes, mais aussi pour bon nombre de médecins spécialistes qui vivent davantage de la pratique intellectuelle que des actes techniques.

Nous devons rappeler une fois de plus que c'est l'intérêt du patient qui doit primer dans ce dossier. Le patient doit être pris en charge à l'endroit le plus indiqué, compte tenu de son état de santé. Et il ne faudrait pas passer sans nuance de ce que certains appellent "l'hospitalocentrisme" vers un système - tout aussi inadapté - du médecin généraliste omniscient.

Nous espérons qu'au-delà des attentes propres et souvent parfaitement légitimes des différents acteurs, les dialogues de la santé auront contribué à une approche plus transversale des soins de santé et plus soucieuse de l'intérêt général.

L'accord médico-mutualiste conclu dans la nuit du 15 décembre 2003 semble aller dans cette direction.

Pour terminer cette intervention, j'ajouterai quelques mots sur un dossier qui me tient particulièrement à cœur, celui des états généraux de la famille.

J'insiste sur l'importance de ce travail qui devra permettre de mieux appréhender les nouvelles réalités familiales et de formuler des réponses adéquates aux mutations que connaissent les familles depuis plusieurs décennies. Il s'agit d'un domaine très vaste qui n'a plus été, en tant que tel, à l'ordre du jour au niveau fédéral depuis de

we een bijzondere aandacht schenken aan de op sociaal en medisch vlak meest kwetsbare bevolkingsgroepen.

Ik haak ook in op het betoog van mijn collega mevrouw Lambert en zal het hebben over het structureel tekort van de ziekenhuisfinanciering, die cruciaal is in het gezondheidszorgbeleid van de volgende jaren.

Dankzij de objectivering van de ziekenhuisbegroting kan worden nagegaan in welke mate van onderfinanciering sprake is. In een volgende fase moeten de nodige correcties worden aangebracht.

De PS staat achter de evaluatie van de omkaderings- en erkenningsnormen.

De herwaardering van de intellectuele handelingen van de artsen is essentieel voor de toekomst van het beroep.

We hopen dat de Gezondheidsdialogen hebben bijgedragen tot een transversalere benadering van de gezondheidszorg. Het akkoord artsen-ziekenfondsen van 15 december jongstleden gaat blijkbaar in dezelfde richting.

Bij wijze van besluit wil ik het belang van de Staten-Generaal voor het gezin onderstrepen. Het volbrachte werk laat ons toe de nieuwe gezinsvormen en -situaties beter te benaderen en een aangepaste respons te bieden.

We moeten ons laten leiden door drie basisprincipes: in de eerste plaats de strikte gelijkheid tussen de geslachten, vervolgens de sociale rechtvaardigheid en politieke neutraliteit ten aanzien van samenlevingsvormen en ten slotte de promotie van de beginselen van vrijheid en verantwoordelijkheid.

Op het sociaal vlak krijgen twee thema's onze aandacht. Het eerste betreft de gelijkwaardigheid tussen het beroeps- en het gezinsleven. Het tweede gaat over de kinderbijslaag. We menen dat het

nombreuses années.

Au travers des différentes thématiques qui y sont abordées, trois principes de base doivent, selon nous, guider les réflexions. Premièrement, la stricte égalité des sexes et, plus généralement, celle des personnes. Deuxièmement, la justice sociale, en ce compris la reconnaissance des droits individuels et la neutralité des politiques à l'égard des choix de vie. Troisièmement, la promotion des principes de liberté et de responsabilité.

Dans le domaine social, deux thèmes retiennent particulièrement notre attention. Tout d'abord, une meilleure conciliation entre la vie professionnelle et la vie familiale. En cette matière, une assurance parentale pourrait être imaginée au sein du secteur indemnités de l'INAMI et devrait permettre une plus grande cohérence dans la gestion et dans l'approche des congés visant le développement du lien parent/enfant. En tout état de cause, une véritable politique familiale doit offrir aux hommes et aux femmes de véritables choix dans la gestion de leur vie professionnelle et de leur vie familiale, des choix non dictés par des contraintes sociales et financières.

Ensuite, la problématique des familles et de la sécurité sociale. Outre le problème historique de l'individualisation des droits, nous attachons une grande importance au régime des allocations familiales. Au-delà d'un socle historique, nous pensons qu'il est possible de réformer le système dans le sens d'une plus grande égalité entre les enfants ou, d'une manière plus précise, dans une optique d'une plus grande égalité des chances.

En conclusion, monsieur le président, madame la ministre, monsieur le ministre, chers collègues, la consolidation permanente de notre système de protection sociale est l'une des priorités du groupe PS. L'équilibre financier de la sécurité sociale est garanti pour 2004 mais nous ne pouvons pas fermer les yeux sur la nécessité de consolider structurellement son assise financière, entre autres par un relèvement significatif de notre taux d'emploi. Il s'agit d'un travail de longue haleine mais qui ne peut souffrir d'aucun retard.

Si nous manquons aujourd'hui de répondre à ce qui constitue le plus grand défi pour les années à venir, l'emploi, il est à craindre que nous éprouverons des difficultés pour maintenir les performances exceptionnelles de notre sécurité sociale, et en particulier pour affronter le vieillissement de notre population. Notre gouvernement a compris cet enjeu et nous le soutenons.

Le **président**: Nous avons ainsi terminé cette partie de la discussion générale. Je donne la parole aux ministres pour leurs réponses qui peuvent être concises.

01.38 Isabelle Simonis, secrétaire d'Etat: Elle va l'être, monsieur le président! Tout d'abord quelques mots sur l'intervention de M. Goutry.

Je voudrais saluer la contribution constructive et positive de l'ensemble des partis démocratiques qui ont permis le report d'une grande partie de la nouvelle législation au 1er juillet 2004. Comme je l'ai précisé à la suite de votre demande lors de la discussion sur la loi-programme, je me réengage à venir en commission avec les projets d'arrêtés d'exécution.

Par ailleurs, vous le savez, un groupe de travail existe, il est commun à l'administration et au Conseil supérieur. Ce groupe a entamé son travail et a pour objectif essentiel d'identifier les effets pervers, non désirés.

systeem kan hervormd worden om tot een grotere gelijkheid te komen.

01.38 Staatssecretaris Isabelle Simonis: Ik beloof nogmaals dat ik de ontwerpen van uitvoeringsbesluiten aan de commissie zal voorleggen.

Daarnaast onderzoekt een werkgroep welke kwalijke gevolgen de nieuwe wetgeving heeft. Hij zou in deze context de problematiek van de gehandicapten en van de maximumfactuur kunnen bekijken.

injustes de la nouvelle législation. Ce que vous avez mentionné concernant le maximum à facturer (MAF) et les personnes handicapées pourrait, selon moi, être intégré et examiné dans le cadre de ce groupe de travail.

Enfin, je suis consciente des délais de traitement. Comment ne pas l'être? Dès le premier mois de mon mandat, j'ai pu m'en rendre compte. Dès 2004, nous tenterons – avec un budget supplémentaire – de rattraper ce retard. Un an ne suffira pas mais le mécanisme sera enclenché. Par ailleurs, je compte rapidement – c'est-à-dire dès le mois de janvier – travailler avec l'administration de manière très soutenue de façon à simplifier les procédures et agir ainsi sur la durée de traitement.

Le **président**: Monsieur le ministre, vous devez également remplacer Mme Van den Bossche. Je suis impatient de voir cela.

01.39 Rudy Demotte, ministre: Je n'ai pas tous les talents de Mme Van den Bossche.

Mijnheer de voorzitter, de nationale klimaatcommissie zal een voorstel doen inzake de nationale lastenverdeling. De federale overheid heeft hier vooral een coördinerende rol. Het voorstel inzake de lastenverdeling dat in de nationale klimaatcommissie wordt bepaald, zal in januari worden voorgelegd aan het overlegcomité. Het voorstel moet natuurlijk voor iedereen aanvaardbaar zijn. Men weet op voorhand dat er solidariteit moet komen, zowel tussen de Gewesten als tussen de Gewesten en de federale overheid.

Ik wil me ook even richten tot collega Burgeon. Natuurlijk heeft ze gelijk als ze van negatieve tekens spreekt inzake de internationale situatie.

Je prends l'exemple des déclarations récentes faites par la Chine, les déclarations un peu plus anciennes faites par les Etats-Unis qui n'agissent certainement pas là en vertu de modèles.

Ik denk ook aan de recente interpretatie van de Russische autoriteiten van de Verklaring.

Tout cela démontre qu'il y a eu effectivement un problème de positionnement international sur le plan climat et, plus globalement, sur le développement durable. Donc, notre pays, aujourd'hui, dans le concert européen, reste un des pays qui marque son attachement le plus ferme, et pas seulement au plan climat dans les conditions que je viens de décrire à notre collègue M. Verhaegen. Je dois le dire aussi, nous restons aujourd'hui sur une ligne dans laquelle nous ne voulons pas agir de manière dogmatique.

De heer Verhaegen heeft, mijns inziens, zeer terecht gesteld dat men over soepelheid moet beschikken. Zonder soepelheid kan men onmogelijk een dergelijk plan doorvoeren.

Des questions importantes se posent en matière de réorientation

Tot slot ben ik me bewust van de behandelingstermijnen. We zullen vanaf januari 2004 proberen de achterstand in te halen. Een jaar zal niet genoeg zijn, maar het mechanisme is dan toch al opgestart. Ik zal bovendien samen met de administratie de procedures vereenvoudigen om zo de duur van de behandeling in te korten.

01.39 Rudy Demotte, ministre:

La Commission nationale Climat fera une proposition concernant la répartition nationale des charges. En la matière, l'Etat joue essentiellement un rôle de coordination. Cette proposition sera soumise au Comité de concertation en janvier 2004.

D'autre part, tout le monde sait que la solidarité entre les Régions et l'Etat constitue une nécessité. Au demeurant, Mme Burgeon a mille fois raison de pointer du doigt les mauvais présages quant à l'évolution de la situation internationale.

Er zijn de recente verklaringen van China en de verklaringen van destijds van de Verenigde Staten.

Dit alles toont aan dat er op internationaal niveau een probleem is met de stellingname ten opzichte van het klimaatplan en duurzame ontwikkeling. Ons land blijft een fervent voorstander van het klimaatplan, en staat een beleid voor dat wars is van enig dogmatisme.

Monsieur Verhaegen a souligné à juste titre qu'il faudra de la souplesse pour pouvoir réaliser ce plan.

Er riizen belanariike vraeden met

énergétique. Le débat énergétique va durer un certain temps dans ce pays. À l'évidence, une des questions posées par M. Verhaegen sur les composantes diversifiées du "panier énergétique" débouche sur un débat qui doit nous intéresser, et sans dogmatisme. L'approche non dogmatique du développement durable aide le développement durable.

Aux questions sur la composition de la commission nationale en charge du climat, je répondrai qu'il y a quatre représentants du gouvernement fédéral, un pour le premier ministre, un pour le ministre des Affaires étrangères, un autre pour la ministre de la Justice et un dernier pour la ministre que je ne représente certainement pas avantageusement aujourd'hui, Mme Van den Bossche. Il y a aussi trois fois quatre représentants pour les Régions.

Ce comité, instauré depuis le 8 décembre, a déjà pu travailler sur certains éléments: la méthodologie pour mesurer les émissions pour les années 1990 et suivantes, le travail sur les modèles en vigueur pour les évaluations futures, les tâches importantes qui doivent être mises à l'agenda des prochains mois, notamment la proposition du partage des efforts dont je viens de détailler l'ordonnancement, la question du plan climat au regard des points que je viens de soulever au sujet de la réflexion globale sur les modes énergétiques. Je n'ai pas parlé des modes d'économie d'énergie, j'aurais pu en parler longuement.

La Région flamande et la Région wallonne ont déjà proposé des positions en matière de partage des efforts entre les Régions et le fédéral. Le président de la commission va avancer lui-même une proposition fédérale sur le partage. Nous devrions déjà en avoir connaissance demain, 18 décembre. Voilà qui répond brièvement aux quelques questions qui ont été posées.

Je voudrais passer à d'autres précisions sur les questions posées tout au long de ce débat, de la vache folle aux normes d'encadrement hospitalier. Il s'agit effectivement d'une matière relativement large.

Ik zou graag enkele woorden tot collega Tant willen richten. Hij is niet meer aanwezig, maar ik heb aangekondigd dat ik toch enkele woorden aan zijn adres zou zeggen. Wat de BSE-tests betreft had de vorige regering een voorstel gedaan, maar het voorstel werkt niet. Waarom? Omdat de Europese Commissie ons een slecht advies heeft gegeven. Ik zal het voorlezen. Het is geen lang advies. Ik citeer: "De Commissiediensten wijzen de Belgische autoriteiten erop dat het op 5 maart 2003 in de informele vergadering besproken ontwerp van koninklijk besluit hun goedkeuring niet wegdraagt, omdat de gezondheidsbijdrage volgens hen niet verenigbaar is met de gemeenschappelijke markt". Dat is diplomatieke taal om te zeggen dat zij niet akkoord kunnen gaan. Ze zeggen nog: "Klaarblijkelijk wordt deze gezondheidsbijdrage ook geheven op uit andere lidstaten ingevoerde producten, terwijl de opbrengst ervan maatregelen financiert die uitsluitend Belgische producten ten goede komen. Daardoor is de heffing discriminerend voor ingevoerde producten, waarop vaak ook nog een soortgelijke heffing in het land van oorsprong wordt toegepast".

De toute évidence, la piste n'était plus à poursuivre sur le plan européen. Par conséquent, comme je l'ai dit à notre collègue M. Tant, je vais étudier les quelques réflexions juridiques qu'il a émises tout à l'heure. En tout cas, nous ne pouvons plus suivre la piste de la distribution. Dès lors, nous nous tournerons davantage vers l'abattage, avec toutefois une petite remarque.

Dans le dispositif que nous pouvons mettre en place, nous pouvons

betrekking tot de nieuwe richting die we uit moeten met het energiebeleid. Het debat over de "energiekorf" mag ons niet onberoerd laten, en ook hier moeten alle dogma's achterwege gelaten worden.

In de Klimaatcommissie zitten vier vertegenwoordigers van de federale regering, meer bepaald de vertegenwoordigers van de eerste minister, van minister Michel, van minister Onkelinx en van minister Van den Bossche. Daarnaast telt de commissie drie maal vier vertegenwoordigers van de Gewesten. De Klimaatcommissie werd ingesteld op 8 december en heeft zich intussen al gebogen over de werkmethode voor de metingen van de uitstoot in de jaren '90 en volgende, over de modellen voor de toekomstige evaluaties, over het tijdspad voor de belangrijke taken, en over een algemene beschouwing omtrent de energiebronnen.

Het Vlaamse en het Waalse Gewest hebben voorstellen gedaan inzake een verdeling van de inspanningen, en de voorzitter van de commissie zal dienaangaande eerdaags een federaal voorstel formuleren.

En ce qui concerne les tests ESB, la Commission européenne a condamné la proposition du précédent gouvernement parce que la cotisation santé ne serait pas conciliable avec le marché commun.

De piste van de verdeling kon op Europees niveau niet langer worden gevolgd. Men opteert dus eerder voor het slachten, al wordt er in middelen voorzien om te verhinderen dat de tests worden afgewenteld op de kleinste veehouders. Het stelsel moet

réserver des moyens pour contrôler que le prix des tests ne soit pas répercuté jusqu'au plus petit producteur de viande ou au plus petit éleveur. Cet élément doit être vérifié non seulement dans le texte initial - je l'ai dit à M. Tant - mais également dans les modes d'évaluation qui doivent intervenir. Quelle que soit la solution retenue par le gouvernement, je propose qu'une évaluation ...

Er zou een evaluatie moeten komen ten laatste zes maanden nadat het nieuwe stelsel van kracht is.

Il faut six mois au maximum pour la mise en oeuvre du nouveau système.

Je voudrais adresser quelques mots aussi à Mme Lambert et lui dire que je partage son point de vue sur les risques d'une mise à mal de notre système de soins de santé si nous ne sommes pas attentifs à ce qui se profile parfois en termes de privatisation.

Een aantal economische actoren opperde de idee voor bepaalde delen van het gezondheidsstelsel privé-verzekeringen aan te spreken, zodat de lasten voor de gemeenschap verminderen. Ik heb de vraag gesteld welke delen van het gezondheidsstelsel er zouden worden uitgelicht. Men kwam met twee voorstellen op de proppen. Een eerste voorstel had betrekking op de tandheelkunde. Tandheelkunde is, mijns inziens, bijzonder belangrijk, zeker voor de zwakkere gezinnen. Daarom vond ik het een slecht voorbeeld. Het tweede voorstel had betrekking op sportletsels. Eerste bemerking: niet iedereen doet aan sport. Niet sporten is niet zo gezond. U weet dat ik minister van Sport geweest ben. Op dit ogenblik moeten de sportfederaties reeds verzekeringen sluiten voor de leden. Dit betekent dat het voorstel alleen betrekking heeft op mensen die privé aan sport doen. Ik was geschokt over een dergelijk voorstel. Mocht dit voorstel worden toegepast, moeten ouders in de toekomst opdraaien voor de kosten indien hun kind een been breekt tijdens een privé-sportbeoefening. Het is geen goed voorstel.

Je pense qu'il est démontré qu'il existe des risques tendanciels de voir ce discours se reproduire, surtout si on ne tient pas en main les soins de santé en bon père de famille.

Monsieur Bultinck, je ne me présente pas au parlement avec une casquette ministérielle colorée de rouge, de bleu ou de jaune. Quel que soit le ministre en charge de la Santé publique dans ce pays, notre intérêt est que le système fonctionne, non seulement dans le Nord de la Belgique, non seulement dans le Sud, pas seulement en matière de soins de santé, pas seulement en matière de pensions. Nous sommes devant un puzzle intégré avec différentes dimensions. Nous dépendons les uns des autres, c'est ma conviction. C'est la raison pour laquelle je n'ai pas entendu les arguments de régionalisation d'une oreille complaisante. Nous avons avantage à maintenir le système à condition de le rendre viable et surtout de garantir la qualité de l'accès aux soins. En effet, on a connu des régimes dans lesquels tout le monde pouvait accéder aux soins, mais où la qualité n'était pas très présente. C'est le cas, par exemple, des anciens régimes de l'Est. Tout le monde avait accès aux soins, mais le manque d'hygiène dans certaines pratiques médicales était inquiétant. Mais il y a aussi le modèle que je n'ai pas cité à travers les exemples de privatisations, de l'autre côté de l'Atlantique que l'on a tendance parfois à caricaturer car c'est facile.

binnen de zes maanden na de oprichting worden geëvalueerd.

Ik deel het standpunt van mevrouw Lambert over het gevaar dat bestaat dat ons gezondheidsstelsel in het gedrang komt indien wij geen oog hebben voor de gevolgen van de privatisering.

Il a également été proposé de transférer certaines parties de notre système de soins de santé à des assurances privées et donc de réduire les charges qui le grèvent. On a suggéré de faire un essai avec la médecine dentaire, un secteur précisément où l'assurance publique est importante, particulièrement pour les ménages à faibles revenus. La deuxième proposition concernait le sport exercé à titre privé, les fédérations devant actuellement déjà être assurées. Cela signifierait donc qu'un enfant qui se serait fracturé la jambe en jouant au football chez lui serait pris en charge par une assurance privée. Cela ne devrait pas pouvoir se faire. Bref, il s'agit d'une mauvaise proposition.

Het gevaar bestaat dat er nog dergelijke taal wordt gesproken.

De heer Bultinck preciseer ik dat ik niet naar het Parlement kom met een politiek petje. Elke minister van Volksgezondheid heeft te maken met een geïntegreerde puzzel. Wij hangen van elkaar af. Wij hebben er baat bij om het stelsel te handhaven, op voorwaarde dat het leefbaar blijft en dat de kwaliteit van de zorg wordt gegarandeerd.

Nous avons là deux extrêmes qui démontrent que ce n'est pas le chemin que nous devons emprunter.

Je voudrais également aborder un point important.

Ik zou enkele woorden willen zeggen over de problematiek van de prijzen in het algemeen, de prijzen voor medisch materiaal en voor geneesmiddelen. Ik heb hier en daar horen zeggen dat men misschien de prijs van de niet-terugbetaalde geneesmiddelen niet meer zou moeten controleren. Dat is hier op de tribune herhaaldelijk gezegd. Als men ziet wat er eigenlijk gebeurt in de landen waar de prijzen niet meer gecontroleerd worden of nooit gecontroleerd werden – ik spreek over de prijzen van de niet-terugbetaalde geneesmiddelen – dan stelt men vast dat de prijzen verhogen. Dat bewijst dat de prijzen niet automatisch verlagen, zoals men misschien zou kunnen verwachten in een open markteconomie. Het voorbeeld van de Verenigde Staten is een excellent voorbeeld. Ik heb het de farma-industrie niet lang geleden gezegd. Ik heb gezegd dat als men de prijzen van de geneesmiddelen in de Verenigde Staten bekijkt, ze in het algemeen hoger zijn dan in de buurlanden. U moet weten dat de farma-industrie uit de buurlanden hun producten zelf niet naar de Verenigde Staten mogen exporteren. Het is dus volgens mij een voorstel dat zeer voorzichtig bestudeerd moet worden.

Moi, je pense qu'il faut être très prudent sur cette proposition. Je vais aller un petit peu plus au pas de course pour les autres réponses.

01.40 Luc Goutry (CD&V): Ik hoorde u een vrij belangrijke uitspraak doen, die ik voor alle zekerheid nog even wil herhalen. U zegt mij dat u argwanend staat tegenover een maatregel om de prijzencontrole op geneesmiddelen af te schaffen.

01.41 Minister Rudy Demotte: Ik heb precies gezegd dat ik in deze materie zeer voorzichtig zou zijn. Ik ben iemand die steeds zeer voorzichtig is. Ik ben iemand zonder vooroordelen. Het is geen goede oplossing om a priori te zeggen dat iets een slechte oplossing is. Als we in die richting willen gaan, moeten we de gevolgen goed bestuderen.

01.42 Luc Goutry (CD&V): Ik deel uw mening en heb ook uiting gegeven aan mijn bezorgdheid terzake hier in de Kamer. Ik hoop dat we toch niet zomaar, stoemelings, de prijzencontrole zullen afschaffen. Ik denk dat het een ernstig debat verdient, zowel binnen de regering als in het Parlement.

De **voorzitter:** Het Parlement kan altijd een debat voeren. Als u over de zaak interpelleert, er is niets dat de regering kan doen zonder de controle van het Parlement, als het Parlement dat wil.

01.43 Rudy Demotte, ministre: Je voudrais dire quelques mots aussi sur la question de l'accord médico-mutualiste puisque cela a été abordé par plusieurs orateurs. Bon ou mauvais accord? Je pense que cet accord est bon parce qu'il établit plusieurs lignes qui sont des lignes que j'avais décrites en commission de la Santé et des Affaires sociales. La première, c'est la revalorisation des actes intellectuels parce qu'aujourd'hui le généraliste, acteur majeur de la première ligne, doit être revalorisé. Nous avons dégagé des moyens. Nous avons aussi un élément remarquable dans cet accord: ce n'est pas que le gouvernement ait imposé une ligne en matière de consommation des médicaments dans l'accord. c'est que l'accord conclu au consensus

Des voix s'élèvent également en faveur de la suppression du contrôle des prix des médicaments non remboursés. Or, dans les pays où ce contrôle a été supprimé, comme aux Etats-Unis, on observe une augmentation des prix. De telles propositions doivent être examinées avec la prudence requise.

Ik denk dat men voorzichtig met dit voorstel moet omspringen. Ik geef snel antwoord op de andere vragen.

01.40 Luc Goutry (CD&V): Ai-je bien compris? Le ministre ne verrait pas d'un bon œil la suppression du contrôle des prix?

01.41 Rudy Demotte, ministre: Je n'ai aucun a priori mais il faut se montrer extrêmement prudent en analysant très minutieusement les effets.

01.42 Luc Goutry (CD&V): Dans ce cas, j'espère que vous ne procéderez pas à cette suppression en catimini. Cette question doit être débattue au sein du gouvernement.

Le **président:** Le Parlement a le droit d'exercer son droit de contrôle en toute circonstance.

01.43 Minister Rudy Demotte: Ik zal het hebben over het akkoord artsen-geneesheren. Het is een goed akkoord want de intellectuele handelingen, waarvoor middelen werden vrijgemaakt, worden geherwaardeerd. Terzake bestaat er een consensus, niet enkel in de regering, om eenparig te zeggen dat inzake het voorschrijfgedrag omzichtig moet worden te werk

entre les différents acteurs reconnaît l'utilité d'une prescription plus prudente du médicament.

Mijnheer Bultinck heeft ook over de antibiotica gesproken.

Waren onze campagnes slechte campagnes? Neen. Als we de cijfers bekijken, is de consumptie met ongeveer 11% gedaald. Dat duurt natuurlijk niet. Er is een daling, maar daarna moet een nieuwe campagne worden uitgevoerd. Als er echter te regelmatig en op korte tijd grote campagnes worden georganiseerd, verliezen ze aan geloofwaardigheid. Men moet daarmee dus heel voorzichtig zijn.

Il faut travailler sur des prescriptions raisonnables, c'est-à-dire qu'il faut transformer les agents que sont les médecins prescripteurs en agents pédagogiques dans leur démarche par rapport aux gens. Il n'y a pas que les médecins qui sont a priori visés par la trop haute prescription. Aujourd'hui, des patients se rendent chez leur médecin en disant, bien renseignés: "Docteur, je veux tel antibiotique, un antibiotique de la troisième génération parce qu'on m'a dit que c'était le meilleur".

Le problème, c'est qu'en utilisant des armes lourdes contre des germes, le jour où l'on doit vraiment se défendre alors qu'on a déjà utilisé ses munitions – ce n'est pas le rôle d'un ministre de la Santé d'utiliser un langage de guerre! -, on se trouve désarmé car, malheureusement, ce ne sont pas des armes qu'on peut utiliser deux fois.

Il faut donc être extrêmement précis à ce sujet: ce n'est pas un but purement budgétaire. Il y a du budgétaire; on s'est montré prudent parce qu'on a parlé d'un "trend".

On a dit que cette modification était significative. On sait qu'à un moment donné c'est un chiffre qui est notre but – M. Goutry l'a rappelé –, 30 millions d'euros. Mais on n'a pas non plus voulu dire que l'on prenait les médecins par la gorge et leur imposer, dans l'accord, un chiffre à atteindre immédiatement. Mais la méthodologie est précise car dans les annexes de l'accord, les chiffres et les trends sont repris, ce qui est intéressant en termes de référence.

Il y a deux questions qui ont été posées par M. Goutry et auxquelles je n'ai pas encore répondu. L'une concerne les maisons de repos. Je pense qu'il a raison, c'est un vrai problème – j'ai été également gestionnaire indirectement d'une maison de repos. Il faudra s'occuper très activement de ce problème dans les années à venir.

La seconde concerne la "pax pharmaceutica". Ce problème est difficile parce que pour faire la paix, il faut être deux! Je veux arriver à des résultats. Je ne veux pas modifier le climat de "pax pharmaceutica" mais j'attends des réponses de l'autre côté de la table à un certain nombre de mes propositions.

Mevrouw Dierickx, ik zou een paar woorden tot u willen richten over het tabaksfonds. Ik heb gepleit voor meer middelen. Het is echt nodig voor de gezondheid. Ik heb gezegd dat ik over meer middelen zou willen beschikken. Ik heb 1 miljoen gekregen. Ik ben daarmee al blij. Men vertrekt immers vanaf nul. Ik zal nooit zeggen dat het genoeg is. Om tegen het roken te strijden en om tegen tabak te vechten, hebben we nog veel meer middelen nodig. Ik zal vlug vooruitgaan en ik denk over een maand klaar te zijn met een plan dat ik aan de regering zal voorleggen. Het zal een heel concreet antwoord zijn. Ik zal dat natuurlijk ook duidelijk komen toelichten aan de commissie.

gegaan.

Après la dernière grande campagne la consommation d'antibiotiques a diminué de 11%. De nouvelles campagnes sont nécessaires car cet effet a tendance à diminuer. Mais une succession trop rapide de grandes campagnes porte atteinte à leur crédibilité.

Er moet met redelijke voorschriften worden gewerkt, via de pedagogische kanalen die de voorschrijvende artsen zijn maar ook via de patiënten.

Men moet duidelijk zijn: er zijn hier geen budgettaire bedoelingen. Dat doel bestaat zeker (30 miljoen euro besparingen) maar men mag de artsen niet bij de keel nemen.

Op twee vragen heb ik niet geantwoord. In de eerste plaats de rusthuizen. Ik ben zelf beheerder van zo'n rusthuis geweest en ik weet dat het hier om een ernstig probleem gaat waaraan wij moeten werken.

Er is trouwens de kwestie van de pax pharmaceutica. Om vrede te kunnen stichten moet men met twee zijn en ik wacht op een antwoord van de andere kant.

En ce qui concerne le fonds de lutte contre le tabagisme, j'ai plaidé pour qu'il soit copieusement alimenté. J'ai reçu un million d'euros. Ce n'est pas assez pour la lutte difficile que je dois mener contre le tabagisme mais c'est un début. J'espère pouvoir présenter mon plan au gouvernement dans un mois. Il est évident que je le commenterai

également en commission.

Le **président**:

Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

Vraagt nog iemand het woord (*Nee*)

La discussion générale est close.

De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles

Bespreking van de artikelen

Nous passons à la discussion des articles du budget des voies et moyens pour l'année budgétaire 2004. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(324/1)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan van de rijksmiddelenbegroting voor het begrotingsjaar 2004. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(324/1)**

Le projet de loi compte 20 articles.

Het wetsontwerp telt 20 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.

Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 20 sont adoptés article par article.

De artikelen 1 tot 20 worden artikel per artikel aangenomen.

Le tableau annexé est adopté sans observation.

De tabel in bijlage wordt zonder opmerkingen aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble du budget des voies et moyens pour l'année budgétaire 2004 aura lieu ultérieurement.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel van de rijksmiddelenbegroting voor het begrotingsjaar 2004 zal later plaatsvinden.

Nous passons à la discussion des articles du projet de budget général des dépenses pour l'année budgétaire 2004. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(325/5)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan van het ontwerp van algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2004. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(325/5)**

Amendements déposés:

Ingediende amendementen:

Art. 1-01-2

*- 11: Marie Nagy **(325/35)***

*- 13: Marie Nagy **(325/35)***

*- 14: Marie Nagy **(325/35)***

*- 15: Marie Nagy **(325/35)***

*- 16: Servais Verherstraeten, Simonne Creyf **(325/35)***

Art. 2.33.6

*- 12: Marie Nagy **(325/35)***

Le vote sur les amendements; les tableaux annexés et les articles est réservé.

De stemming over de amendementen, de tabellen in bijlage en de artikelen wordt aangehouden.

Les articles 1-01-1, 1-01-3 à 1-01-9, 2.02.1 à 2.02.9, 2.03.1 à 2.03.3, 2.04.1 à 2.04.7, 2.05.1 et 2.05.2, 2.12.1 à 2.12.7, 2.13.1 à 2.13.7, 2.14.1 à 2.14.14, 2.16.1 à 2.16.28, 2.17.1 à 2.17.8, 2.18.1 à 2.18.8, 2.19.1 à 2.19.15, 2.21.1 à 2.21.10, 2.23.1 à 2.23.5, 2.24.1 à 2.24.6, 2.25.1 à 2.25.8, 2.32.1 à 2.32.7, 2.33.1 à 2.33.5, 2.33.7 et 2.33.8, 2.42.1 à 2.42.3, 2.44.1 à 2.44.11, 2.46.1 à 2.46.10, 2.51.1 à 2.51.9, 2.52.1, 3-01-1 et 3-01-2, 4-01-1 à 4-01-3, 5-01-1 à 5-01-4 sont adoptés article par article.

De artikelen 1-01-1, 1-01-3 tot 1-01-9, 2.02.1 tot 2.02.9, 2.03.1 tot 2.03.3, 2.04.1 tot 2.04.7, 2.05.1 en 2.05.2, 2.12.1 tot 2.12.7, 2.13.1 tot 2.13.7, 2.14.1 tot 2.14.14, 2.16.1 tot 2.16.28, 2.17.1 tot 2.17.8, 2.18.1 tot 2.18.8,

2.19.1 tot 2.19.15, 2.21.1 tot 2.21.10, 2.23.1 tot 2.23.5, 2.24.1 tot 2.24.6, 2.25.1 tot 2.25.8, 2.32.1 tot 2.32.7, 2.33.1 tot 2.33.5, 2.33.7 en 2.33.8, 2.42.1 tot 2.42.3, 2.44.1 tot 2.44.11, 2.46.1 tot 2.46.10, 2.51.1 tot 2.51.9, 2.52.1, 3-01-1 en 3-01-2, 4-01-1 tot 4-01-3, 5-01-1 tot 5-01-4 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur les amendements, les tableaux annexés et les articles réservés ainsi que sur l'ensemble du projet de budget général des dépenses pour l'année budgétaire 2004 aura lieu ultérieurement.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over de aangehouden amendementen, de tabellen in bijlage en de aangehouden artikelen en over het geheel van het ontwerp van algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2004 zal later plaatsvinden.

Nous passons à la discussion des articles du projet de loi contenant le troisième ajustement du budget général des dépenses de l'année budgétaire 2003. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(381/1)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan van het wetsontwerp houdende derde aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van het begrotingsjaar 2003. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(381/1)**

Aucun amendement n'a été déposé.

Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1.01.1 et 1.01.2, 2.04.1, 2.13.1, 2.15.1, 2.16.1 à 2.16.5, 2.18.1, 2.19.1 à 2.19.3, 2.21.1, 2.23.1 à 2.23.3, 2.25.1 à 2.25.4, 2.32.1, 2.33.1 à 2.33.4, 2.44.1 et 2.44.2, 3-01-1, 4-01-1, 5-01-1 à 5-01-4, 6-01-1, 7-01-1, ainsi que les tableaux annexés, sont adoptés article par article.

De artikelen 1.01.1 en 1.01.2, 2.04.1, 2.13.1, 2.15.1, 2.16.1 tot 2.16.5, 2.18.1, 2.19.1 tot 2.19.3, 2.21.1, 2.23.1 tot 2.23.3, 2.25.1 tot 2.25.4, 2.32.1, 2.33.1 tot 2.33.4, 2.44.1 en 2.44.2, 3-01-1, 4-01-1, 5-01-1 tot 5-01-4, 6-01-1, 7-01-1, met de tabellen in bijlage, worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble du projet de loi contenant le troisième ajustement du budget général des dépenses de l'année budgétaire 2003 aura lieu ultérieurement.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel van het wetsontwerp houdende derde aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van het begrotingsjaar 2003 zal later plaatsvinden.

Nous passons à la discussion des articles du projet de loi ajustant le budget des voies et moyens de l'année budgétaire 2003. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(382/1)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan van het wetsontwerp houdende aanpassing van de rijksmiddelenbegroting van het begrotingsjaar 2003. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(382/1)**

Le projet de loi compte 9 articles.

Het wetsontwerp telt 9 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.

Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 9, ainsi que les tableaux annexés, sont adoptés article par article.

De artikelen 1 tot 9, met de tabellen in bijlage, worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble du projet de loi ajustant le budget des voies et moyens de l'année budgétaire 2003 aura lieu ultérieurement.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel van het wetsontwerp houdende aanpassing van de rijksmiddelenbegroting van het begrotingsjaar 2003 zal later plaatsvinden.

De vergadering is gesloten.

La séance est levée.

De vergadering wordt gesloten om 23.30 uur. Volgende vergadering donderdag 18 december 2003 om 14.15 uur.

La séance est levée à 23.30 heures. Prochaine séance jeudi le 18 décembre 2003 à 14.15 heures.

